Prèkè

Behouden vlucht Aruba

Amigoe

VANDAAG

102E JAARGANG — NO.: 301

DINSDAG 31 DECEMBER 1985

De jaarwisseling op Aruba luidt dit maal niet slechts het begin van een nieuw jaar met de daaraan onverbrekelijk verbonden goede voornemens in, maar betekent deze keer veel meer voor Aruba en de Arubanen, namelijk de definitieve afsluiting van een tijdperk en het begin van een zelfstandig Aruba. Een Aruba op eigen benen, dat zich bewust is van de verantwoordelijkheid, die het op zich neemt en waarvoor een lange en moeizame strijd moest worden gevoerd.

Het begon als een strijd om erkenning van gelijkwaardigheid als eilanden onderling. Een erkenning, die Curaçao weigerde te geven. De oorspronkelijk overeengekomen 8-8 verhouding in de Staten werd 12-8 en luidde, onder leiding van de grootvader van toekomstig premier mr Henny Eman, het begin in van het streven van Aruba naar de aparte status in het Koninkrijk. Het heeft lang geduurd voor het besef doordrong, dat eilanden zich niet geforceerd tot een natie laten samensmelten en dat natievorming niet lukt zonder politieke partij- vorming als natie. Iedereen die deze eilanden kent, weet dat een Arubaan niet op Don Martina of Maria Liberia- Peters zal stemmen en dat het ook niet begrepen zou worden als Betico Croes nummer 2 op de lijst van de MAN en Henny Eman idem onder Maria Liberia- Peters op de PNP- lijst zou prijken. Daarom zag men de via eilandelijke partijen gekozen eigen Staten- leden meer als pleitbezorgers bij een vreemde macht, dan als leden van een nationaal parlement. Het is jammer dat dit niet tijdig ingezien werd.

De geschiedenis evolueert en wij kennelijk ook. De politici van Curaçao weigerden Aruba de 8-8 verdeling, omdat dan de al bestaande onder- vertegenwoordiging van de Curaçaosche bevolking nog zou toenemen. Bij de verdeling van de zetels in de nieuwe Staten is de onder- vertegenwoordiging van Curaçao echter sterker dan ooit tevoren. In de Antillen van de Vijf hebben Bovenwinden en Bonaire per hoofd van de bevolking nu 4x de zeggenschap van Curaçao. Nu is de tijd kennelijk wel rijp om over deze kwestie realistisch te denken.

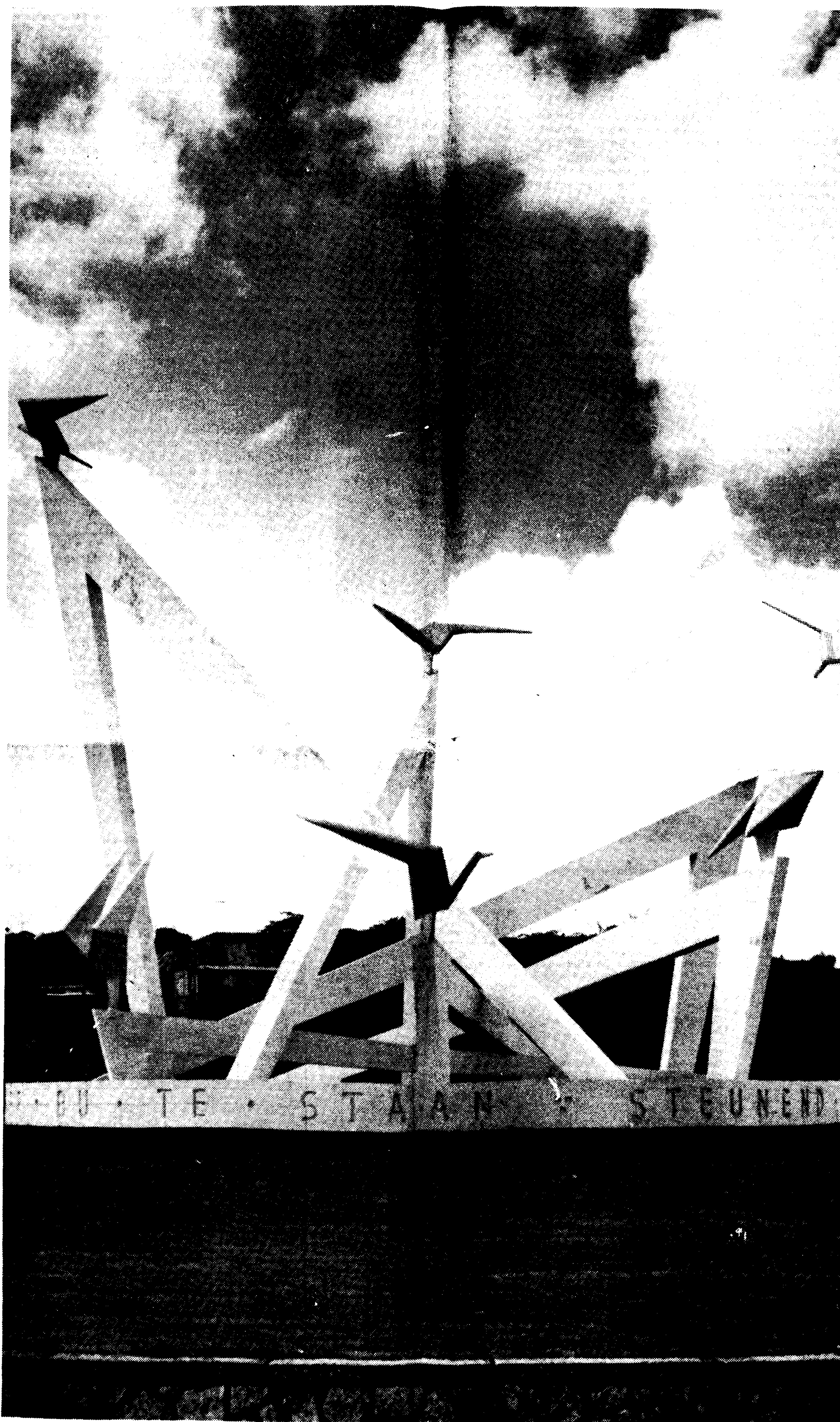
Zó hoopt Aruba ook op een evolutie in het denken over de opgedrongen onafhankelijkheid in 1996. Drs. Jan de Koning roept nog steeds van alle daken dat een eiland met aparte status onherroepelijk het Koninkrijk uit moet. Hij kan ook moeilijk anders als de verantwoordelijke Minister van Antilliaanse Zaken, die nog zo kort geleden deze beperking aan de status aparte verbond. De Koning zal echter na de verkiezingen van mei 1986 niet als minister terugkeren, terwijl in Nederland ondertussen ook andere geluiden te horen zijn die op een koerswijziging duiden.

Op korte termijn ligt Aruba's grootste probleem dichter bij huis. Terugkrabbelen uit het diepe dal waarin Aruba door de Lago- sluiting terechtkwam is de zwaarste taak die de nieuwe regering van het land Aruba te wachten staat. Dat is een immens karwei, waaraan iedereen een bijdrage zal moeten leveren. De overheid zal ingekrompen moeten worden tot een, gezien de economische situatie, betaalbaar formaat. Gelukkig is de bereidheid om in de economie van Aruba te investeren nog springlevend en met steun van Nederland voor financiering van particuliere projecten, moet het mogelijk zijn de werkgelegenheids- situatie snel te verbeteren.

Moeilijk zal het zeker zijn. Ook al omdat bij alle economische misere nu ook nog de verantwoordelijkheden die voorheen bij de centrale regering berustten, door de eigen staten en regering van Aruba moeten worden overgenomen. Toch hebben degenen die menen dat Aruba nu spijt heeft en onder de huidige omstandigheden liever geen status aparte zou willen hebben, het bij het verkeerde eind. Het is eerder omgekeerd. Juist nu het erop aan komt om de maatregelen te nemen die Aruba er weer bovenop moeten helpen, kan door de eigen autonomie snel en efficient te werk gegaan worden. De rompslomp van de dubbele bestuurslaag zou daarbij alleen maar verlammend werken. Degenen die altijd dachten dat de status aparte gedachte een privé hobby van Betico Croes was, zijn ook bedrogen uitgekomen. Steeds duidelijker is de laatste jaren gebleken dat het een beweging is die door een zeer groot deel van de bevolking wordt gesteund en in alle partijen bij een meerderheid leeft.

Een belangrijk facet van het nieuwe Aruba is de verhouding tot en de samenwerking met de Antillen van Vijf. Bij die samenwerking zal geen van beide partners iets aan de ander kunnen opdringen. Dat vereist een volwassenheid en rijpheid die in het verleden nogal eens ontbroken heeft. De belangen liggen parallel en in feite is met het samenwerkingsverband zoals dat nu van start gaat, een proefperiode ingegaan. De proef op de som om te bepalen of gelijkwaardigheid en samenwerking in aller belang haalbaar is. Broederlijk op de voorpagina van een nieuwe Amigoe, geven wij de toon aan die de muziek ook in breder verband kan maken. Zoals met goede wil een krant gemaakt kan worden die zowel voor lezers op Aruba als voor die op de eilanden van de Nederlandse Antillen boeiend en interessant kan zijn, zo kan dat ook in de praktijk van de samenwerkende landen van het Koninkrijk. Wij zullen het ontwikkelings en samenwerkingsproces van beiden kritisch en objectief volgen en spreken de hoop uit dat de nieuwe staatkundige verhoudingen de opmaat zullen zijn van een harmonie en ontwikkeling die een ieder op deze eilanden ten goede komt.

REDACTIE ARUBA

De Nederlandse Antillen, zoals die ruim dertig jaar geleden tot stand kwamen, zijn niet meer. Vanaf morgen kent het Koninkrijk der Nederlanden, dat met de onafhankelijkheid van Suriname in 1975 tot twee delen werd terug gebracht, opnieuw drie partners. Een ontwikkeling, waarover de meningen sterk uiteenlopen. Maar de vraag, of het inslaan van een eigen weg door Aruba, gunstig of ongunstig genoemd moet worden, is vanaf dit moment alleen nog maar studie- materiaal voor geschiedkundigen. De discussie daarover is voor de directe gang van zaken op zowel Aruba als in de Antillen, niet meer ter zake. De teerling is immers al geworpen en we kunnen nu daarom onze tijd beter met zinvoller aangelegenheden vullen. De verslechterende economische situatie vraagt per slot van rekening in beide samenlevingen, de Curaçaose evenals de Arubaanse, om afstand te nemen van het oeverloze gepraat en gekrakeel en daarvoor in de plaats te komen tot een zakelijke en vooral krachtdadige aanpak van zaken.

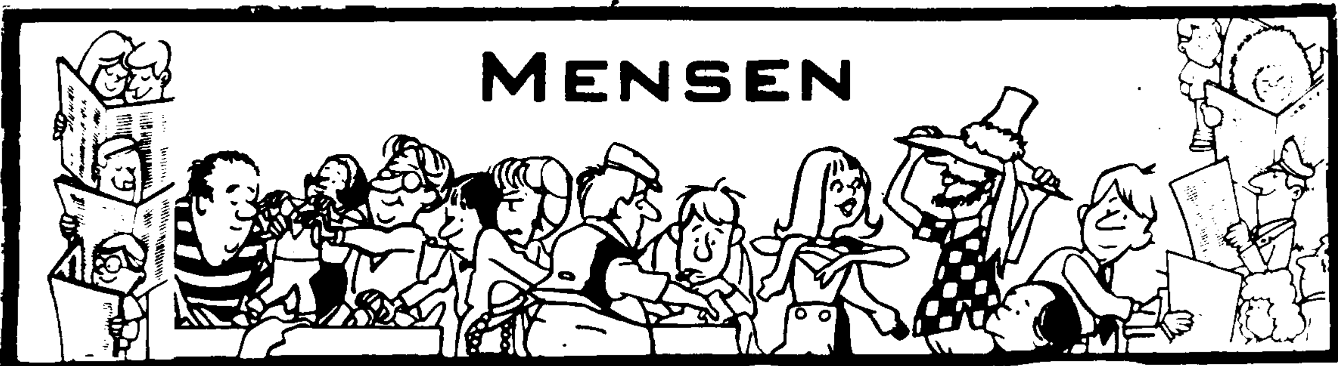
Dat geldt niet in de laatste plaats voor de samenwerking in en tussen de beide nieuwe delen van het Koninkrijk. Op Aruba is voldaan aan diep gewortelde verlangens. Maar —en dat moet nu terdege beseft worden— daarmee is ook een proces op gang gebracht, dat haaks staat op wat elders in de wereld plaats vindt. Overal vervagen grenzen, tracht men tot nauwere samenwerking te komen en gezamenlijk grotere markten te scheppen. Een zakelijk georienteerde samenwerking zal zowel met het oog op de economische leefbaarheid, als het geografische machtenspel dan ook van het grootste wederzijdse belang zijn. De kennelijk opzettelijk gekweekte stemming tussen Aruba en vooral Curaçao zal, nu de constitutionele kaarten geschud zijn, moeten worden vervangen door rationele vormen van co-operatie. Dat een lange historie gedeeld wordt, er talloze persoonlijke en zakelijke banden zijn en er bovendien een gemeenschappelijke en welhaast unieke taal gesproken wordt, zijn factoren die nu zonder politieke verdachtmakingen geaccentueerd mogen worden. Factoren, die een uitstekend uitgangspunt vormen voor het opbouwen van een verhouding, waarmee beide landen hun voordeel kunnen doen. De vraag in dit uur van scheiding is, of de politieke leiders in beide gemeenschappen over de flexibiliteit beschikken om dat ook daadwerkelijk te bewerkstelligen.

Die vraag naar flexibiliteit en vooral creatief denken, geldt welhaast in nog sterkere mate de Antillen van Vijf. Want alle tekenen wijzen erop, dat het desintegratie- proces bezig is voort te woekeren. De voorwaarden daarvoor zijn volop aanwezig. De belangen van de Boven- en Beneden- winden zijn immers bepaald niet gelijk- luidend. En zoals de afgelopen tijd wel is gebleken, zijn er genoeg kortzichtige geesten, die in die pot wel willen roeren. De opdracht, die de zojuist aangetreden nieuwe bewindvoerders wacht, is naast het voeren van een krachtig economisch herstel- beleid, tegelijk het scheppen van die constitutionele voorwaarden, waardoor dat beleid zich op de respectievelijke eilanden kan voltrekken. Tot elke prijs moet voorkomen worden, dat de stagnatie veroorzaakt door de status aparte, zich opnieuw gaat manifesteren binnen de Antillen van de Vijf. De vaak gehoorde stelling, dat het Nederlandse streven naar onafhankelijkheid van de Antillen schadelijk is voor het investerings- klimaat op de Antillen, gaat in nog sterkere mate op voor de constitutionele onzekerheid binnen de Antillen. Op dit punt zal dan ook zo snel mogelijk rust gebracht moeten worden. En dat is een zaak, die de Antillen zelf moeten regelen. De dagen van schuilen achter de rokken van "moedertje Holland" zijn voorbij. Een voortvarend aanpakken van de eigen verhoudingen zou bovendien ook wel eens de gewenste rust kunnen brengen op het stuk van de onafhankelijkheid. Een snel herstel van het vertrouwen in het buitenland in de Antillen is terwille van het dagelijks brood van heel de bevolking een eerste prioriteit.

Een tweede en minstens even belangrijke prioriteit is, dat het vertrouwen binnen de Antillen in de politieke besluitvorming hersteld wordt. Het spelen van politieke spelletjes, het fnuikende gebrek aan doortastendheid bij de verschillende regeringen op beide niveau's van de laatste jaren en onverantwoordelijke potverteren, hebben dat vertrouwen vrijwel geheel uitgehold. Daar is maar één antwoord op: een aan duidelijkheid niets te wensen overlatend beleid. Daarbij is het beangstigend, dat nu wel met veel fanfare de namen van het nieuwe kabinet bekend zijn gemaakt, maar nog steeds niet wat die nieuwe regering werkelijk van plan is te gaan doen. En juist daarop heeft het volk recht, vooral omdat grote offers gebracht zullen moeten worden.

Ons realiserend, dat 1986 voor de Antillen en Aruba een moeilijk jaar zal worden, wensen wij onze lezers binnen die beperking een voorspoedig Nieuwjaar toe.

REDACTIE CURAÇAO

RAUL GERVASIO ROMER is op 62- jarige leeftijd na een lang ziekbed in Nederland overleden. Raúl Römer werd op 19 juni 1923 geboren en heeft bekendheid verworven als hispanist en papiamentist. Hij studeerde Spaanse taal en Letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam, aan welke instelling hij Spaanse en Papiamentse taalkunde doceerde. Als papiamentist heeft hij zich vooral bezig gehouden met de fonologie van het Papiamentu, in het bijzonder het tonale systeem. Van zijn hand is ook een bewerking in het Papiamentu van het middeleeuwse spel "Mariken van Nieumeghen, onder de titel "Mari di Malpais". Nog onlangs werd Raúl Römer onderscheiden vanwege zijn bijdrage tot de ontwikkeling van het Papiamentu. De begrafenis vindt plaats op 2 januari in Nederland.

*****

De Amerikaans- Bulgaarse kunstenaar JAVATSJEFF, die dit jaar de Point- Neuf in Parijs inpakte, heeft zijn activiteit naar West- Berlijn verlegd. Hij heeft hier onlangs pamfletten uitgedeeld waarop hij aandringt op toestemming de Rijksdag "onder handen te nemen". Hij wil het vroegere Duitse parlement "gedurende twee weken in september" voorzien van een glanzend synthetisch dak. De avantgardekunstenaar werkt al sinds 1972 aan dit plan. De in 1984 gebouwde en in 1933 op instigatie van de nazi's in brand gestoken Rijksdag, die sterk gehavend uit de Russische oorlog kwam, is volledig herbouwd. Het gebouw ligt enkele meters van de Berlijnse Muur en geldt als het symbool van het ooit Verenigde Duitsland. Christo wil het "eigentijdse kunstwerk" zelf financieren. Hij heeft steun voor zijn plan gekregen van ettelijke Westberlijners, maar Bondskanselier Kohl en de voorzitter van het Westduitse parlement Philip Jenninger zijn niet bijster enthousiast. Zij zijn de mening toegedaan dat ze beter de Muur kunnen inpakken die over een afstand van 165 km om het westelijke deel van de vroegere hoofdstad van Duitsland gebouwd is.

*****

De Amerikaanse BIOLOGE DIAN FOSSEY, een wereldvermaarde autoriteit op het gebied van gorilla's, is vermoord in een wildpark in de Afrikaanse staat Rwanda. Dat heeft de politie onlangs bekend gemaakt. Het lijk van Fossey werd eerder deze week gevonden op het terrein van het door de biologe zelf gestichte Karisoke- instituut. De Amerikaanse was 53 jaar en bestudeerde al 18 jaar het leven van de bosapen in het hartje van Afrika. Volgens de politie werd Fossey om het leven gebracht in de nacht van woensdag op donderdag. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat haar moordenaars het gebied goed moeten hebben gekend. Er zijn tot nu toe geen arrestaties verricht.

*****

Tenminste een GANS is de getruffelde kerstdans in Amerika ontsprongen. Iemand trof het dier zondag in zijn tuin aan en bracht het naar een politie- bureau, waar de agenten het opsloten in de kooi die gewoonlijk door zwerfhonden en dito katten is bestemd. "Goed voor hem dat ie de dans ontsprongen is", zei agent Roger Heikkila. "Het is mooi en aardig om naar de winkel te gaan en er een te kopen om op te eten, maar een levende te krijgen en te doden?" Het dier zal naar het dierenasiel worden overgebracht.

*****

RUSSISCHE vrouwen kunnen zich binnenkort tooien in creaties van PIERRE CARDIN. De Franse mode- koning heeft deze week een verdrag gesloten met de Sovjetunie om daar twee maal per jaar een collectie te ontwerpen die is toegespitst op de levensstijl in dat land. Cardin krijgt de beschikking over een winkel in het Olympische dorp bij de Russische hoofdstad om zijn kleding tentoon te stellen en te verkopen. Cardin noch minister van lichte industrie Ivan Gritsenko, die voor de Sovjetunie tekende, wilde een schatting geven van de prijs die een blouse of een japon in de SU, waar een arbeider gemidddeld 184 roebel (bijna 700 gulden) per maand verdient, zal gaan kosten. Volgens Cardin zullen confectie- fabrieken in de Sovjetunie op zijn aanwijzingen materiaal en modellen maken aan de hand van de 21 ontwerpen die hij elk voor- en najaar zal presenteren.

*****

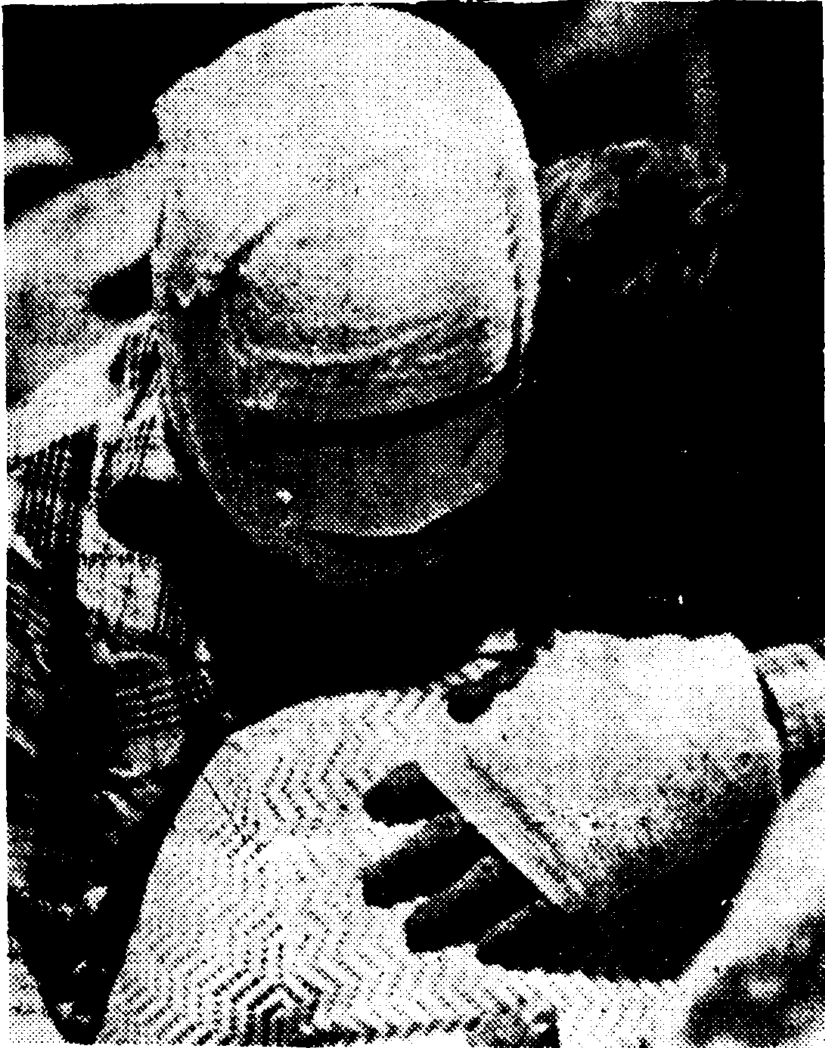
De Arubaan JAVIER WOLTER heeft aan de school voor business administration van de Universiteit van Miami zijn studie afgerond met zijn masterdegree in business administration. Hij is gespecialiceerd in science of professional accounting.

*****

De 49- jarige Britse sopraan GWYNETH JONES, die een ware ovatie van een verwend Italiaans publiek kreeg op een recente "opera- voor- Afrika"- avond in het openlucht- theater van Verona, wordt op Nieuwjaar "Dame Commander of the order of the British Empire (DBE). De dirigent EDWARD DOWNES, de dichter CHARLES CAUSLEY en de acteur ALEX MCCOWEN worden commandeur in dezelfde orde. De 65- jarige actrice Beryl Reid, die internationale lof oogstte voor haar rol in de film "the killing of sister George", wordt officier in de orde. Steve Cram, de 25- jarige wereldrecords houdende atleet, wordt MBE en een brandweer die zich onderscheidde bij de brand die een tribune vernielde in het voetbalstadion van Bradford in de maand mei, wordt ook onderscheiden. De hoogste onderscheiding die de koningin verleent is bestemd voor de 71- jarige scheikundige en kanselier van de Universiteit van Sheffield, Sir Frederick Dainton, die "lord" wordt voor het leven. Garfield Todd, de 77- jarige in Nieuw- Zeeland geboren oud-premier van het vroegere Rhodesië, kreeg het "sir" voor zijn naam.

*****

LEONARD CHANDLER, die eerder deze week bij een gas- explosie in Glenwood Springs (Colorado) zwaar gewond raakte troost na een herdenkingsdienst Marion Rhodes, die door het ongeluk haar man en haar zoon verloor.

Geboren: 26 december 1985

CHRISTIAAN JOS

Jos en Alys Dees
Celeste.

Plantersrust 7

Een AMERIKAAN die het aids-virus bij zich draagt is onlangs door de rechtbank in staat van beschuldiging gesteld omdat hij politie- agenten zou hebben gespuwd. De verdachte moet ook een psychiatrisch onderzoek ondergaan. De 28- jarige man, die levenslange gevangenisstraf zou kunnen krijgen, is op borgtocht voorwaardelijk vrijgelaten. De officier van justitie zei dat de man wetende dat hij drager van het aids- virus is, probeerde dit over te brengen op de politie- mannen die hem aanhielden na aanleiding van een verkeers- ongeluk. Overigens hebben de Amerikaanse gezondheids- autoriteiten erop gewezen dat de ongeneeslijke immuunziekte aids, die al meer dan 7000 Amerikanen het leven heeft gekost, alleen door seksueel contact of bloedvermenging wordt overgebracht en niet door speeksel. De woord- voerster van de aids- stichting van San Fransisco, vreesde dat de affaire in Flint zou bijdragen aan de angstpsychose die rond de ziekte in de VS is ontstaan. Zij vond de instaat van beschuldiging- stelling "het hoogtepunt van onverantwoordelijkheid".

*****

De Amerikaanse sigarettenproducent R.J. Reynolds is niet verantwoordelijk voor de dood van een man die ruim 50 jaar drie pakjes per dag rookte. Dit bepaalde de rechtbank in Santa Barbera. Hij wees de eis tot schadevergoeding van de weduwe van de zware roker af. ELAYNE GALBRAITH had een miljoen dollar schadevergoeding geëist van Reynolds. Zij stelde dat haar man, die in 1982 op 69- jarige leeftijd was overleden aan longkanker en hartproblemen, hopeloos verslaafd was aan produkten van Reynolds. Haar advocaat verklaarde op de eerste procesdag in november dat de sigaretten- producent verantwoordelijk was voor de dood van Galbraith omdat hij zijn klanten niet voldoende had gewaarschuwd voor de gevaren. De 12 juryleden, onder wie een roker, stelden de weduwe in het ongelijk. De tabaks- industrie heeft het proces op de voet gevolgd. Er volgen nog tientallen processen tegen Reynolds.

*****

Als het aan het Centraal Comité van de afdeling Macedonië van de Joegoslavische communistische partij ligt, wordt de Amerikaanse televisie- serie "Dynasty" van het beeldscherm geweerd. Op de avond van uitzending is er in Macedonië geen mens op straat, omdat iedereen en vooral vrouwen voor het scherm zitten om Dynasty te zien. Maar de belevenissen van de familie Carrington in Denver druisen volgens de kranten in tegen het communistische ideaal. Vooral is te laken het "leven zonder een hand uit te hoeven steken". De kleinburgerlijke opvattingen van de familie Carrington zijn vooral voor vrouwen van Macedonië schadelijk, omdat kleinburgerlijkheid nog in zo grote mate onder hen is aan te treffen.

*****

CURAÇAO AGENDA

OUD EN NIEUW-DIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRIKT OOST
31 december 1985 vanaf 12.00 uur t/m 2 januari 1986 om 07.00 uur:
Dokter Olie, Spreekkamer: Janwe, tel.: 615959; spreekuren: 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 613121 b.g.g. 625822/625614.
N.B.: op 31 december 1985 geen spreekuur om 17.00 uur.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy- Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero- Bakmeyer).

STADS- EN 2DE DISTRIKT WEST
31 december 1985 vanaf 12.00 uur t/m 2 januari 1986 om 06.00 uur:
Dokter Croes, Spreekkamer: Seru Fortuna, tel.: 84122; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 675992 b.g.g. 625822/625614.
N.B.: op 31 december 1985 geen spreekuur om 17.00 uur
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana- Tjin, mevr. Croes, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales- Concession en mevr. Pablo)

DERDE DISTRIKT BANDABAO
31 december 1985 vanaf 12.00 uur t/m 2 januari 1986 om 07.00 uur:
Dokter Vonhogen, Sentro Mediko Barber, tel.: 641658 / 641605, spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 75611 b.g.g. 625614/625822.
N.B.: op 31 december 1985 geen spreekuur om 17.00 uur
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque, Hernandez en Spong)

*****

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Rosa, tel.: 74314/625475/613563 pageboy 027-360 en zuster Flanders, tel.: 44187 pageboy 027-360.

*****

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00 / 14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

BIOSCOPEN
DINSDAG + WOENSDAG
geen voorstellingen.

*****

TELECURAÇAO
DINSDAG: 16.45 Spiderman; 17.00 Bonaire serka nos; 18.15 Maire Osmond New Year show; 19.00 Informe deportivo; 19.30 RVD; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Sperando tiru.

WOENSDAG: 16.45 Cartoons; 17.00 Fraggle Rock; 17.15 Obra di man; 18.00 Biba salú; 18.15 Telenovela: «Guadalupe»; 19.15 Informe deportivo; 19.30 Publ. rel.; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Falcon Crest; 22.00 Show de Rafael; 23.00 Sluiting.

DONDERDAG: 16.30 Cartoons; 17.00 Quizz; 18.00 Filatelie/Focus; 18.15 Purba ku keshi; 18.30 Telenovela: «Guadalupe»; 19.15 Informe deportivo; 19.30 Benson; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Knight rider; 21.30 TC spesial; 22.00 Combat; 23.00 Resumen Take Two; 23.55 Sluiting.

*****

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

BOTICA'S **(nachtdienst)**
dinsdag: Otrobanda: Otrabanda, tel.: 625633; Punda: Popular, tel.: 611269.
woensdag: Otrobanda: Sta. Maria, tel.: 80800; Punda: Wilhelmina, tel.: 612380.

*****

WOENSDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 08.00-17.00 uur «Royal Princess» - vert. SELMA.

*****

KERKDIENSTEN

31 DECEMBER
BARBER: 23.00 uur.
BRIEVENGAT: 23.00 uur.
BUENA VISTA: 23.00 uur.
CHARO: 23.00 uur
GROOT KWARTIER: 23.00 uur
JANDORET: 23.00 uur.
JANWE: 23.00 uur
KORAAL SPECHT:
OTROBANDA (Sta. Ana): 22.30 uur.
PIETERMAAI (katedraal):
SANTA FAMIA: 23.00 uur.
SANTA ROSA: 23.00 uur
SANTA MARIA: 23.00 uur
SAN WILLIBRORDO: 23.00 uur
TERA CORA: 23.00 uur.
SOTO: 23.00 uur.
STEENRIJK: 23.00 uur.
SUFFISANT: 23.00 uur.
WESTPUNT: 23.00 uur.
WISHI: 23.00 uur.
ZUID BONAM: 23.00 uur.

1 JANUARI
BARBER: 09.00 uur.
BUENA VISTA: 09.00 uur.
GROOT KWARTIER: 09.00 uur.
JANDORET: 10.00 uur.
JANWE: 10.00 uur.
KORAAL SPECHT: 09.00 en 18.00 uur.
OTROBANDA (Sta. Ana): 09.00 uur.
PIETERMAAI (katedraal): 09.00 uur.
SANTA FAMIA: 09.00 uur.
SANTA ROSA: 09.00 en 18.30 uur.
SANTA MARIA: 09.00 uur.
SOTO: 10.00 uur.
STEENRIJK: 09.00 en 19.00 uur.
SUFFISANT: 18.00 uur.
WISHI: 09.00 en 19.00 uur.
ZUID BONAM: 09.00 uur.

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VERENIGING PROTESTANTSE GEMEENTEN
(31 december)
EBENEZER CHURCH: 23.00 uur ds Smith.
EMMAKERK: 19.30 uur ds. Hengeveld.
TAMARIJNKERK: 19.30 uur ds Schaap.

*****

GEREFORMEERDE KERK (Arowakenweg 28)
10.00 uur ds O.W. Bouwsma.

*****

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Namens Antillean News Holding NV:
R.F. Snow
Adjunct: I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Hoofdredactie:
waarnemend voor:
Laureen Ravelli-Schenk
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Ana van Leeuwen, Marlys Douglas- Claassen, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór drie uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie)
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT-MAARTEN
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 2737.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel en Papertrip Julianaluchthaven.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 South Bay-shore Drive 503, Miami Florida 33131.

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304:

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en het Donkerebomenbos

door: Marten Toonder

01707 — De gondel was door de stroom om de Albatros heen gevoerd, en omdat het inmiddels vloed was geworden, dreef hij naar de tegenoverliggende oever, waar zich de voortzetting van de zijrivier bevond.

Heer Bommel trachtte het bootje zo veel mogelijk recht te houden, want hij voelde zich geheel uit het lood geslagen.

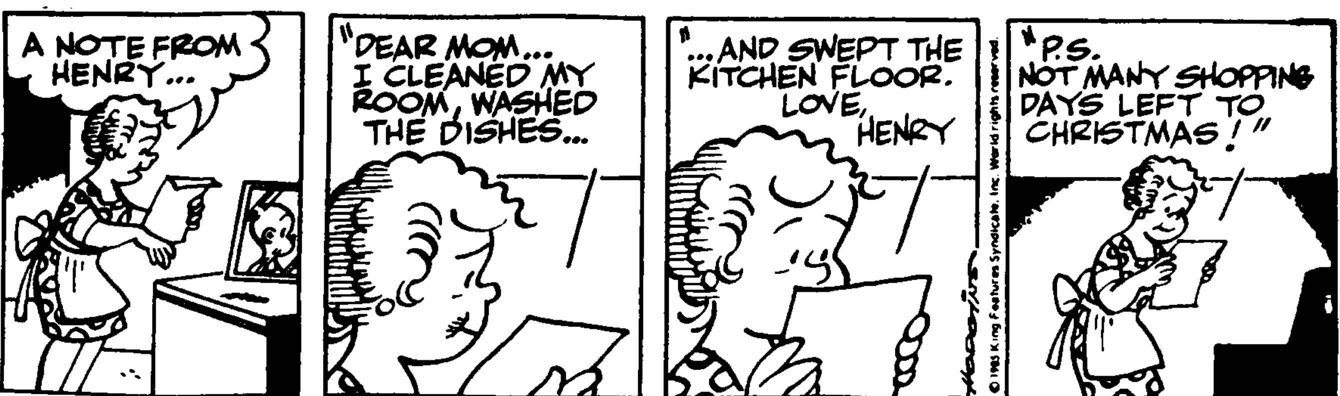
"Er is niemand, die me begrijpt", fluisterde hij stil voor zich heen. "Snauwen en grauwen, waar ik ook kom. En nu vaar ik eenzaam een duister gebied binnen; vergeten..."

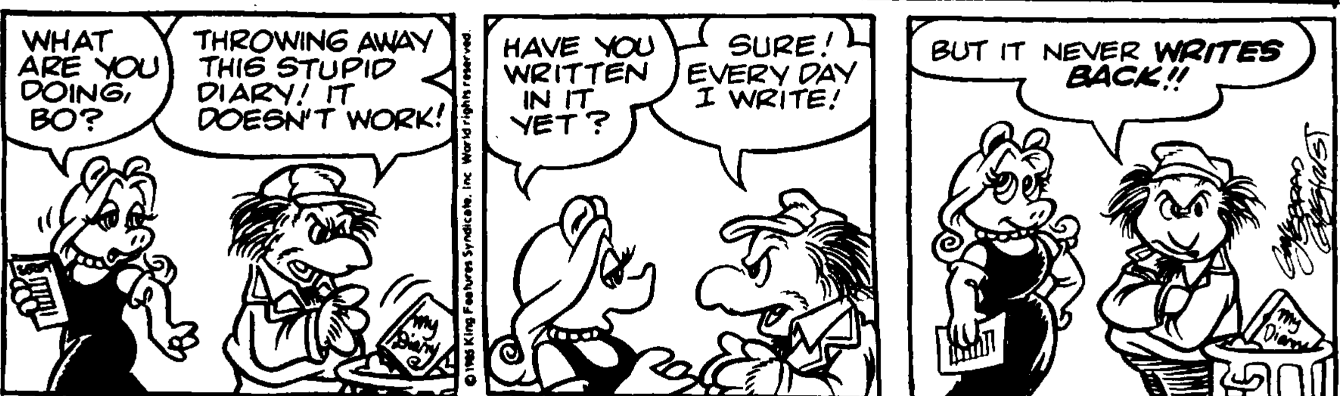
Dat was echter niet waar. Tom Poes en Joost waren nog steeds bezig hem te zoeken, en zodoende waren ze bij het kantoor van de havenmeester gekomen, om inlichtingen over de Albatros te vragen.

"Het schip is er nog niet", zei Joost, toen hij uit het kantoortje kwam. "De havenmeester zegt, dat de Albatros in de rivier gestrand is, toen hij probeerde om een gondel te ontwijken. Een heel eigenaardige geschiedenis, zei die heer".

"Een gondel?" herhaalde Tom Poes peinzend. "Hoe komt die hier? En dan gevaarlijk in de rivier varend? Hm, zou heer Ollie daar soms achter zitten?"

"Precies wat ik had willen zeggen, als ik zo vrijmoedig had durven zijn, jonge heer", sprak de brave bediende knikkend.

VOLLEDIG NIEUWE CONSTRUCTIE NOODZAKELIJK

Leider DP-St. Maarten Wathey:

Herstructurering Antillen is in geen geval mogelijk

WILLEMSTAD — Herstructurering van de Antillen van Vijf is een pertinente onmogelijkheid. Van her- structureren kan absoluut niet worden gesproken. Dat zou slechts kunnen, indien het zou gaan om de her- structurering van de Antillen van zes. Nu moet, met het oog op de uittreding van Aruba uit de Antilliaanse constellatie en het overblijven van vijf Antilliaanse eilanden, in feite worden gesproken van "een nieuwe constructie". Zo verklaarde leider van de DP- St Maarten Claude Wathey tegenover de Amigoe.

De nieuwe constructie, zo zette hij in een verklaring uiteen, moet er een zijn, die gebaseerd is op gelijkwaardigheid van alle betrokken eilanden en partijen. Zo de verschillende eilanden niet op een gelijkwaardige basis blijken te kunnen samenwerken, zal St Maarten genoodzaakt worden opnieuw zijn toekomst te gaan bepalen. Het is dan niet onmogelijk dat dat eiland voor een andere status kiest. Uiteraard zal in dat geval overleg met Nederland moeten worden gepleegd, voegde hij daar aan toe.

Met een afzonderlijke koers voor St Maarten zal het echter zo'n vaart niet lopen, verwacht hij desalniettemin. Indien het wederzijdse vertrouwen, dat momenteel tussen de partners in de toekomstige regerings- coalitie tot uitdrukking komt, zich niet wijzigt en de constructie van de Antillen van Vijf op een "ordelijke wijze" plaatsvindt, voorziet hij dat althans niet. Van overheersing van een eiland over de andere eilanden, zoals bijvoorbeeld door Curaçao, zal in elk geval geen sprake mogen zijn, beklemtoonde hij.

De economisch gunstige vooruitzichten van St Maarten brengen met zich mee, dat het eiland in de nabije toekomst mogelijk de plaats, die tot voor kort door Aruba werd ingenomen, zal kunnen vullen, meent Wathey. Hij stelt dat, voor wat betreft de St Maartense bijdrage aan de landskas, echter wel gedeeltelijk afhankelijk van de spoedige opzet van een goed functionerend belasting- departement is. Die zal niet slechts de inkomsten- belasting in al zijn facetten dienen af te handelen, maar zal ook de inning van de winstbelasting-gelden op adequate wijze moeten kunnen uitvoeren. De bijdrage die St Maarten daarna aan de landskas zal kunnen leveren, zal die van Aruba, die per slot van rekening tot voor enige tijd geleden raffinaderij- inkomsten genoot, uiteraard niet kunnen evenaren, zegt Wathey, maar zal anderzijds toch niet onaanzienlijk hoeven te zijn. De opzet van een naar behoren draaiend belasting- kantoor op de Bovenwinden, zal bovendien de St Maartense bijdrage aan het Solidariteits- fonds veilig kunnen stellen. St Maarten is, zoals zij in het verleden reeds toezegde, nog steeds van plan haar aandeel in het Solidariteits- fonds te leveren, gaf de leider van de grootste partij op St Maarten te kennen.

De tien procent crisis- heffing, een doorn in het oog van de DP- St Maarten en reden voor deze partij om uit het kabinet- Liberia te stappen, is geen lang leven meer beschoren, bevestigde Wathey. Persoonlijk hoopt hij die heffing nog in de loop van januari opgeheven te kunnen zien. De heffing zal door andere maatregelen moeten worden vervangen. Maatregelen met een dermate bezuinigend karakter, dat zij voor een nagenoeg zelfde reductie op de overheids- uitgaven zullen zorgen als de heffing geacht werd aan inkomsten binnen te brengen. Dat houdt inderdaad in, gaf Wathey toe, dat het overheids- apparaat flink zal moeten worden aangepakt. Hij zei daarbij van de kant van de vakbonden geen bijzonder verzet te verwachten. De vakbonden toonden tot dusverre, was hij van mening, een prijzenswaardig begrip voor de huidige situatie en hadden er blijk van gegeven daaraan ook hun medewerking te willen verlenen.

Er is volgens Wathey te veel sprake van verspilling binnen de overheid. Hij wees daarbij ondermeer op het aspect van de onnodig zware delegaties bij allerhande gelegenheden, het bestaan van ambtenaren die al jaren niet werkten, maar wel salaris ontvingen en het gesignaleerde misbruik van dienst- voertuigen. Wathey erkende dat ook in het verleden door verschillende regeringen bezuinigings- maatregelen waren aangekondigd, maar daaruit geen werkelijke verlaging van de overheids- uitgaven voortvloeiden. Dit maal zal de zaak echter zeker hard worden aangepakt, bracht hij van zijn kant naar voren.

Over het regeer- programma kon Wathey nog geen nadere informatie verstrekken. Dat zal vandaag, wanneer de formateurs Don Martina en Claude Wathey hun eind- verslag bij gouverneur dr René Römer indienen, bekend worden gemaakt. De vijftien Staten- leden die het kabinet, dat onder premierschap van Don Martina de MAN- signatuur zal dragen, ondersteunen, worden vanmiddag door de gouverneur beëdigd. Hun geloofsbrieven werden gisteren door de Staten goedgekeurd. De ministers in het nieuwe kabinet zal evenzo nog deze week de eed worden afgenomen.

Dank aan de bonden

INDIRECT BEDANKTE directeur Angel Kook van het telefoonbedrijf Setel, gistermiddag ook de twee overheids- vakbonden ABVO en BTG voor hun "medewerking" tijdens de campagne voor in vaste dienst treding bij Setel. Door de vele "onjuiste" informatie die zij aan de leden deden toekomen, moesten wij dat regelmatig en zeer **uitgebreid weerleggen en duidelijk uit de doeken doen** hoe de vork wél in de steel zit, aldus Kook. Hij is van mening dat het makkelijker is om uitgebreid informatie te verstrekken als daarbij andere foutieve gegevens tegengesproken moeten worden, dan dat het personeel zondermeer overtuigd had moeten worden **van de voordelen van het pakket dat door Setel werd aangeboden.** "Indirect wil ik dan ook hen bedanken voor de medewerking", aldus een cynische telefoon- directeur.

Zij kunnen schriftelijk solliciteren

"Tot inkeer gekomen" personeel benadert telefoonbedrijf Setel

WILLEMSTAD — Terwijl de bonden ABVO en BTG vanochtend in de rechtzaal staan voor een kort geding tegen de overheid in verband met de problemen rond de in vaste dienst treding van de ter beschikking gestelde werknemers bij Setel, komen er, ondanks het verstrijken van de "deadline", nog steeds verzoeken binnen om alsnog in vaste dienst te treden. Deze aanvragen zullen echter beoordeeld worden op de noodzaak binnen het bedrijf en de kwaliteit van de betrokkene.

Dat stelde directeur Angel Kook van het telefoon bedrijf gistermiddag tijdens een persconferentie. Hij maakte van de gelegenheid gebruik om een dankwoord te richten tot het publiek dat gedurende deze drie weken van slechte service, veel geduld heeft getoond en niet dagelijks aan de lijn hing met klachten over storingen of zelfs compleet uitgevallen telefoonlijnen. Daar zal overigens, zo zegde Kook toe, zeer snel aan gewerkt worden. "Gelukkig was de parkeerplaats van dienstwagens vanmiddag alweer heel wat leger dan de afgelopen drie weken het geval was: het personeel is de straat weer op om service te verlenen", aldus de directeur die gistermorgen een vergadering belegde met het personeel om hun welkom te heten en een werkplan op te stellen.

Het is zondermeer noodzakelijk om nog meer personeel aan te trekken. De 203 ter beschikking gestelde werknemers die voor de deadline besloten in vaste dienst te treden van het telefoon- bedrijf, zijn niet voldoende om dit optimaal draaiende te houden. Echter, zo verklaarde Angel Kook, gedurende het weekeinde en gisteren, is de directie door verschillende ter beschikking gestelde werknemers benaderd die alsnog van gedachten veranderd zijn en in vaste dienst willen treden bij Setel. Zij zullen echter niet zondermeer worden aangenomen: gekeken wordt onder andere naar de noodzaak op de verschillende afdelingen en de kwaliteit van de betrokkene. Indien zij de directie benaderen, wordt hen aangeraden schriftelijk te solliciteren.

Voor wat betreft de directie van Setel, kunnen de cao- onderhandelingen vandaag nog van start gaan. Echter staat de directie sceptisch tegenover de overheids- bonden. Het is huns inziens niet correct dat overheidsbonden, werknemers uit de prive- sfeer vertegenwoordigen. Dat zou moeten gebeuren door een bond die ook daadwerkelijk op de hoogte is van het werk binnen het bedrijf waarvan zij de werknemers vertegenwoordigen. Dat is dan ook de reden dat de cao- onderhandelingen voorlopig in de ijskast zijn gezet. Kook sprak gistermiddag overigens ook zijn vermoedens uit dat bij de cao- onderhandelingen, zeker als dat moet gebeuren met de overheids- bonden, de hulp van de landsbemiddelaar ingeroepen moet worden.

Volgens de directeur van het telefoonbedrijf heeft de staking het bedrijf behoorlijk veel geld gekost. De meeste inkomsten komen uit het telefoneren en door uitval van vele telefoons, is er deze maand minder gebeld. Ook bracht de kabel- breuk in Otrabanda extra kosten met zich mee, terwijl er extra personeel aangetrokken moest worden om bepaalde, zeer noodzakelijke, technische werkzaamheden en storingen te verhelpen. Terwijl tot eind november zicht was op een "break- even" resultaat, durfde de Setel- directeur dat nu niet meer met zekerheid te zeggen. Wij hopen dat er alsnog met een "break- even" resultaat afgesloten kan worden, aldus Angel Kook die echter geen cijfers wilde noemen.

NIEUWJAARSRECEPTIE GOUVERNEUR VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Het Kabinet van de Gouverneur van de Nederlandse Antillen maakt bekend dat in verband met een sterfgeval in de familie de Nieuwjaarsreceptie op 2 januari 1986 ten landhuize Santa Barbara **geen doorgang** zal hebben.

Willemstad, 31 december 1985.

WILLEMSTAD— De Stichting Kadena heeft het financieel mogelijk gemaakt dat een groep van 13 jongens en meisjes een cursus hebben kunnen volgen die hen praktisch een inleiding heeft gegeven in de kook- banket en buffetkunst. De cursus heeft drie maanden geduurd en de cursisten ontvingen ter afsluiting uit handen van de cursus- "kok"- leider een certificaat. Op de foto overhandigt Charlewin Marchall het certificaat aan Mereline Vrutaal.

Moeizaam jaar met veel zware problemen

Vertrekkende premier blikt terug in "afscheidsrede"

WILLEMSTAD — "Een zeer gelukkig 1986", zo wenste de vertrekkende premier Maria Liberia Peters de bevolking gisteravond in haar naar alle waarschijnlijkheid laatste speech via televisie en radio als premier van de Nederlandse Antillen. Zij blikte terug op haar regeerperiode en 1985, "met alle zware problemen", in het algemeen. Een speciaal woord wendde de premier tot de jongeren en de vrouwen in de gemeenschap.

Onderwerpen als het vertrek van de Shell, de moeizame onderhandelingen met uiteindelijk de komst van Isla als gevolg en de wetsontwerpen ter opheffing van de discriminatie tussen kinderen van gehuwden en die van ongehuwde ouders, passeerden gisteravond de revue tijdens de "afscheidsrede" van premier Maria Liberia Peters.

Het was, zo stelde de minister president, een heel moeilijk jaar. Een jaar waarin zij als premier geconfronteerd werd met zware problemen die bovendien allemaal tegelijk als donkere wolken boven Curaçao en de andere eilanden van de Antillen samenpakten. Het was echter ook een jaar waarin bewezen werd dat we meer vertrouwen in onszelf kunnen hebben, zo stelde Maria Liberia Peters die hierbij verwees naar de onderhandelings- commissie tijdens de Shell- perikelen die bestond uit Antillianen.

Zeker gezien de andere problemen bij onder andere de ALM en de Dok Maatschappij, is volgens de vertrekkende premier nogmaals duidelijk gebleken dat het noodzakelijk is om reserves te kweken. Reserves waarop in moeilijke tijden geteerd kan worden. Dat is dan ook iets waarin zij, zo beloofde Liberia Peters, in 1986 aan zal werken, zij het vanuit de oppositie- banken.

Een speciaal woord richtte de premier, in het kader van het Jaar van de Jeugd, tot de jongeren. Die riep zij op om zich ook in 1986 te formeren en gezamenlijk te werken aan een toekomst. Ook de vrouwen kregen speciale aandacht in de "afscheids- rede" van onze eerste vrouwelijke premier. Zij blikte terug op de vrouwenconferentie in Nairobi waaraan ook Antilliaanse vrouwen hebben deelgenomen. Het is nu noodzakelijk, aldus Maria Liberia Peters, dat al hetgeen tijdens die conferentie is opgestoken door de deelneemsters in de respectievelijke moederlanden zodanig wordt toegepast dat dit overeenkomt met de werkelijkheid van dat land. De premier stelde met trots dat in 1985 enkele vrouwen uit de gemeenschap in hoge functies benoemd zijn. Hetgeen wederom een vooruitgang betekent in de vrouwenstrijd om erkenning en gelijkheid.

Ook de stappen die de regering Maria Liberia Peters heeft genomen om een einde te maken aan de discriminatie tussen kinderen van gehuwde en ongehuwde ouders, werden door de premier aangehaald. Zij voegde eraan toe dat haar regering ook het Bestuurs College heeft benaderd met het verzoek de nodige stappen te nemen om de huidige problemen die kinderen die in het buitenland zijn geboren maar uit Antilliaanse ouders, ondervinden indien zij naar de Antillen willen komen. Er is een wetsontwerp in de maak om aan deze discriminatie een einde te maken, aldus de vertrekkende minister- president.

Zij belichtte slechts kort de verkiezingen in 1985. "Historische verkiezingen", aldus Maria Liberia Peters, waarbij voor het eerst een regering voor de Antillen van de Vijf is samengesteld. Zij sprak een dankwoord uit aan alle kiezers die bewezen hadden vertrouwen in haar regering te hebben en stelde dat er velen zullen zijn die vraagtekens plaatsen bij de formatie van de nieuwe regering. Met nadruk stelde de vertrekkende premier dat haar partij ook in 1986, zij het vanuit de oppositie- banken, zal werken aan een goede en standvastige toekomst van de Nederlandse Antillen.

In afwachting uitspraak bodemprocedure

Exploitant Princess Beach mag voorlopig aanblijven

WILLEMSTAD — "Naar het voorlopig oordeel van het Gerecht had de Holding Company concreet en ondubbelzinnig moeten aangeven aan welke bepalingen van de overeenkomst CHMC (de exploitant van het Princess Beach Hotel) zich niet had gehouden. De Holding Company handelt niet te goeder trouw door de overeenkomst op de door haar gedane wijze op te zeggen, zich daarbij beperkend tot algemene uitlatingen."

Zo stelde rechter mr Bauduin in zijn vonnis in het kort geding dat de Curaçao Hotel Management Corporation (CHMC) tegen de Holding Company had aangespannen. Het kort geding had tot doel te voorkomen dat CHMC per 1 januari 1986 het hotel moest ontruimen omdat de Holding Company, naar mening van CHMC ten onrechte, het contract heeft opgezegd. Daarover is momenteel een bodemprocedure gaande, hetgeen echter enkele maanden in beslag kan nemen. CHMC wilde middels een gerechtelijk vonnis bewerkstelligen dat zij tot de uitspraak in de bodemprocedure haar exploitatie- werkzaamheden kan voortzetten.

De rechter stelde gistermiddag CHMC, onder directeurschap van drs Vlietman, volledig in het gelijk. Alleen de dwangsom van 1 miljoen gulden die aan zijn eis verbonden was, werd door de rechter verminderd tot 100.000 gulden per overtreding tot een maximum van 5 miljoen gulden.

Rechter Bauduin ging met advocaat Halley, die CHMC vertegenwoordigde in het kort geding, mee in de argumentatie dat niet duidelijk genoeg was aangegeven op welke gronden CHMC het exploitatie- contract had overtreden. Dit had "concreet en ondubbelzinnig" moeten gebeuren, zo meende de rechter die de Holding Company van "niet te goeder trouw handelen" betichtte nu dit niet gebeurd was. Door advocaat Halley was tevens aangevoerd dat, nadat het exploitatiecontract was opgezegd, er onderhandelingen hadden plaats gevonden tussen de heer Vlietman van CHMC en de president directeur van de Holding Company. Zij waren, naar mening van Vlietman, tot overeenstemming gekomen. De vier regelige brief waarin op 13 december werd aangekondigd dat de opzegging nog steeds van kracht was, had Vlietman dan ook ten zeerste bevreemd. Ook mr Bauduin stelde dat deze brief "gemeten naar maatstaven van goede trouw, de toets der kritiek niet kon doorstaan."

Het voornaamste argument dat door advocaat Daantje, die namens de Holding Company optrad, naar voren werd gebracht, werd door de rechter in twijfel getrokken. De Holding-advocaat wees uitvoerig op het feit dat er van mismanagement sprake is en de verliezen steeds hoger oplopen. Verliezen waarvoor de gemeenschap, zo stelde hij tijdens de behandeling, op moet draaien. "Het bestaan van mismanagement en onzorgvuldig beheer is onvoldoende aannemelijk geworden", zo stelde mr Bauduin echter.

Het was voor de rechter, zo stelde mr Bauduin in zijn overwegingen, onmogelijk om door middel van een nader feitelijk onderzoek na te gaan, wat CHMC nu concreet verweten wordt en of het hotel en casino de kenmerken van een verantwoordelijke exploitatie in zich draagt. Daarmee zou meer zekerheid verkregen worden over het eventuele vonnis van de bodemprocedure. "Die onzekerheid dient in het voordeel van CHMC uit te vallen omdat bij het beëindigen van de exploitatie- procedure per 1 januari 1986 CHMC onherstelbaar nadeel zou lijden."

"Ook bij afweging van de betrokken belangen dient de balans in het voordeel van CHMC door te slaan. Daarbij kan niet worden voorbijgegaan aan de omstandigheid dat de Holding Company, om haar moverende redenen, steeds genoegen heeft genoemen met de oplopende verliezen van dit hotel en andere hotels waarvan zij de eigenaresse is en zo heeft zij ook steeds de door het Princess Beach Hotel opgelopen verliezen gedragen", aldus rechter Bauduin gistermiddag.

Vissers voor Arubaanse kust gered

WILLEMSTAD— De Koninklijke marine heeft dankzij een doortastend optreden binnen twee uur tijd twee vissers in veiligheid weten te brengen.

Gisteren om half acht kwam het bericht bij de RCC en de Koninklijke marine binnen van de havendienst Aruba dat sinds zaterdagmiddag twee vissers vermist werden. Hierop werd door de marine onmiddellijk een opsporings- vliegtuig ingezet. Na een uur zoeken werd het vissers- vaartuig zeven km ten westen uit de kust ter hoogte van de luchthaven Beatrix gesignaleerd. Toen de vissers het vliegtuig in de gaten kregen zwaaiden zij met lege brandstoftanks, een teken dat ze niet meer voorzien waren van brandstof. Via de havendienst Aruba werd hierop de hulp ingeroepen van een sleepboot die een kwartier later ter plaatse was en zich over de vissers ontfermde. Twee uur na het uitvliegen landde het opsporings- vliegtuig van de marine weer op Curaçao. Een snelle reddingsactie dus!

ATIA News: begrotings tekort de prioriteit

ORANJESTAD — Tot nu toe zien we een teleurstellende vooruitzicht in het verminderen van het begrotingstekort, en we verzoeken de nieuwe regering dringend om verdere begrotings- tekorten tot zijn top- prioriteit te maken.

Er moet echte vooruitgang worden gemaakt met dit tekort, daar we anders grote problemen volgend jaar op Aruba kunnen verwachten. Aldus een hoofdartikel in het blad van de handel op Aruba, ATIA News, dat nog van mening is, dat het nieuwe parlement een budget- discipline op zichzelf moet forceren.

De begroting 1986 had al klaar moeten zijn en er is alle reden om te geloven dat wanneer 1986 eindigt het begrotings- tekort aanzienlijk boven de 100.000 gulden ligt op welke bedrag het parlement mikt. Volgens ATIA News moet de wetgever in 1986 al komen met radicale maatregelen die discipline zullen forceren op de eigen wetgever. Het Bestuurscollege, vindt het blad, is niet in staat gebleken om uitgaven te drukken op politiek gevoelige programma's, terwijl hetzelfde college en vele Eilandsraadsleden zich hadden verzet tegen grotere payroll-kortingen. Een goed idee, volgens het blad, is te komen met een wetsontwerp dat het kabinet verplicht begrotingen aan te bieden die het tekort naar nul brengt in gelijke stappen tussen nu en het jaar 1990.

Dollar daalt goud stabiel

AMSTERDAM/ZURICH — De koers van de dollar ging maandag verder omlaag evenals die van het pond sterling die beneden de vier Nederlandse gulden eindigde.

De dollar noteerde op de wisselmarkt van Amsterdam een officiële middenkoers van 2,7750 Nederlandse gulden. Volgens deskundigen wordt dit veroorzaakt door een verwachte daling van de rentetarieven in de VS.

De goudprijs bedraagt op het moment 320 dollar per ounce en het ziet er niet naar uit dat dit komend jaar zal veranderen. De gouden regel uit de economie dat als de dollarprijs daalt, de prijs van goud stijgt ging het afgelopen jaar niet op. Ondanks een forse daling van de dollarkoers bleef de goudprijs stabiel. Vooral de lage inflatie- percentages van de afgelopen jaren en de grote belangstelling voor effecten zijn hiervoor verantwoordelijk. Goud wordt in de internationale beleggerswereld traditioneel gezien als een veilige belegging waarmee men zich goed kan indekken tegen inflatie- risico's. Maar beleggers hebben hun dollars verkocht en de opbrengst daarvan overgeheveld naar andere valuta's en de effectenmarkten, die dit jaar bijna dagelijks verkooprecords vestigden.

Bogota: meer vermisten

BOGOTA — Het aantal mensen dat in 1985 als vermist is opgegeven in Colombia is toegenomen in vergelijking met 1984. In 1985 gebeurde dit met 344 mensen. In het jaar daarvoor waren dat er 150. Zo deelde de Procureur Generaal Carlos Jimenez Gomez mee. Van de 344 vermisten zijn er 71 levend teruggevonden en 67 dood. Van de rest heeft men niets meer vernomen. De verantwoordelijkheid hiervoor moet niet alleen bij geheime diensten worden gezocht maar ook bij de «subversie», in welk verband hij er op wees dat in het Cauca- departement in december massagraven werden ontdekt met daarin 113 stoffelijke overschotten welke tekenen van marteling vertoonden. Zij waren het slachtoffer geworden van de Ricardo Franco- guerrillagroep. Volgens de M-19 guerrillabeweging ging het hier om een bloedige en drastische «zuivering» in de Ricardo Franco- gelederen.

GEZAMENLIJKE AANKONDIGING VAN DE CENTRALE BANK VAN ARUBA EN DE BANKIERSVERENIGING VAN ARUBA.

DE ARUBAANSE "FLORIN"

Per 1 januari 1986 zal de Centrale Bank van Aruba een eigen munteenheid invoeren die Arubaanse "florin" zal worden genoemd (afgekort AFL). De Nederlandse Antillen van de Vijf zullen de Antilliaanse gulden blijven gebruiken.
Elke Arubaanse "florin" zal in 100 centen worden verdeeld, net zoals de Antilliaanse gulden.

De Arubaanse "florin" heeft, in verhouding tot buitenlandse munteenheden, dezelfde waarde als de Antilliaanse gulden; U zult b.v. 1,81 Arubaanse "florin" nodig hebben om één (1) U.S. dollar te kopen, net zoals U op dit ogenblik 1,81 Nederlands Antilliaans courant nodig heeft om één (1) dollar te kopen. Er verandert dus niets met betrekking tot de waarde van de nieuwe munteenheid: de Arubaanse "florin" zal dezelfde waarde hebben als de Antilliaanse gulden en worden geëmitteerd onder gelijkluidende regels.

Per 1 januari 1986 zullen alle rekeningen, die U bij banken op Aruba heeft, automatisch van Nederlands Antilliaans courant in Arubaanse "florin" worden omgezet; dit heeft betrekking op alle lopende rekeningen, spaarrekeningen, termijndeposito's, leningen op rekening enz. Indien U om een bepaalde reden een rekening in Antilliaanse guldens wenst aan te houden, dan kunt U dit doen, maar uitsluitend met toestemming van de bank waar U de rekening heeft.

Nieuwe munten en bankbiljetten zullen worden uitgegeven, die in ontwerp zullen verschillen van de Antilliaanse munten en bankbiljetten. De coupures zijn:

bankbiljetten : **AFL 5, AFL 10, AFL 25, AFL 50, AFL 100.**
munten : **5 ct, 10 ct, 25 ct, 50 ct, AFL 1, AFL 2,50**

Vanaf 1 januari 1986 zal de Antilliaanse munteenheid vreemde valuta zijn en om die reden moeten alle bankbiljetten en munten in Arubaanse bankbiljetten en munten worden omgezet. Dit is mogelijk bij iedere commerciële bank. Gedurende de maand januari wordt iedereen in de gelegenheid gesteld zijn bankbiljetten en munten om te wisselen: U krijgt één (1) Arubaanse "florin" voor iedere Antilliaanse gulden.

De bankiersverenigingen van Aruba en Curaçao hebben in overleg met de twee Centrale Banken besloten gedurende een periode van drie maanden af te zien van een aparte aan- en verkoopkoers van de beide valuta. Dit betekent dat de Arubaanse "florin" en de Antilliaanse gulden a pari zullen worden aangekocht en verkocht.

Januari brengt met zich een nieuw jaar en een nieuwe munteenheid - wij vragen dan ook Uw medewerking in deze en verzoeken U Uw bankbiljetten en munten om te wisselen in de maand januari.

Mocht U vragen hebben betreffende de invoering van de nieuwe munteenheid, bel dan Uw lokale bank of de Centrale Bank, die U tewoord zullen staan.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Supermercado Pueblo..

NOORD: Parillada Rio Grande, Noord 43.

TANKI LEENDERT: Kalalu, Tanki Leendert, 265.

SANTA CRUZ: Rowigini's, Santa Cruz 48.

SAVANETA: Family Pastry, Savaneta 316.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, Zeppenveldtstraat 27.

Voorts: Giftshop Holiday Inn, Giftshop Dr. Horacio Oduber hospitaal, Giftshop Manchebo Beach Hotel en Bookstore vertrekhal luchthaven.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-774 en 027-845.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER (I): 18.00 uur *Santa Claus* (alle leeft.); 20.15 uur *Los Nerds de vacaciones* (18 jr.).
(II): 20.45 uur *Firebirds 2015 A.D.* (14 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 uur *Night of the Comet* (14 jr.).

*****

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Pariba brug: San Lucas, tel.: 45119;
Pabao brug: Nacional, tel.: 26244.

*****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad en omgeving: dokter B.A.R. Heinze, Kaya Maguey 5, tel.: 24783.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter O.L. Ponsé, Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 / 18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden en van 20.30-21.30 uur Franse literatuur; dinsdag van 20.00-21.00 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano, lokaal 61/62.

******

ANTILLIAANSE PADVINDERS EN KATHOLIEKE VERKENNERS: 08.15 uur generale repetitie voor de status aparte- ceremonie.

BESTUURSCOLLEGE ARUBA: 22.30 uur viering status aparte - plein Bestuurskantoor.

*****

DONDERDAG
DIVERSEN
WIT GELE KRUIS
zuigelingenbureau
08.00-10.00 uur te Savaneta;
08.00-11.00 uur te Dakota;
09.00-12.00 uur te Brazil;
08.30-10.30 uur te Sta. Cruz.
(kleuterbureau volgens afspraak)

SPORT
ZWEMVERENIGING «ARUBA MARLINS» **(donderdag):** 18.00-19.00 uur training Palmbeach Hotel;
(zaterdag): 14.00-16.00 uur zwemlessen (voor dipl. A, B, C, D, E en F) - zwembad POVA.

ARUBA WEIGHLIFTING ASSOCIATION: 17.00-19.00 uur gewichtheftraining - Sportcentrum Noord.

VERENIGING VOOR ZWEMONDERWIJS ARUBA: 15.30-17.30 uur zwemlessen (voor dipl. A) - Surfside (ook crèche zwemmen voor peuters vanaf 3 jaar).

ZWEMCLUB «BARRACUDA» **(training):** 17.00-19.30 uur Americana Hotel.

INDIAN WATERSLIDE: 10.00-18.00 uur open voor publiek - bij «Indian Rock».

MOKO ZOO RANCH: hele week geopend **(maandag t/m zondag)** van 10.00-18.00 uur.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Kerkstraat 17C, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruis- gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat / Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetío, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK **(openingstijden)**
LEES- EN KRANTENZAAL: maandag t/m vrijdag vanaf 07.30 uur.
UITLENING AFDELING: maandag, woensdag en vrijdag 09.00-11.55 / 13.30-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 13.30-17.30 uur (s morgens gesloten).

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, dinsdag en vrijdag van 09.30-12.00/13.30-17.30 uur; woensdag- en donderdagochtend gesloten, in de middaguren geopend; woensdagmiddag geopend tot 19.00 uur.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA **(openingstijden):** dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

*****

TELEARUBA
DINSDAG: 13.00-15.00 Take two; 18.00 Powerhouse (Cheers); 18.30 Science & Society (Black box); 18.45 Count down; 19.45 Pa un Aruba sigur; 20.00 Telenoticias; 20.30 Culturama (Als het kwaad goede mensen treft); 21.00 Programa especial (Dandee); 22.00 Rechtstreekse uitzending viering status aparte voor Bestuurskantoor.

WOENSDAG: 10.00 uur Rechtstreekse uitzending van de eerste plechtige zitting van de Staten van Aruba; 18.00 Studiosport; 18.45 Musical special (Mary Osmond New Year show); 19.30 Musical special; 20.00 Three's acrowd; 20.30 Feature (Two of a kind); 22.00 CNN international news; 22.30 Showbiz today; 23.00 Sluiting.

DONDERDAG: 13.00-15.00 Take two; 18.00 Fraggle Rock (Uncle Mart comes home); 18.30 Airshow Leystad; 18.45 Telenovela: «Guadalupe»; 19.30 Cocktail musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 Benson (The scandal); 21.00 Magnum (Little games); 22.00 CNN international news; 23.00 Showbiz today; 23.30 Sluiting.

KERKDIENSTEN
ORANJESTAD
31 december: 19.00 en 23.45 uur (gebeden en zegen); 1 januari: 10.00 uur.
DAKOTA
31 december: 19.00 uur; 1 januari: 09.00 uur.
SANTA CRUZ
31 december: 23.00 uur; 1 januari: 10.00 uur.
PARADERA
31 december: 23.00; 1 januari: 10.00 en 17.00 uur.
NOORD
31 december: 19.00 uur; 1 januari: 09.00 uur.
KAPEL EMMANUEL SAN NICOLAS
31 december: 23.00 uur.
SAN NICOLAS
31 december: 23.00 uur; 1 januari: 18.30 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 19.00 uur Oudjaarsavonddienst - ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 11.00 uur oecumenische dienst.

*****

ATIA-voorzitter Robles optimistisch

Een blik op het jaar 1986

NU HET JAAR 1985 haar einde nadert, wil ik een blik werpen op het voor ons liggende jaar en wat wij ervan zullen mogen verwachten. Naar mijn mening kunnen wij 1986 zonder meer met optimisme tegemoet zien. Het is een bekend feit dat veel mensen gedurende 1985 een afwachtende houding hebben ingenomen en eerst de uitslag van de verkiezingen wilden weten alsmede ook de status aparte van dichtbij wilden zien. Ik neem aan dat de uitslag van de verkiezingen voor het overgrote deel van deze mensen gunstig is uitgevallen, zodat verwacht kan worden dat men hier bereid zal zijn de nodige investeringen te doen en de plannen die aangehouden waren nu wel door te voeren.

De status aparte is nog een "klein" vraagteken maar in elk geval weten we dat de regering die ermee geconfronteerd zal worden behoedzamer te werk zal gaan dan de vorige, hetgeen wat moed geeft.

Dat de nieuwe regering met enorme problemen komt te zitten, is een vaststaand feit; maar dat is iets dat zij zich terdege van bewust zijn en ook blijkbaar van plan is krachtdadig aan te pakken. Het feit dat men zich ervan bewust is dat Aruba grote problemen heeft, is al een opluchting want dat was iets dat de vorige bestuurders nooit wilden toegeven.

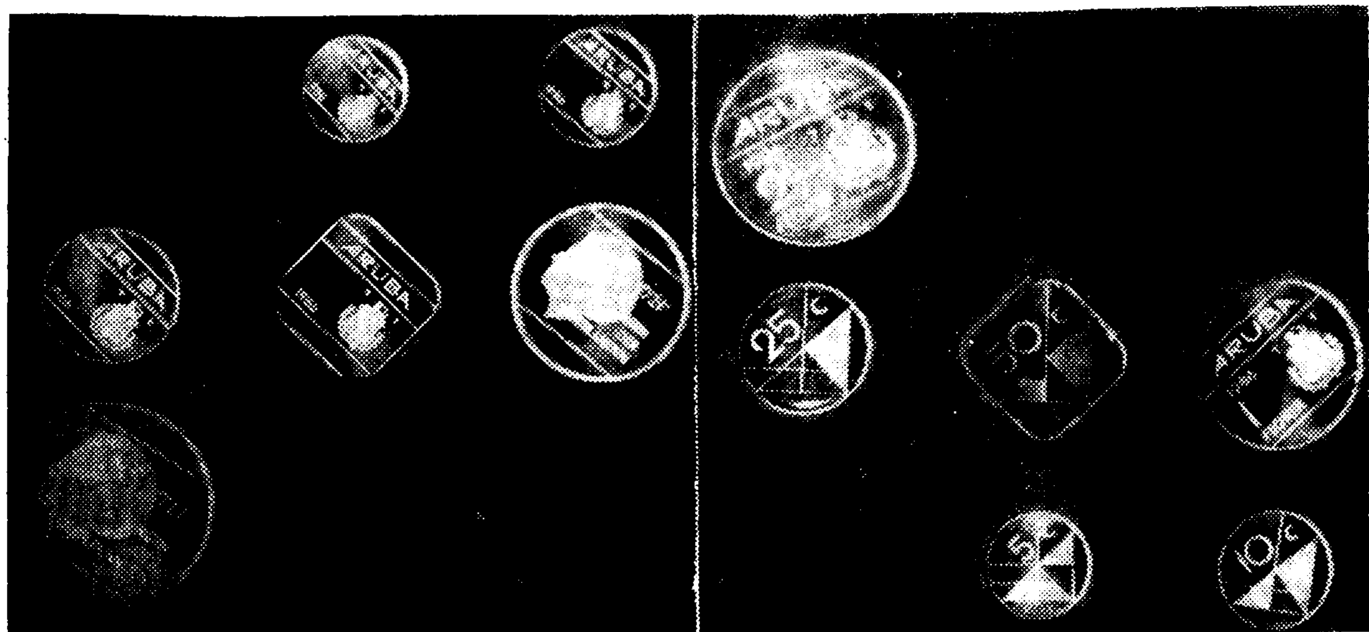
Een van de oplossingen voor onze problemen ligt duidelijk op het toeristisch vlak. Aruba heeft de infrastructuur hiervoor reeds en bovendien een zeer goede naam op dit gebied. Het is nu zeer belangrijk dat dit op professionele wijze wordt aangepakt en uitgebouwd. De bedoeling is om zo spoedig mogelijk tot een verdubbeling van het aantal hotelkamers te komen waardoor de werkgelegenheid in belangrijke mate kan worden uitgebreid. Het is alom bekend dat het toerisme qua werkgelegenheid en deviezen het meest aantrekkelijke is voor Aruba omdat hierdoor in twee van onze grootste behoeften wordt voorzien. Het is echter zeer belangrijk dat het personeel in deze branche op de juiste wijze gemotiveerd wordt en gewezen wordt op het belangrijke van hun werk. Aruba is altijd een vriendelijk eiland geweest met optimale service voor de toerist en het moet zo gehouden worden. Onze nieuwe regering moet trachten tot een diversificatie te komen om zodoende te voorkomen dat Aruba teveel afhankelijk wordt van één bepaalde industrie wat gevolgen met zich mee kan brengen die niet te overzien zijn wanneer er problemen in deze branche mochten komen (zie Lago).

Voor de bevolking van Aruba zal 1986 een niet gemakkelijk jaar worden. Er zijn reeds een aantal maatregelen genomen om de zeer slechte financiële situatie waarin wij verkeren enigszins te verlichten maar het einde van de rit is nog niet helemaal in zicht. Men moet echter trachten die maatregelen te nemen die de bevolking niet in de eerste levens- behoeften treffen maar meer gericht kunnen zijn in de luxe sfeer. Dit zal zeker verlichtend werken voor een overgroot deel van onze bevolking.

De bevolking moet zich echter bewust zijn van het feit dat in zo'n situatie eenieder offers zal moeten brengen; de een meer dan de ander. Men moet bereid zijn deze offers te brengen om zodoende de mogelijkheid te scheppen uit deze benarde situatie te geraken. Als men niet bereid is om offers te brengen, zal dit veel druk gaan uitoefenen op de nieuwe regeringen en de nodige spanningen kunnen gaan veroorzaken; iets dat wij, nu men probeert Aruba weer op te bouwen, zeer zeker kan missen. Er ligt hier een belangrijke taak weggelegd voor de vakbonden op ons eiland, om hun leden te wijzen op het feit dat het thans niet mogelijk is om met onredelijke eisen te komen van hun werkgevers maar deze juist aan te passen aan de huidige situatie. Vooral in de hotelsector is dit van zeer groot belang. Tevens moeten de vakbonden hun leden bewust maken van de noodzaak voor een hogere productiviteit om zodoende op een betere manier het hoofd te kunnen bieden aan de heersende problemen.

Met medewerking van eenieder zal Aruba er zeker bovenop komen; hoelang dat precies zal duren, is de enige onbekende factor maar de hoop is dat dit zeer spoedig zal zijn.

GLENN ROBLES
(voorzitter ATIA)

ORANJESTAD — Op de foto de nieuwe munten die vanaf morgen op Aruba in gebruik zullen komen. Zoals bekend geen centen, geen vierkante stuiver, maar wel een vierkante vijftig centstuk. Ook nieuw is de rijksdaalder.

Status apartefeest

Vuurwerk gestolen

ORANJESTAD — Het vuurwerk dat aangekocht was voor de viering van de status aparte — ter waarde van ruim zevenduizend gulden — dat te Wela was opgeslagen, blijkt gestolen te zijn. In dit verband deed gedeputeerde Watty Vos een dringend beroep op de dieven het vuurwerk ergens te deponeren, waarna gezorgd zal worden dat de brandweer het komt ophalen. Er wordt ernstig gewaarschuwd zeer voorzichtig met dit vuurwerk te zijn, omdat dit niet als gewoon vuurwerk wordt afgestoken en gemakkelijk ontploffbaar is.

ORANJESTAD — Na het vuurwerk wanneer Aruba zijn status aparte is binnen getreden, zal er ook voor het Bestuurskantoor de traditionele dande-muziek plaats vinden. Onder meer zal de bekende dande-zanger Vicente Tromp zijn beste wensen laten horen. Indien er nog andere dande-groepen zijn die willen optreden, dan zijn zij hartelijk welkom.

Status aparte viering op 5 januari afgelast

ORANJESTAD — Uit een verklaring van de voorzitter van de «Comision di Pueblo celebracion di status aparte», de heer Basilio Kelly, wordt vernomen dat de plannen van deze commissie om op 5 januari een herdenking van de ingang van de status aparte te vieren geen doorgang meer zullen vinden.

De commissie kwam destijds tot stand omdat de nieuwe regering liet weten dat er geen viering zou zijn, terwijl het volk dat zovele jaren naar deze aparte status heeft gestreefd, dit wel wilde herdenken. De heer Kelly laat in een verklaring weten dat nu het Bestuurscollege besloten heeft dat de overgang van Oud naar Nieuw de status aparte wel gevierd gaat worden de commissie het niet meer nodig acht op 5 januari ook nog een viering te organiseren. De subsidie van 23.000 gulden die het voormalige Bestuurscollege aan de commissie ter beschikking had gesteld, wordt geheel aan het eilandgebied gerestitueerd; ondanks het feit dat de commissie enige kosten voor de viering heeft gemaakt.

De voorzitter biedt tot slot van zijn verklaring het volk van Aruba zijn gelukwensen aan met het bereiken van de status aparte en nodigt het Arubaanse volk uit — tezamen met onze bestuurders — op 31 december en 1 januari aanstaande de activiteiten ter gelegenheid van de status aparte in grote getale bij te wonen.

Benzineprijs iets omlaag

ORANJESTAD — Uit een bekendmaking van het departement van Economische Zaken van Aruba blijkt dat ingaande vandaag (31 december 1985) de maximumprijzen van de aardolie- producten (auto- benzine, kerosine en gasoil / diesel) gevraagd worden. Ingaande vandaag zijn de prijzen bij de pompstations als volgt: benzine Regular 73,9 cent (was 74,4), benzine Extra 75,6 (was 75,8), kerosine 56,0 (was 57,9) en gasoil / diesel 50,8 (was 52,7) per liter.

ORANJESTAD — Waarnemend gezaghebber Frans Wernet zal op Oudejaarsavond om tien uur zich als laatste gezaghebber van Aruba met de beste wensen voor het nieuwe jaar via TeleAruba tot de bevolking van Aruba richten. Hij zal afscheid uit deze functie nemen.

Ebby Arends: voorzichtig optimistisch tov toekomst

ORANJESTAD — Zakenman en bestuurslid van de Kamer van Koophandel, Ebby Arends — die nogal eens een gezonde kijk op zaken laat horen — was in Telenoticias van mening dat eind van het jaar voor de zaken normaal was.

In december is het altijd druk. Er is wel een teruggang in verhouding tot verleden jaar. Of de handel de komende maanden maatregelen gaat nemen, geloofde de heer Arends niet omdat de handel niet tot het laatste ogenblik heeft gewacht, maar toen sluiting van de Lago bekend werd reeds de nodige maatregelen in zijn bedrijven heeft genomen.

Ebby Arends uitte een voorzichtig optimisme, maar voegde eraan toe dat we wel in een crisis zijn, maar niet in paniek moeten geraken. Wat de toekomst betreft vond hij deze vooral afhangen van hoe het toerisme zich ontwikkelt, alsmede van de opening of ontmanteling van de Lago en het aantrekken van een chemische fabriek. Hij vond het overigens een goed signaal dat vier partijen in het belang van Aruba niet alleen willen maar ook tonen samen te kunnen werken.

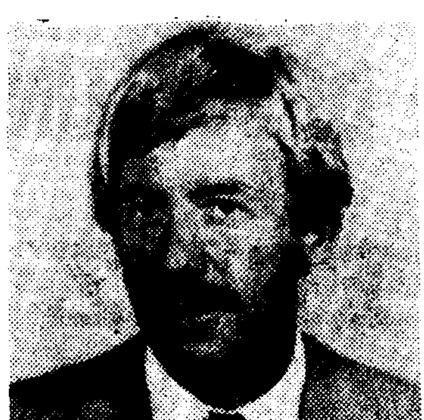
Toerisme 1986 jaar van waarheid:

Regering zal moed moeten bewijzen

DAAR HET TOERISME de grootste potentiële bron vormt voor een snelle uitbreiding en verbetering van de economie zal het jaar 1986 een allerbelangrijkst jaar zijn. Het jaar van de waarheid. Het jaar waarin de economie of weer aantrekt of verder vervalt. Indien de nieuwe regering het inzicht en de moed heeft om van het toerisme een prioriteit te maken en bereid is snelle beslissingen te nemen, kan eenieder optimistisch zijn.

Met de juiste begeleiding van deze industrie is een snelle uitbreiding zeer reëel. Uitbreiding van het aantal hotelkamers, daardoor verbetering van de werkgelegenheid, meer luchtvaart- maatschappijen, die naar Aruba zullen vliegen, een groter aantal bezoekers, verhoging van het inkomen uit het toerisme, het is allemaal mogelijk. Om daartoe te komen zal de regering veel beslissingen moeten nemen in zeer korte tijd. De vrijstelling van invoerrechten op de import van kapitaals- goederen, nodig voor het verbeteren van het hotel- product zal gehandhaafd moeten blijven in 1986. Deze vrijstelling zal voorkomen dat hotels verwaarloosd worden zoals dit vroeger gebeurde bij het Aruba Caribbean Hotel en het Aruba Palmbeach Hotel.

Er zal een stop moeten komen op de waanzinnige verhogingen van de electriciteits- en watertarieven daar deze de hotels onrendabel dreigen te maken. De verhoging van de waterprijs werd veroorzaakt door de sluiting van de Lago, de grootste afnemer. In plaats van de efficiëncy van de waterfabriek aan te passen aan de verlaagde verkoop werd de bestaande organisatie gehandhaafd. Om dit te kunnen bekostigen worden de verkoopprijzen constant verhoogd tot een onbetaalbaar niveau. Als we nieuwe investeerders willen aantrekken, zal de efficiëncy van de electriciteit- en waterfabrieken verhoogd moeten worden zodat de prijzen gestabiliseerd blijven.

JAN DE RUYTER ...snel handelen...

Het budget voor het aantrekken van toeristen zal verhoogd moeten worden evenredig aan de inkomsten van de 5% «room tax» en de «casino tax».

Er zal zeker een verandering moeten komen in de ontslagwet. De Ontslagcommissie kan misschien blijven functioneren voor inkrimpings- gevallen, doch wanneer een werknemer niet productief is, is het in deze moeilijke tijd niet meer verantwoord om de persoon te handhaven. Dit is een weldewet, die we ons niet meer kunnen veroorloven. De regering zal onmiddellijk stappen moeten ondernemen om de watersport te reguleren. Het aantal onbekwame watersport- operators neemt elke maand toe. Geen van deze nieuwe operators heeft de benodigde verzekeringen afgesloten en zij creëren een chaos op het water, waarbij het aantal ongelukken schrikbarend toeneemt.

Er zal zeker een golfcourse moeten komen en experts zullen moeten uitmaken waar deze zal moeten komen. Publieke campings zijn nodig zodat de toeristen niet meer worden lastig gevallen in de Paasvakantie. Tegelijkertijd kan de bevolking van het strand genieten op een plaats waar dergelijke voorzieningen (water, toiletten etc.) aanwezig zijn.

Tegen de taxi- tarieven die toch onregelmatig verhoogd zijn tot 15 dollar (50% verhoging) plus 2 dollar extra voor airconditioning en 2 dollar extra voor bagage, totaal 19 dollar, zal de overheid zeer snel moeten optreden.

Op allerlei mogelijke manieren moet de toeristen- industrie beschermd worden en blijven. Het is een "grillige" industrie. De hotels zijn niet echt rendabel, de casino's draaien met verliezen (de verhoging van 1.5% tot 3% casino tax was de nekslag voor alle casino's).

Indien de kwaliteit van het product afneemt of de vriendelijkheid en de service afneemt (duidelijk waarneembaar bij de taxi's) verplaatst het toerisme zich snel. Er zijn vele eilanden om heen te gaan.

De overheid zal de moed moeten hebben om snelle maatregelen te treffen zodat het toerisme zich verder zal kunnen uitbreiden. De Aruba Hotel and Tourist Association zal zeer zeker positief blijven meewerken aan de verbetering van de economie van Aruba. Wij danken allen, die op welke wijze ook, hebben bijgedragen en steun hebben gegeven aan deze industrie. Wij wensen de nieuwe regering veel succes en sterkte toe en wensen tevens de bevolking van Aruba een gelukkig 1986 toe.

JAN DE RUYTER
(president Aruba and Hotel Association)

Centraal staat plechtige Staten-samenkomst

Nieuwjaar drukke werkdag gouverneur

ORANJESTAD — De eerste officiële dag van toekomstig gouverneur F.B. Tromp op 1 januari zal een drukke dag worden. Het geheel is zodanig opgezet dat het een historisch en indrukwekkend gebeuren zal worden, dat de belangrijkheid van de ingang van de status aparte benadrukte, waarbij Aruba een eigen gouverneur krijgt.

Op Nieuwjaarsdag komen om half tien de leden van de Staten van Aruba, de gouverneur van de Antillen van Vijf dr René Römer, minister- president Maria Liberia-Peters, de voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen en de president van het gemeenschapelijk hof van justitie in Fort Zoutman met de overige genodigden bijeen. Om tien uur vertrekt de stoet door een erehaag van leden van de jeugdbeweging naar de Arubaanse Statenzaal. Gouveneur dr Römer zal omstreeks 10.25 uur de Statenzaal betreden, waarbij hij met militaire eer zal worden begroet en het Antilliaanse volkslied zal klinken. De erewacht — ongeveer honderd man — wordt verzorgd door de mariniers- kazerne Savaneta. Het Arubaans Symphonie Orkest zal de volksliederen spelen.

Omstreeks tien minuten voor elf zal de eerste Arubaanse gouveneur F.B. Tromp de Arubaanse Statenzaal betreden en met militair eerbetoon en het Arubaanse volkslied ontvangen worden.

Gedurende de plechtige zitting van de Staten zal gouverneur Tromp zijn functie aanvaarden door het Koninklijk Besluit van zijn benoeming en het proces- verbaal van zijn beëdiging over te leggen. Hierna houdt de voorzitter van de Staten — John Booi treedt als oudste lid in jaren als voorzitter op — een toespraak, die gevolgd wordt door een rede van gouverneur Tromp. Na zijn toespraak verlaat gouverneur F.B. Tromp de Statenzaal en ontvangt buiten het Statengebouw van de militaire erewacht de hem toekomende eer. Hierna gaat gouverneur Tromp naar Fort Zoutman, waar bij zijn aankomst de vlag van de gouverneur wordt gehesen. Tezelfdertijd worden door Van Galen 21 saluutschoten gelost.

Verwacht wordt dat na de plechtige zitting van de Staten een gewone vergadering wordt gehouden, waarin de leden de voordracht van de gouverneur voor de nieuwe regering met minister- president en ministers zullen behandelen. Hierna zal de gouverneur 's-middags om half twee de nieuwe ministers beëdigen. 's-Avonds om acht uur biedt de regering een ontvangst in Fort Zoutman voor genodigen ter gelegenheid van gouverneur en mevrouw Tromp.

Eenieder wordt uitgenodigd de activiteiten te komen bijwonen, waarbij dringend wordt verzocht de aanwijzingen van de politie op te volgen.

Commissaris Roland Peterson:

Het Arubaanse politiekorps wacht geen gemakkelijke taak

Aan de vooravond van de ingang van de status aparte maakte de Amigoe hoofdredacteur Aruba Jos van der Schoot een praatje met commissaris van politie Roland Peterson (44) die vanaf morgen het eerste Arubaanse politiekorps gaat leiden. Voor de Amigoe- redacteur een historisch gebeuren omdat hij 36 jaar geleden de oprichting van het Korps Politie Nederlandse Antillen meemaakte en nu de oprichting van het Korps Politie Aruba. Het gebeurt maar zelden dat men in zijn leven getuige is van oprichting van twee politiekorpsen in een gemeenschap.

ORANJESTAD — De commissaris van het Arubaanse politiekorps Roland Peterson is zich bewust van zijn taak en verantwoordelijkheid. In het gesprek met de Amigoe noemt hij het geen gemakkelijke taak, maar hij is bereid zich ten volle in te zetten voor de gemeenschap in het algemeen en Aruba in het bijzonder. Belangrijk is daarbij, dat hij zich gesteund weet door de leden van het Korps van politie, die allen met vertrouwen en enthousiasme aan de wieg staan van het nieuwe Politiekorps.

Dat er zoveel enthousiasme bestaat schrijft commissaris Peterson toe aan het feit dat de medewerking van bepaalde personen in Willemstad niet iets was om over naar huis te schrijven. Daarbij steekt de spontane medewerking, die in Nederland werd ondervonden en toegezegd toch wel scherp af. Het eerste Arubaanse politiekorps begint met een sterkte van 156 man, dat nog al wat beneden de 250 man wenselijkheid sterkte ligt. Voorlopig zal het korps met deze bezetting moeten draaien, hetgeen inhoudt dat men dan wel niet alles kan doen zoals men graag zou willen, maar commissaris Peterson heeft de beste verwachtingen dat met het beschikbare personeel het te verrichten werk verzet kan worden, omdat een ieder bereid is zich in te zetten.

Wat de uitbreiding van de sterkte betreft zal onder meer nog meer aandacht aan de werving worden besteed, reeds nu blijkt een groeiende belangstelling om in het Arubaanse korps dienst te nemen. Er zal ook technische bijstand van Nederland komen. Deze mensen vallen dan buiten de ranglijst en korps sterkte en komen op tijdelijke basis naar Aruba met herplaatsing na afloop van de periode in Nederland. Wat het materieel van de politie betreft wordt een inventaris op gemaakt, aan de hand waarvan nagegaan wordt wat spoedig of in de naaste toekomst vernieuwd moet worden.

Jammer vindt de heer Peterson het dat een nieuw hoofdbureau van politie nog steeds een wens is. De plannen en gelden werden steeds van de begroting afgevoerd, zodat de diverse afdelingen in van elkaar gelegen panden zijn gehuisvest, zodat men niet ineens in een centraal gelegen gebouw terecht kan. Maar wat niet is kan nog altijd komen, dus de hoop blijft bestaan. Wat Interpol betreft gaat Aruba nu rechtstreeks contacten onderhouden, waarbij via Interpol in Nederland reeds goede contacten werden gelegd.

Commissaris Peterson wijst erop dat vanaf morgen Aruba een jong politiekorps heeft — het jongste in het koninkrijk — het merendeel van het personeel is jong. Hij verwacht dat men tezamen zal groeien naar een positieve toekomst. Getoond zal worden dat men ook op het gebied van de politiezaken in eigen huis wil en kan afhandelen. Bij opleidingen zal niet alleen het accent op de "harde lijn" — zoals riottrainingen en trainingen voor kapingen enz. — worden gelegd, maar ook zal alle aandacht gericht worden op het zogenaamde sociale pakket — hulpverlenende taak van de politie, politie dichter bij burger brengen. In dit verband wil commissaris Peterson de politieposten te Noord en Santa Cruz weer gaan bemannen.

Ook het feit dat de politiewoordvoerder — uit bezuinigings oogpunt — niet altijd beschikbaar is voor de pers, maakt onderdeel van het gesprek uit. Commissaris Peterson zegt toe dat hij hieraan alle aandacht zal besteden want ook hij vindt een goed contact met de communicatie- media van groot belang. Hij denkt een mogelijke woordvoerder op dit gebied de nodige ervaring op te laten doen, ondermeer een dag bij de verschillende communicatie media om van nabij te zien hoe daar gewerkt wordt en wat men nodig heeft.

Tenslotte herhaalt commissaris Peterson zijn wensen dat er medewerking en vertrouwen van een ieder zal bestaan, want hoe je het wendt of keert — in het korps onder meer met teamwork — tezamen kunnen we meer bereiken.

...TIJDENS DE traditionele "Eind van het jaar" samenkomst van staf en employees van "B.J. Arends and Sons" werd Samuel Lispier, van het filiaal in San Nicolas, uitgeroepen tot Werknemer van het jaar. Hij is sedert 1971 in dienst. Voorts werden plaquettes en geschenken uitgereikt aan werknemers die één of meer lustra in dienst waren. Deze werknemers waren: Jossy Franken (35 dienstjaren), Tico Arends (20), Diana Kelly (10), Epifanio Wernet (10), Luisito Statia (10), Jacintha Danje (10), Bennet Hazel (5), Anacleta Geerman (5), Louis Illidge (5), Leo Ras (5), Chica Hose (5) en Margarita Molina (5).

Extra aandacht voor zwakkeren nodig

Een jaar vol hoop

Men behoeft geen profeet te zijn of een helderziende om te waarschuwen of te voorspellen, dat 1986 een moeilijk jaar zal zijn voor Aruba. Dat staat vast. Er staan veel nieuwe zaken op de helling, er valt veel puin te ruimen, er moet enorm hard gewerkt worden om er wat van te maken. Dat weten we allemaal.

Nu is het altijd zo, dat er een weg is, waar een wil bestaat. En het zal er dus op aan komen, dat wij die wil ontwikkelen. Dat zal individueel moeten gebeuren, maar ook gemeenschappelijk. Een samenleving is zo sterk als de zwakste van haar leden. Daarom zal de samenleving aan die zwakkeren speciale aandacht moeten schenken.

Aruba gaat een moeilijk jaar tegemoet, maar ook wel een opwindend jaar. Ons eerste jaar met onze eigen gouverneur, met onze eigen minister- president en een eigen kabinet. Een jaar vol primeurs zal het worden. We zullen met elkaar geschiedenis maken. Nu gaat het er om, dat het goede geschiedenis zal zijn. Wat zullen latere generaties zeggen over de generatie van 1986? Zullen wij als verstandige of als domme mensen herinnerd worden? Dat hangt van ons af. Wij maken geschiedenis.

Men kan op moeilijkheden verschillend reageren. Vaak worden mensen er moedeloos van. Dan geven ze de moed op en zeggen dat we er toch niets aan kunnen doen. Laat dat niet onze houding zijn. Weer anderen stellen zich afzijdig op en schuiven alles af op anderen. Laat die het maar opknappen. Dat is natuurlijk een laffe houding. Positief is deze houding, dat men zich volledig inzet, met alle talenten die men heeft, en met alle krachten, en er zo, door gezamenlijke inspanning, bovenop komt.

Wat betekent dit nu in konkrete termen? Precies wat er staat! Allereerst: volledige inzet. Wie aan eigen voordeel denkt en de gemeenschap uitsluitend ziet als een bron van persoonlijke inkomsten, die werkt tegen de vooruitgang en het algemeen belang in. Volledige inzet betekent, dat je niets terughoudt, dat je jezelf geheel en al geeft voor het goede, gemeenschappelijke doel. Jezelf geheel geven wil ook zeggen, dat je al je talenten, je gaven, inzet. We hebben allemaal kwaliteiten en iedereen kan bijdragen aan het grote gemeenschappelijke doel: een nieuw en beter Aruba te bouwen. Moeilijke tijden en tegenstanden zijn er om overwonnen te worden. Dat vraagt totale inzet, maar het geeft ook geweldige bevrediging wanneer er iets goeds bereikt wordt.

Wat de funktie van de Kerk betreft, die zie ik als een kritisch-begeleidende. De Kerk zal haar stem moeten verheffen tegen onrecht, tegen de egoïstische tendenzen in de maatschappij en in enkelingen, en de nadruk moeten leggen op de noodzaak tot eerlijkheid en openheid, wederzijdse steun en samenwerking. Dit zal ook dienen in te houden, dat de diverse kerkgenootschappen hechter gaan samenwerken, zodat zij ook gezamenlijk haar stem kunnen laten horen.

Ook de pers en de andere media zullen zich onafhankelijk moeten opstellen, zodat zij hun taak op de meest verantwoorde wijze kunnen vervullen. Van de overheid verwacht ik dat zij zowel de kerken als de media volledig onafhankelijk zal laten funktioneren, zodat aldus de demokratie gewaarborgd blijft.

Onze gouverneur, onze minister-president en zijn kabinet, alle adviseurs (de waarachtige, bedoel ik natuurlijk!) en al degenen die het goed menen met Aruba, wens ik van harte veel sterkte toe. Samen zullen wij van 1986 een goed jaar kunnen maken, een jaar vol hoop.

Ds A. van den Doel

Vanaf het moment dat er iets knapte in de relatie

Zelfs domino wordt tussen Aruba en Curaçao nu niet meer gespeeld

-door Frans Kok-

DEN HAAG — Hoe hard Aruba en Curaçao ook tegen elkaar tekeer gingen tijdens de vele Haagse conferenties over de status aparte van Aruba, 's avonds in het hotel ging het weer vriendschappelijk toe. Tot vroeg in de ochtend speelden de delegaties domino met elkaar, en werd er gelachen en gedronken.

Op 28 oktober 1981 knapte er echter iets in de relatie tussen Aruba en Curaçao. Een paar weken ervoor was de MEP van Betico Croes uit de Centrale regering onder leiding van Don Martina gestapt en de nieuwe regering wilde het probleem Aruba nu definitief oplossen. Onder leiding van Van Agt en Den Uyl werd in Den Haag vergaderd, maar de sfeer was uitgesproken vijandig en Croes en Martina slingerden elkaar de felste verwijten naar het hoofd.

Het woord onafhankelijkheid viel en een partijtje domino is sinds die 28e oktober bij wijze van spreken, niet meer gespeeld tussen de delegatie- leden van Aruba en Curaçao. Aruba zou voortaan zijn eigen weg gaan en dus, op termijn, het Koninkrijk verlaten.

Tot dat moment bestond het idee dat Aruba met wat meer autonomie wel binnen het Koninkrijk zou kunnen blijven. En de eis om meer autonomie was gerechtvaardigd, want de overheersing vanuit Willemstad openbaarde zich op alle terreinen. Elk verzoek om een potlood of een schrijfmachine moest door Willemstad worden gefiatteerd en als er dan wat kwam, betrof het meestal een afdankertje uit Curaçao.

De regeling voor meer Arubaanse autonomie zoals in de jaren zeventig voorgesteld door de Koninkrijks- werkgroep, strandde echter op de onwil in Willemstad en de zeer ingewikkelde constructie die de juristen daarvoor hadden ontworpen.

"Toen dat was mislukt, stond in feite alleen nog de weg open naar volledige status aparte", vertelt mr. W.F. de Gaay Fortman, in het kabinet- Den Uyl belast met de portefeuille Antilliaanse Zaken. "Op Aruba was men daar zelf niet eens zo'n voorstander van, al wilde Betico Croes duidelijk verder gaan dan de AVP van Eman. Het gehate Landsgebouw in Oranjestad, het symbool van de Curaçaose overheersing, moest echter kost wat kost verdwijnen".

"In augustus '77 ontstonden er rellen op Aruba om de eis voor grotere zelfstandigheid kracht bij te zetten. Er was bijstand nodig van de politie op Curaçao om de zaak in de hand te houden. Ik heb hem toen zitten knijpen en me afgevraagd: hoe loopt dit af. Ik heb Croes toen voorgehouden dat hij op grond van de Eilandsregeling een brief kan schrijven naar de koningin teneinde in Den Haag gehoor te krijgen voor zijn grieven. Dat had hij daarvoor altijd geweigerd omdat de gevolmachtigd minister die hij zag als spion van Curaçao, er dan altijd bij zat. In 1977 deed hij het wel en dat werd toen in de Trèves- zaal de eerste keer dat er formeel over de eigen staatkundige toekomst van Aruba werd gepraat".

De status aparte mag dan de bekroning zijn van het jarenlange streven naar «separacion», in 1942 begonnen door J.H. Eman, de grootvader van de huidige kandidaat- premier Henny Eman, er zit nog iets aan vast waaraan men op Aruba bij voorkeur niet herinnerd wil worden.

Op 1 januari 1996 wordt Aruba namelijk onafhankelijk en de band met Nederland via het Statuut houdt dan op te bestaan. Geen defensie- garantie meer, geen verplichting van Nederlandse kant meer de rechtszekerheid te bewaren. Niemand op Aruba wil die onafhankelijkheid. Is het wel verstandig en volkenrechtelijk geoorloofd een land tegen zijn wil de onafhankelijkheid op te dringen en dan nog met een termijn van tien jaar? We legden de vraag voor aan twee oud- ministers voor Antilliaanse Zaken, De Gaay Fortman en Den Uyl en aan de huidige bewindsman, J. de Koning.

De Koning gaat het verst en beantwoordt de vraag volmondig met ja. "We hebben die vraag natuurlijk al jaren geleden gesteld, met name toen in het voorjaar '83 de Ronde Tafel Conferentie bijeen werd geroepen, die onherroepelijk beslissingen zou gaan nemen, dat was wel duidelijk, over de toekomst van Aruba. Alle andere wegen die waren uitgestippeld, onder andere die van meer decentralisatie, waren niet begaanbaar gebleken. Voor iedereen was zonneklaar dat de opzet van één staatsverband niet meer gehandhaafd kon worden. Tegelijk vonden de meeste betrokkenen dat een status aparte niet acceptabel is als eindsituatie, maar alleen als overgangsfase naar volledige onafhankelijkheid".

Waarom eigenlijk kan Nederland niet met Aruba permanent een aparte band behouden?

De Koning: "Omdat alle zes eilanden dan ook het recht hebben op een aparte status en dat kan uit bestuurlijk oogpunt absoluut niet. De relaties binnen het koninkrijk worden met zo'n totale versnippering onhanteerbaar".

Maar moet Aruba dan gestraft worden met onafhankelijkheid, die het niet wil, om Nederland te vrijwaren voor problemen met de andere eilanden?

"Het is toch Aruba dat sinds jaar en dag roept dat de positie binnen het Antilliaans staatsverband niet houdbaar was. Als men een eigen weg wil gaan, is dat een weg buiten het Koninkrijk. Een band van Nederland met zes aparte eilanden zou, zeker voor de kleinere, een herstel van de oude koloniale verhoudingen zijn en dat willen we niet".

De Koning geeft toe dat de animo op Aruba om geheel onafhankelijk te worden nooit erg groot is geweest, maar de conclusies van de Ronde Tafel Conferentie zijn eilandbreed aanvaard. Vooral bij de oppositie, die nu de nieuwe regering gaat vormen, was het enthousiasme niet groot, maar ja, zegt De Koning, in de politiek is enthousiasme een betrekkelijk zeldzaam verschijnsel.

Op dezelfde wijze wuift hij de bezwaren weg dat Nederland **aan koppel- verkoop heeft gedaan.** Aruba kon alleen kiezen uit een status aparte plus onafhankelijkheid, niet voor de status aparte alleen. "Weet u in de politiek enige transactie die niet een koppel- verkoop is?" vraagt hij. Hij wijst er nogmaals op dat Aruba vrijwillig akkoord is gegaan met de onafhankelijks- datum van 1 januari 1996. "In het internationaal recht is daarmee een belangrijk feit geschapen", meent hij en hij is dan ook niet bang dat Nederland internationaal te kijk wordt gezet omdat het tegen de zin van de voormalige kolonie (een uniek feit) tot gedwongen dekolonisatie overgaat.

Bovendien is het internationale recht op dit punt niet zo glashelder omdat het alleen rekening houdt met de positie van de voormalige kolonie. Historisch gezien is dat wel terecht, maar het moederland heeft ook een eigen positie. Die hoefde vroeger nooit erkend te worden omdat het verzoek om lossere banden altijd uitging van de kolonie en niet omgekeerd, zegt hij.

Op de toetsings- conferentie tegen die tijd zal nog gesproken worden over de datum van 1 januari 1996.

De Koning: "Dat is een misverstand of liever gezegd een oneigenlijk gebruik van de toetsings- conferentie, want de bedoeling is dan alleen om de situatie op de overige vijf eilanden te bezien en na te gaan of een gelijk oplopen wellicht mogelijk is. In theorie is het elke week mogelijk om het besluit van de RTC te wijzigen. Je hebt dan wel de instemming nodig van de drie of beter gezegd acht partijen die eraan hebben deelgenomen.

Maar de toetsings- conferentie is voor die discussie toch een goed moment?

"Ja of een slecht moment, dat ligt eraan hoe je het bekijkt. Strikt genomen heeft een eiland als Saba een vetorecht en kan dus grote moeilijkheden maken. Men doet of de RTC van '83 niet heeft plaats gehad en men nu alleen de status aparte binnen heeft. Ik vond het trouwens opvallend dat op de RTC over die onhankelijkheid helemaal niet zoveel is gesproken. Het ging meer over de boedelscheiding en dat soort kwesties".

De Konings partijgenoot De Gaay Fortman denkt er toch een slag anders over. Hij heeft het onlangs "dwaas" genoemd om in een wereld als de huidige een datum voor onafhankelijkheid vast te stellen met een termijn van 10 jaar. Hij vindt ook dat de verplichte onafhankelijkheid regelrecht in strijd is met het verdrag van New York van 1966. Dit verdrag regelt onder meer het zelfbeschikkings- recht voor de volken, maar dat betekent niet dat een voormalige koloniale mogendheid zich erop mag beroepen om bijv. Aruba buiten de deur te zetten tegen de zin van de bezetting, meent hij.

"Aruba wordt voor de wolven gegooid, in 1996. Dat duurt geen halfjaar. Venezuela zal nooit passief blijven toekijken. Venezuela accepteert het bestaan van de Antillen voor zijn kust en de Nederlandse aanwezigheid met het argument dat de situatie al zo was, toen de Venezolanen hun vrijheidsstrijd voerden en een eigen natie werden. Maar dat geldt alleen zolang er geen onrust heerst en dat krijg je nu met een onafhankelijk Aruba".

"Van der Stoel heeft indertijd Amerika nog eens gepolst over een defensie- garantie aan de Antillen, maar daar voelde Washington absoluut niets voor. Amerika is ook erg tegen de status aparte gekant en heeft meermalen voorzichtig gevraagd om alsjeblieft de status quo te handhaven".

Als Nederland geen haast maakt met de onafhankelijkheid voor de Antillen, zit dat land tot in lengte van dagen opgescheept met de verantwoordelijkheid voor de defensie. De Gaay Fortman begrijpt echter niet waarom dat zo'n schrikbeeld is voor velen in Nederland. Engeland heeft dezelfde verplichting voor een aantal eilanden in de regio en heeft daar helemaal geen problemen mee. Bovendien kan Nederland het toch niet waarmaken dat we defensie van de zes eilanden volledig garanderen, zegt hij.

"Vaak wordt verwezen naar de gebuertenissen van '69 en wordt opgemerkt dat Nederlandse mariniers nooit meer ingezet mogen worden bij een intern conflict. Ik vind dat onzin. Het betrof toen voor een groot deel dronken lieden die optrokken naar de regerings- gebouwen. Als het alleen stakers waren geweest, had minister Isa ze zonder twijfel ontvangen, want zo'n man was het wel. Nu is gewoon de orde hersteld en terecht".

De Gaay Fortman vindt dat Nederland mede schuld heeft aan de ontstane situatie rond Aruba. Nederland is zo dom geweest een in het verleden bereikt akkoord over een gelijk zetelaantal in de Staten voor Aruba en Curaçao ongedaan te maken, al gaat hij niet zo ver te zeggen dat de historie dan anders gelopen zou zijn. Dat is pure speculatie, meent hij. De Gaay Fortman vindt voorts dat er voor Aruba best een uitzondering gemaakt kan worden in de zin dat Aruba permanent een eigen status mag krijgen. "Het argument dat Bonaire dat dan ook zou willen, maakt op mij geen indruk", zegt hij.

Den Uyl tenslotte vindt de keuze van Aruba voor een status aparte "niet verstandig" maar, zegt hij, het Nederlandse parlement was in 1983 niet meer dan toehoorder. Het was hún beslissing die later de instemming kreeg van alle eilanden. "De PvdA en ik persoonlijk hebben steeds gepleit voor het bijeen blijven van de Antillen én voor volledige onafhankelijkheid voor de zes eilanden samen".

"De datum van de onafhankelijkheid van Aruba is overeengekomen en ligt nu vast. Het ligt niet in de lijn van de PvdA om tegen de wens van de meerderheid van de bevolking een land naar onafhankelijkheid te drijven, maar er zijn nu eenmaal, en niet zonder reden, afspraken gemaakt. Den Uyl vindt niet dat het zelfbeschikkings- recht de nu gekozen constructie in de weg staat. "Het zelfbeschikkings- recht is en mag nooit een absoluut recht zijn. Het dient zich altijd te bewegen in samenhang met de situatie in andere landen en in de regio', aldus Den Uyl.

LEIDEN — De naam van de toekomstige minister- president van Aruba, AVP- leider mr Henny Eman, die als eerste op dit eiland deze positie zal bekleden, zal op Aruba nog wel eens in steen worden gebeiteld. In Leiden gebeurde dat al eerder. In de gevel van cafe 't Keizertje aan de Kaiserstraat in die Nederlandse studenten- stad, prijkt zijn naam al in volle glorie. Eman, die in Leiden studeerde en eigenaar is van het vooral door studenten bezochte pand, wordt daarop op niet mis te verstane wijze herdacht. (Foto Vincent Mentzel)

***HET JURIDISCH** brein achter de status aparte voor Aruba is niet een jurist van eigen bodem maar mr. Ben Wilms, die in 1978 reageerde op een advertentie in het blad Intermediair geplaatst door het eilandbestuur van Aruba.*

In zijn achterhoofd speelde de gedachte mee een dissertatie te schrijven over een onderwerp uit het een volkenrecht, de richting waarin hij aan de Nijmeegse Universiteit was afgestudeerd.

Wat is er mooier dan bij een studie over de juridische kanten van een de-kolonisatie- proces praktijk- ervaring op te doen door zélf een land naar onafhankelijkheid te leiden? Een unieke kans voor een promovendus om veldonderzoek te doen. Door tijdgebrek is er het niet van gekomen, de elkaar opvolgende topontmoetingen in Den Haag met de Koninkrijks- regering namen Wilms volledig in beslag.

Nu het juridisch raamwerk wat betreft de status aparte en de wijziging van het Statuut rond is, is Wilms bezig in Nederland zijn ervaringen op papier te zetten voor een artikel in het «Netherlands Yearbook of International Law». Hij houdt daarin een pleidooi voor een status aparte als een nieuwe vorm van de-kolonisatie, in plaats van het associatie- model dat in het VN- verdrag van New York uit 1966 wordt beschreven. Slaat het artikel aan, dan overweegt Wilms om alsnog om zijn geesteskind Aruba te promoveren.

Don Martina:

De driehoeksrelatie stond onder spanning

Don Martina is binnenkort weer premier van de Antillen. Hij heeft dit tot de officiële bekendmaking van de samenstelling van het kabinet Martina Vier onder geen voorwaarde willen toegeven. De MAN- leider spreekt tijdens het interview van een "duidelijk gebrek aan leiderschap" dat het afgelopen jaar gekenmerkt heeft. Daarbij, zegt hij, steekt hij, de hand ook in eigen boezem. "De driehoeksverhouding tussen de sociale partners stond dit jaar onder spanning. Dit is een groot gevaar. Deze conflicten vormen een groot gevaar voor onze toekomst." Een toekomst die Martina niet al te donker inziet — mits de partners beseffen dat het op de huidige voet doorzetten van de verhoudingen niet kan.

Het elkaar niet willen begrijpen, was immers een steeds terugkerende eigenschap van "de leiders die allen verstek hebben laten gaan." "We zullen moeten inzien dat het noodzakelijk is elkaar te begrijpen èn samen tot oplossingen te komen; compromissen te bereiken. Wat even belangrijk is: dat die oplossingen daarna gerespecteerd en tenslotte uitgevoerd worden." Don Martina zegt realistisch genoeg te zijn om in te zien dat er altijd wel meningsverschillen zullen zijn. Die moeten, omwille van de huidige situatie, zoveel mogelijk overwonnen worden. "Is egoïsme ons motto, dan zal het dal nog veel dieper zijn."

Het topoverleg tussen de Curaçaose sociale partners in maart dit jaar kenmerkt de MAN- leider als een hoogtepunt. Het is daarom bijzonder jammer dat de daar bereikte accoorden niet uitgevoerd zijn. Hij beland weer bij het onderwerp van het leiderschap. Dat was er niet. De leiders lagen steeds met elkaar in de clinch. Conflicten. Een hoopvol moment is verdwenen als sneeuw voor de zon.

Over plannen en voornemens van de nieuwe regering wil de toekomstige premier niet veel loslaten. De formatiebesprekingen waren toen nog niet afgerond. Hij erkent wel dat 'guts' nodig zal zijn en "actie" verwacht kan worden. We kunnen er nu niet meer omheen. Even belangrijk is, volgens Martina, dat het besef doordringt dat we allen een 'common destiny' hebben. Dat we meer gemeenschappelijke belangen hebben, dan zaken die ons scheiden. Dit moet dan ook de basis vormen, waarop we 1986 betreden.

Dat Don Martina zichzelf zou tegenspreken nu tijdens de formatie gebleken is dat van Curaçaose politieke frontvorming geen sprake is, wijst hij af. De MAN heeft in het verleden zijn best gedaan zo'n front te bewerkstelligen. Nu was het niet zijn partij, maar de PNP als winnaar van de verkiezingen de geroepene hiertoe. Martina zegt dat de MAN een grote voorstander van front vorming blijft. De "noodzakelijke condities" moeten wel aanwezig zijn. Die ontbreken nu, aldus Martina, overduidelijk. "Wij blijven erbij dat de PNP ons ongehoord en onbeschoft behandeld heeft. Zij moeten toenadering zoeken. Zelfs als broer en zus een grote ruzie hebben gehad, vliegen ze elkaar niet direct om de hals. Ze moeten het eerst goed uitpraten."

Tijdens het gesprek begint het te regenen. Don Martina snelt naar de ramen en sluit ze. "Kijk eens, zelfs de natuur werkt mee ons eiland weer mooi te maken. Laten wij als mensen hetzelfde doen."

Lin Wong:

"Als we niet wakker worden dan stikken we"

De inkomsten nemen in 1986 nog toe; in 1987 zal zondermeer een daling optreden. Een drastische teruggang van de inkomsten ligt in het verschiet. Hiermee moet rekening worden gehouden, volgens de directeur van de Centrale Bank (BNA), drs Lin Wong. Hij benadrukt daarnaast dat ook de extra inkomsten die volgend jaar binnenvloeien een "gecamoufleerd" karakter zullen dragen. Immers, het gaat hierbij om betalingen van de Shell en de off- shore sector. Wat deze laatste betreft, volgend jaar zal die voor de laatste keer 400 miljoen in het laatje brengen. Ook de Isla- raffinaderij zal alleen volgend jaar meer inkomsten genereren dan dat die uitgeeft. Hierna niet meer. Wong meent dat het daarom van groot belang is dat naar de strukturele betalingsbalans gekeken wordt. Die is namelijk niet best.

Dat de prognose van de Centrale bank voor het einde van dit jaar — een tekort op de betalingsbalans van 100 miljoen gulden — niet uitgekomen is, is volgens Wong dan ook alleen te danken aan de tijdelijke extra inkomsten. Hierdoor was er eind november zelfs een overschot van 47 miljoen gulden op de betalingsbalans. De Shell en Lago hebben gedurende de tweede helft met 222,8 miljoen gulden bijgedragen. Over heel 1984 was dat 142 miljoen gulden. Het moet, zegt de directeur van de Centrale bank, duidelijk zijn dat dit niet zo zal blijven. Waren die inkomsten er niet geweest, dan was er weldegelijk een tekort van 100 miljoen gulden geweest.

Hij heeft reeds een gesprek gehad met formateur en toekomstige premier Don Martina. "Ik heb hem meegedeeld dat er een combinatie van maatregelen nodig is bij het overheids- apparaat. Er zullen mensen naar huis moeten, terwijl daarnaast op de lonen ingeleverd moet worden." De Centrale bank directeur gelooft dat deze noodzakelijke stap een aanzet zal zijn, voor verbetering van de algemene situatie. Andere maatregelen, kunnen dan eventueel even uitblijven. "Het saneren van het overheidsapparaat zal zonder meer als nummer één op de prioriteitenlijst van de nieuwe regering moeten verschijnen. Afhankelijk van het effect hiervan zullen andere stappen moeten volgen."

Waar Wong duidelijk geen voorstander van is, is de afschaffing, zondermeer, van de in september afgekondigde crisis- heffing. Hij meent dat dit niet zou moeten gebeuren voor er andere maatregelen daarvoor in de plaats zijn gekomen. Verdwijnt die wel, dan zal volgens de BNA- directeur weer gekozen moeten worden voor het eerste voorstel en wel een algemene loonmaatregel. Deze maatregel zal overigens de beste lange termijn resultaten boeken. Van die andere maatregel, waarvan Wong ondermeer de verhoging van de belasting noemt, zal het negatieve effect uiteindelijk groter zijn.

Lin Wong is overigens niet uitgesproken negatief over de crisis- heffing, waarvan de nieuwe regering al aangekondigd heeft die te zullen opheffen. Wong meent dat de voordelen van zo'n stap immers nooit direct maar wel binnen circa een jaar duidelijk worden. De bestedingen zullen dan afnemen, zegt hij.

Hij pleit tijdens het vraaggesprek voor de invoering van het nieuwe statuut van de Centrale bank. Dit zal het functioneren van de bank ten goede komen. Na invoering van het bankstatuut zal de regering namelijk niet meer ongelimiteerd kunnen interen op de voorschottenregeling. Die is dit jaar met ruim 60 miljoen gulden overschreden. Het nieuwe statuut schrijft voor dat de grens gesteld wordt op 10% van de inkomsten van het vorige jaar. Wil men meer lenen dan moet daarvoor toestemming worden gevraagd van de Staten. Wong kritiseert de huidige monetaire financiering van de regering — deze en voorgaande regeringen. "Ze hebben alle met geleend geld omgesprongen zonder hun schulden af te betalen, hetgeen een negatief effect heeft op de betalingsbalans."

Wat de huidige relatie tussen de Centrale Bank en de regering betreft, wil Wong niet direct toegeven dat die slecht is. Hij erkent wel dat de handelwijze van de BNA het afgelopen jaar, waarbij men bepaalde zaken signaleerde en daar vooruit kwam, misschien niet in goede aarde is gevallen. Hij meent dat de bank slechts aan zijn plicht voldoet. Vooral in deze financieel- economisch slechte tijden, zegt hij, is het belangrijk dat de regering op bepaalde zaken gewezen wordt, waaronder de gang van rond de voorschotten- regeling. "Wij begrijpen dat de regering het liever heeft indien we hem en het publiek niet op bepaalde zaken wijzen. Maar dat zal niet gebeuren. Dit land is immers in slaap en het gas komt langzaam de kamer binnen. Als we niet wakker worden, dan stikken we."

De politiek is te belangrijk voor politici

Alex Reinders:

De universiteit van de Nederlandse Antillen heeft het afgelopen jaar de leemte willen vullen die politici gecreëerd hebben. Politici, die bleken een groot talent te hebben om onderling te kissebissen. Politici, die in feite gewoon "knechten" van het volk zijn, zijn niet uitgeblonken als staatslieden. Men concentreerde zich te veel op het hier en nu en richtte zich te weinig op de toekomst. "Politiek is dan ook te belangrijk om alleen aan politici over te laten, evenals oorlog te belangrijk is om uitsluitend aan generaals over te laten." Aan het woord is de rector van de UNA, drs mr Alex Reinders. Reinders' uitspraken liegen er vaak niet om.

Hij blijkt erg te spreken over het onderzoek- programma 'Nos futuro' waarmee de UNA dit jaar een begin heeft gemaakt. De naam zegt het al: het richt zich (wel!) op de toekomst. De reden dat men met dit "ambitieuze programma" begonnen is, is bekend. "Er heerste dit jaar enige maanden een gevoel van moedeloosheid, hetgeen op de Antillen vreemd aandoet. Mede door het aangekondigde vertrek van de Shell en de voelbare recessie werden de mensen angstig. Er trad een soort leidzaamheid in. Dat, terwijl Antillianen zo springlevend zijn." Hierin is volgens Reinders, mede dankzij de reddingsoperatie van de raffinaderij, verandering gekomen. Hij gelooft dat de UNA ook een een handje geholpen heeft.

Erg belangrijk is volgens Reinders dat in het vervolg alle facetten van de gemeenschap onder de loep worden genomen, wanneer ontwikkelings- rapporten opgesteld worden. Niet alleen, zoals dat in het verleden vaak is gebeurd, zuiver economische. Ook hierom vindt hij het UNA- project een goed plan. De UNA zal overigens ook het komende jaar, na een "topjaar" in 1985, actief blijven. Dat is iets dat volgens de rector zeker is.

Alex Reinders blijkt vrij optimistisch gestemd over de perspectieven voor 1986; dat de "herboren stemming" niet verloren zal gaan. Men zal zich wel goed moeten realiseren dat de problemen nog lang niet opgelost zijn. Hier ligt volgens Reinders een hele belangrijke taak voor de politici. Die zullen hun "aanpak" moeten wijzigen. Maatregelen zullen onvermijdelijk blijken. Dat die ook in het onderwijs doorgevoerd moeten worden, gelooft de UNA- rector [illegible] "In het onderwijs wordt immers nog gewerkt. En een goed functionerend onderwijs is essentieel voor de toekomst." Hij noemt in dit verband zelfs plannen die het "overwegen waard zijn." Een daarvan is om het onderwijs een internationaal gericht karakter te geven, door onder meer een opleiding formatiekunde in te voeren. Reinders is ook voorstander van de uitbreiding van de UNA met één faculteit en wel een die zich bezig zou moeten houden met onder meer Antilliaanse kunst- en cultuur, evenals het Papiamentu. Concrete plannen tot het opzetten van deze "mooie toevoeging" zijn er nog niet.

"De Nederlandse regering zal geen koehandel met de Antillen bedrijven." Zo luidt Reinders' commentaar op de geo- politieke ontwikkelingen. De rol die Nederland vooral tijdens de afwikkeling van de raffinaderij- overname gespeeld heeft is, zo meent hij, een van een "vriendelijke vader tegen een zoon die soms streken uithaalt." In tegenstelling tot velen in de Curaçaose gemeenschap, gelooft de rector van de UNA niet dat Nederland zo spoedig mogelijk van deze eilanden afwil. Nederland zal de "behoorlijke sterke band" met de Antillen evenmin willen ovedragen aan Venezuela. In een "uitverkoop" gelooft hij daarom niet. Wat wel in Nederland leeft, is de wens een "beetje afstand" te nemen. "Ik geloof dat iedereen moet beseffen dat die hechte en duurzame band inderdaad niet voor eeuwig kan duren."

Luis Ochoa Teran:

Vraag het maar aan Maria!

Venezuela heeft iets terug willen doen voor Curaçao. Dit eiland heeft immers Venezolanen van oudsher met open armen ontvangen. Van Bolivar tot aan politieke vluchtelingen toe. Eigenbelang heeft natuurlijk ook een "kleine rol" gespeeld bij de ontwikkeling die afgelopen jaar leidde tot de Venezolaanse overname van de Curaçaose raffinaderij. Rust voor de kust. Venezuela heeft echter geen kwade bedoelingen. Integendeel, zegt de Venezolaanse consul in Willemstad, dr Luis Ochoa Teran. Venezuela heeft zoveel vriendschap gehad. "Wij hebben de Antillen nu de hand willen toereiken. Het was een hele bijzondere geste van vriendschap en solidariteit. De Antillen genieten immers bijzondere prioriteit bij ons."

De regering in Caracas, zo laat Ochoa Teran weten, beseft daarnaast het belang van de voorzetting van de goede verhouding met de Antilliaanse eilanden. De overname van de raffinaderij was dan ook één van politieke aard "met hopelijk ook economische kanten." "Natuurlijk bestaat er in deze business geen liefdadigheid. We hopen daarom echt dat de Isla in de toekomst rendabel zal kunnen draaien."

Voor deze eilanden stond het afgelopen jaar, volgens de consul, in het teken van de politieke bewustwording. Een overgangsjaar. De Antillen zijn in een versneld proces terecht gekomen, op zoek naar de eigen identiteit in Caribisch- en Latijns- Amerikaans verband. Dit is volgens Ochoa ook een van de redenen dat de band tussen deze eilanden en Venezuela zo hecht is. Een band waarvan hij hoopt dat die de komende jaren alleen maar nog hechter zal worden. Niettegenstaande wijzigingen in politiek Willemstad of Caracas. "Onze vriendschap is er immers één van volk tot volk."

Waaraan nu gewerkt zou moeten worden is een commercieel accoord tussen beide landen. Dit zal de aanzet zijn om de kosten van levensonderhoud op deze dure eilanden te verlagen. Uit tal van anecdotes moet blijken dat het bereiken van een accoord over de voortzetting van een raffinaderij zeker niet inhoudt dat ook op "lager niveau" handel bedreven kan worden tussen de buurlanden. Juist daarom moet het Isla- accoord niet als een hoogtepunt van de Venezolaans- Antilliaanse verhouding worden beschouwd. Er zullen wellicht meer hoogtepunten volgen, voorspelt de consul. Terwijl hij dit zegt schiet hem iets te binnen. "Een vraag over Venezolaanse "bijbedoelingen" met betrekking tot deze eilanden kan niet missen." "Ik heb zo'n vraag weleens eerder gehad. Die was toen doorspekt met insinuaties over kolonialistische tendenzen van Venezuela." Hij praat hard en gesticuleerd veel als deze "belachelijke" veronderstelling aan de orde komt. "De Venezolaanse geschiedenis staat dit niet toe. Venezuela piekert niet over een politieke of andere overname. Wij respecteren het zelfbeschikkingsrecht als geen ander. Het enige dat we echt willen is een uistekende verhouding met de Antillen. President Lusinchi heeft dan ook diverse malen tegen me gezegd: zoek toenadering!" De consul laat zich niet uit over de onafhankelijkheid. Met zo'n interne aangelegenheid bemoeit Venezuela zich niet. Iedere beslissing zal gerespecteerd worden. Men heeft vertrouwen in het politieke leiderschap op de Antillen.

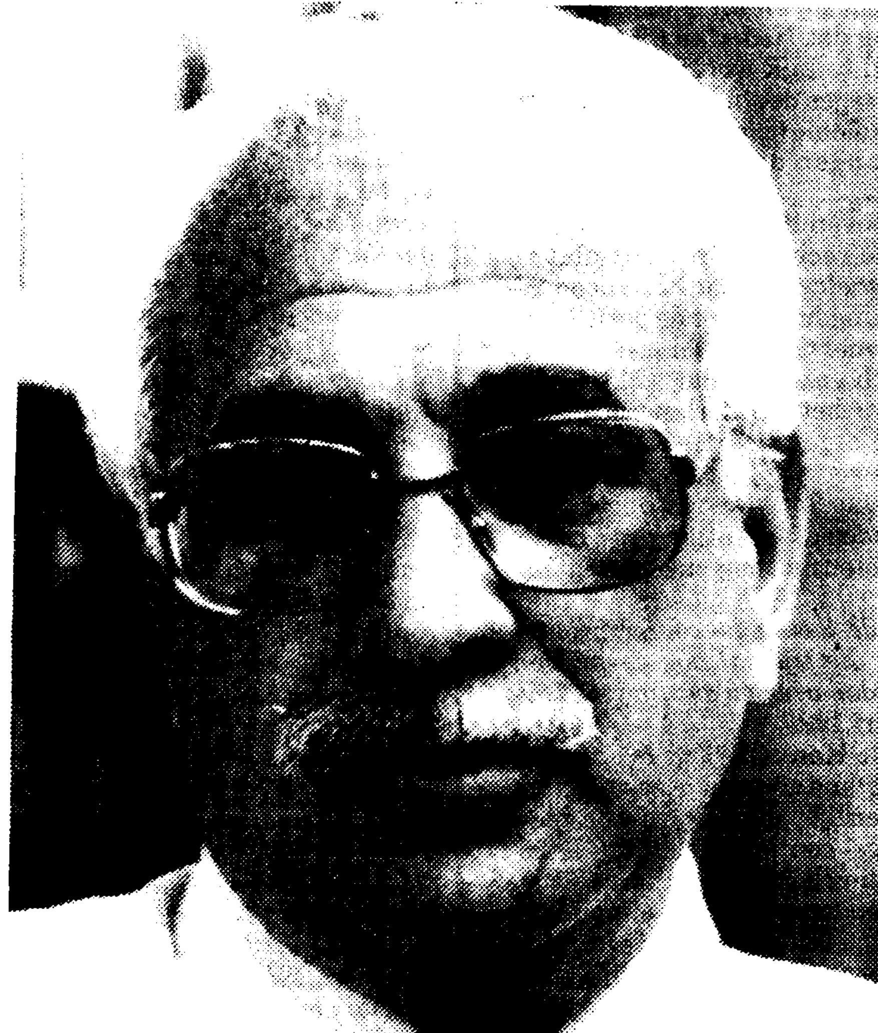
De Venezolaans- Antilliaans- Nederlandse onderhandelingen van het afgelopen jaar kenmerkt Ochoa Teran als een "normale zaak." De Nederlandse verantwoordelijkheid jegens de Antillen, ook. Een moeder's verantwoordelijk jegens haar kind, zo ligt de verhouding ongeveer. Venezuela en de Antillen zijn buren, "en vrienden."

Voor de Shell — dit jaar ook een onderhandelings- partner van Venezuela — heeft Ochoa Teran minder lof. Niet dat de relatie met deze multinational slecht is. Of dat Venezuela aangespeeld heeft op Shell's vertrek om zo plaats te maken voor de Isla. Dat zeker niet. "Nee, wij wilden de verantwoordelijkheid juist met de Shell delen. Men had de beslissing echter allang genomen. Men wilde gewoon weg." Dat de situatie voor buitenstaanders ietwat onduidelijk is, nu de Shell en Venezuela elkaar wederzijds betichten van een niet- flexibele houding, begrijpt hij. Het fijne van de zaak weet de Antilliaanse premier, zegt hij. "Vraag dat maar aan Maria..."

Carlos Dip:

It's no use crying over spilled milk

"We hebben er dag en nacht aan gewerkt. Soms vraag je je af of het 'fair' was tegenover de andere eilanden dat zoveel aandacht aan dit vraagstuk besteed is. Anderzijds was het in staatkundig opzicht de belangrijkste stap die dit jaar gezet is." Dit zegt mr Carlos Dip, staatsrecht- deskundige en adviseur van de Centrale regering bij de voorbereiding van Aruba's status aparte. "De nieuwe staatkundige opzet, een samenwerking met het land Aruba en de voorzetting van een Antillen van vijf, zal kunnen werken indien er goede wil bestaat. Goede wil zal de basis moeten vormen van iedere samenwerking." Volgens Dip zat er niets anders op, hoewel "betere" oplossingen wellicht gevonden konden worden. "Het was nodig om tot een oplossing te komen. We hebben zelf voor deze oplossing gekozen. Er zijn modellen te bedenken die wellicht beter hadden kunnen werken. Ook met deze oplossing is dat echter mogelijk. Hij heeft het diverse keren over "politieke beslissingen die door deskundigen uitgewerkt zijn."

Dip geeft gereserveerd toe dat er wellicht punten zijn die, zeker wat Curaçao betreft, beter geregeld hadden kunnen worden. Het luchtvaartprotocol. Hij heeft begrip voor de kritiek die hierop geuit wordt. Curaçao had er in bepaalde opzichten beter vanaf kunnen komen. De ALM als gemeenschappelijke carrier zou voordeliger zijn geweest. Ten aanzien van de eveneens door bepaalde groeperingen gehekelde Ministeriële Samenwerkingsraad (MSR) laat hij weten dat dit "goed kan gaan of slecht kan gaan." Waar Dip kennelijk veel waarde aan hecht is het uitgangspunt van de samenwerking: die is vrijwillig aangegaan. "Gaat men er echter bij voorbaat van uit dat geen beslissingen genomen zullen worden, dan zullen die inderdaad niet vallen." Dip weigert toe te geven dat sprake is geweest van een "uitverkoop van Curaçao," zoals tegenstanders bepaalde politieke afspraken noemen. Wat hij wel erkend is dat het een 'give and take' kwestie was.

De handhaving van een Antillen van zes was volgens de heer Dip niet mogelijk geweest. Tenzij er tijdig veranderingen hadden plaats gevonden. Wijziging van de zetelverdeling bijvoorbeeld. "Om Aruba te pacificeren." Maar het is nu zover; politieke beslissingen zijn uitgevoerd. "It's no use crying over spilled milk."

Als hem gevraagd wordt wat zijn prognose is voor het intact blijven van een Antillen van vijf constellatie, zegt Dip dat hij een "neutrale positie" inneemt. Een Antillen van vijf is, meent hij, in elk geval moeilijker dan dat het geval was geweest voor een Antillen van 6. Met Aruba was er immers meer evenwicht binnen het staatsverband. De verhouding tussen de partners kan nu niet meer gelijk worden genoemd, waardoor het functioneren misschien moeilijk wordt.

Van zowel de samenwerking binnen de Antillen als die met Aruba meent Dip dat de tijd zal leren of die zullen lukken."Het staat allemaal op papier. Nu zal de praktijk moeten uitwijzen of het lukt of niet." Dip gelooft overigens dat het voor de Antilliaanse eilanden niet raadzaam is, in navolging van Aruba, ook een aparte status met Nederland te bewerkstelligen. Nederland zal hiervoor niets voelen, terwijl met het verlies van ieder eiland aan kracht ingeboet wordt. "Ik blijf erbij dat een groter territoir alle eilanden ten goede zal komen. De eilanden zouden daarom bij elkaar moeten blijven." Nederland zal, mocht het zover komen dat toch aparte banden aangevraagd worden, evenals men dat bij Aruba gedaan heeft, voorwaarden hieraan koppelen. De onafhankelijkheid. "Ik denk dat we lering kunnen trekken uit de staatkundige ontwikkeling die we achter de rug hebben en wel dat het op tijd op gang brengen van een dialooog belangrijk is en dat daarmee veel voorkomen kan worden." Dip blijkt een voorstander te zijn van decentralisatie. Hij onderstreept daarnaast — aan het adres van de kleinere eilanden— het belang van het "onderkennen van beperkingen." "Deze eilanden moeten inderdaad zeggenschap krijgen. Maar ze moeten niet vergeten dat Curaçao het grootste eiland en dat het belang van dit eiland daarom belangrijker is."

door
Ana van Leeuwen

Hoe konden we zo degeneren?

Miguel Pourier

"Veel mensen zeggen nu dat de politiek besmet is. De apathie van de bevolking tegen de politiek is enorm. Men ergert zich aan het systeem. Vaak is dat niet eens om zinvolle redenenen, maar omdat men "niet aan de beurt komt." Mr Miguel Pourier is de mening toegedaan dat wijziging van het politieke systeem noodzakelijk is. Voor het te laat is. Deze oud- premier is vice- voorzitter van de onlangs opgerichte stichting 'Kousa Komun'. Middels diverse actviteiten wil men een bewustwordings- proces onder de bevolking op gang brengen. Zolang we nog in het Koninkrijk zitten kan dit, volgens Pourier. "Ik geloof dat de kans op ongelukken in deze fase heel klein is. Daarom moeten we nu actie ondernemen. Anders zullen we hier Surinaamse situaties in de hand kunnen werken. De eerste de beste zal dan naar de macht kunnen grijpen." Politiek volwassen worden, noemt Pourier dit volgens hem noodzakelijke proces.

Hij meent dat deze eilanden nu, in alle opzichten, "heel ver van huis zijn." Niet op de laatste plaats in economisch opzicht. Dat komt door het systeem van [illegible] door is een bedelaars- mentaliteit ontwikkeld. Pourier heeft overigens nauwelijks een goed woord over voor onze politici. Die hebben deze mentaliteit alleen maar gestimuleerd. "Deze mentaliteit is door de politiek nu overal aanwezig."

Beginnende bij de politiek zou hierin verandering gebracht moeten worden. Het zoveel mogelijk wegwerken van de Centrale bestuurslaag om zo coalities en het aantal verkiezingen tot een minimum te beperken. Wijziging van de "spelregels" die abusievelijk volgens Nederlands model zijn overgenomen. "De bevolking zal automatisch meer belangstelling krijgen, zodra we van dit patronagesysteem af zijn."

Pourier erkent dat Antilliaanse politici niet overmatig enthousiast zijn. Hij heeft hiervoor begrip. Ze denken aan het electoraat. Aan partijbelangen. "Ik ben een aantal eerlijke politici tegengekomen die dit ook ronduit toegaven. Anderen draaiden er mooi omheen." De vice-voorzitter van Kousa Komun meent dat goede wil het uitgangspunt moet zijn. Bij iedere wijziging. Ook deze. Volgens Pourier zullen de politici er op een gegeven moment niet meer omheen kunnen. De publieke pressie zal te groot worden. Goede wil blijft volgens Pourier evenwel de basis. "Zolang goede wil er is, is niets moeilijk."

Hij heeft voor zichzelf twee jaar uitgetrokken,"hetgeen waarschijnlijk te kort is." Binnen vier jaar moet het volgens Pourier wel echt zover zijn. De negatieve trend moet gewijzigd worden, zonder dat daarbij vergeten wordt dat politiek politiek blijft. Perfecte systemen bestaan nu eenmaal niet. De eilanden verdienen, meent hij, echter beter. "Hoe konden we ooit zo degeneren?"

Maria Liberia-Peters:

"Ik dacht: O, mijn God hoort U me niet?"

We moeten onszelf helpen, willen we geholpen worden. Dit is volgens de vertrekkende premier, Maria Liberia-Peters, de belangrijkste les die 1985 ons geleerd heeft. Ze meent dat dit besef het afgelopen jaar ook tot de bevolking is doorgedrongen. "Men besefte dat de onzichtbare hand ons niet altijd boven het hoofd wordt gehouden."

De vraag of het kabinet Liberia- Peters tijdens de afgelopen 15 maanden "fouten" heeft gemaakt, antwoordt Liberia met te stellen dat fouten maken menselijk is. En dat fouten dan ook alleen gemaakt worden, waar écht gewerkt wordt. Er zijn inderdaad fouten gemaakt, erkent ze. Er zijn ook bepaalde zaken gedaan die wellicht beter gedaan konden worden. De demissionaire premier is desondanks niet ontevreden. Absoluut niet, zelfs. De twee belangrijkste voornemens van deze regering, de voorbereiding van de status aparte en het aanpakken van de socioecomische situatie, zijn immers uitgevoerd. Vooral wat het laatste punt betreft, geeft Liberia te kennen, zullen er wel "betere stappen" zijn. Dat zal wel blijken. "Maar wij hebben gedaan wat we moesten doen en we hebben het zo goed mogelijk gedaan."

De leidster van de PNP lijkt gewend te zijn geraakt aan het idee dat het niet lang meer zal duren voor zij en haar partij in de oppositiebanken terecht komen. Van daaruit zal men een "alerte en constructieve" oppositie voeren. "Zoals dat hoort." Vooral de ontwikkeling rond de formatie van de nieuwe regering zal voor de groene partij aanleiding zijn op zijn hoede te zijn. "We zullen inderdaad een oogje in het zeil moeten houden want deze regering is er bij uitstek één van concessies."

Maria Liberia vindt de raffinaderij- overname de belangrijkste gebeurtenis van 1985. Voor dit land en voor zichzelf. Ze gelooft dat het achteraf gezien ook heel goed is dat vooral Curaçao die meegemaakt heeft. De uitdaging voor de regering was groot. Maar ze kijkt met enige trots terug. Trots is ze vooral op "onze eigen mensen die aangetoond hebben het aan te kunnen." Tijdens deze "dramatische ontwikkeling" is duidelijk sprake geweest van eenheid. De onderhandelings- commissie was hiervan een voorbeeld, vindt ze. "Iedereen kreeg de schrik van zijn leven toen de namen van de commissie- leden bekend werden. Men dacht: hoe kan een Errol Cova ooit met Juancho Evertsz werken. Hoe kunnen Isa en Evertsz samenwerken? En toch is het gelukt. Er was toen namelijk één gemeenschappelijk doel."

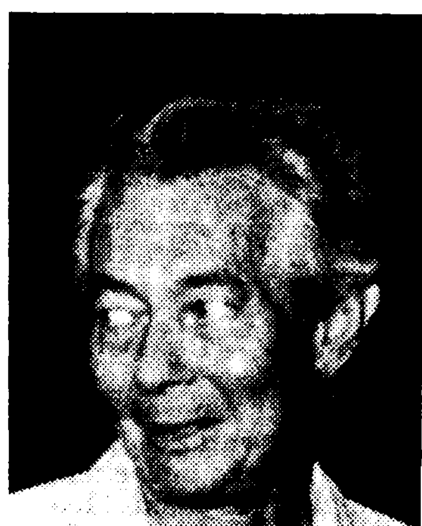

De periode tussen de bekendmaking van de Shell- sluiting en de definitieve PDVSA-overname was voor haar soms angstig. Ze vertelt hoe ze midden in de nacht in huis liep te ijsberen. "Het waren soms echt angstige momenten." Ook in Nederland heeft ze die ogenblikken gekend. Toen ze aan het hoofd van een Antilliaanse delegatie een vergadering had met Shelltopman Van Wachem. "Ik maar vertellen waarom de raffinaderij onmogelijk gesloten kon worden. Hij direct daarop zeggen waarom het bedrijf niet langer open kon blijven. Van Wachem verklaarde daarop tegenover de pers dat het een goed gesprek was geweest. Ik dacht bij mezelf: O, mijn God, hoort U me niet? Ik ben blij dat we erdoor heen zijn."

Claude Wathey:

De anderen zijn jaloers op ons

"Alleen als we gedwongen worden", zegt de politieke leider van Sint Maarten en sindskort weer voor de tweede maal dit jaar formateur, Claude Wathey. Op de dag van het vraaggesprek hebben weer langdurige politieke besprekingen plaats gevonden, maar de "kwajongen" van Sint Maarten — zoals hij vooral op de Benedenwinden weleens genoemd wordt — heeft er nog lang geen genoeg van. "I can still do a job for my people." Alleen als Sint Maarten door de anderen — de partners in de Antillen, in casu Curaçao bedoelt hij — gedwongen wordt zal dit eiland opstappen, stelt Wathey. Als dit eiland in staat gesteld wordt zijn economie te ontwikkelen zal dit dus niet gebeuren. Integendeel: Sint Maarten heeft zelfs laten weten bereid te zijn financieel bij te dragen. Men kreeg de kans niet omdat het accoord dat met de nu vertrekkende regering, in Philipsburg nog wel, bereikt werd, nooit is uitgevoerd. "We hebben om een goed functionerende belasting- inspectie gevraagd. De PNP (van minister De Paula van Financiën) wilde ons een "halve" geven. Maar dat willen we niet."

"Alleen als we gedwongen worden", zegt de politieke leider van Sint Maarten en sindskort weer voor de tweede maal dit jaar formateur, Claude Wathey. Op de dag van het vraaggesprek hebben weer langdurige politieke besprekingen plaats gevonden, maar de "kwajongen" van Sint Maarten — zoals hij vooral op de Benedenwinden weleens genoemd wordt — heeft er nog lang geen genoeg van. "I can still do a job for my people." Alleen als Sint Maarten door de anderen — de partners in de Antillen, in casu Curaçao bedoelt hij — gedwongen wordt zal dit eiland opstappen, stelt Wathey. Als dit eiland in staat gesteld wordt zijn economie te ontwikkelen zal dit dus niet gebeuren. Integendeel: Sint Maarten heeft zelfs laten weten bereid te zijn financieel bij te dragen. Men kreeg de kans niet omdat het accoord dat met de nu vertrekkende regering, in Philipsburg nog wel, bereikt werd, nooit is uitgevoerd. "We hebben om een goed functionerende belasting- inspectie gevraagd. De PNP (van minister De Paula van Financiën) wilde ons een "halve" geven. Maar dat willen we niet."

De Sint Maartense politicus, die als Statenlid terugkeert, wil dat Sint Maarten, Saba en Statius als volwaardige partners, "volwassenen" behandeld worden. Problemen van die kant hoeven dan niet verwacht te worden, verzekert hij. "We willen inderdaad een autonome positie innemen. We kunnen het missschien zelf aan. Ingezien moet worden dat we rechten hebben en geen kleine kinderen meer zijn. Wij zijn opgegroeid en moeten als zodanig behandeld worden." Dat deze eilanden door deze houding een "alleen lusten geen lasten" situatie in de hand werken, ontkent Wathey met klem. "Is het willen bijdragen in het solidariteitsfonds een lust? Getuigt het vragen om een belasting- inspectie van zo'n mentaliteit?" Het antwoord heeft hij voor zichzelf al geformuleerd. Zijn eilandgenoten zijn aandachtig naar hem te luisteren. Ze lachen zo nu en dan maar zijn als Wathey weer begint te praten weer stil. Hebben serieuze blikken in de ogen.

Claude Wathey is ervan overtuigd dat het vertrek van Aruba de belangrijkste stap is, die dit jaar gezet is. "Niet dat een van ons het echt gewild heeft; toen het eenmaal duidelijk was dat het niet anders kon, moest de knoop doorgehakt worden."

De DP Sint Maarten zit weer in de Centrale overheid. Op de vraag of men enige garanties heeft dat het dit maal wel zal lukken, geeft hij geen duidelijk antwoord. Sint Maarten kan geen regering vormen zonder Curaçao en Bonaire zolang dit eiland nog in de Antilliaanse constellatie zit, zegt hij. Wathey meent daarnaast dat zijn nieuwe partners zich daarnaast "heel goed realiseren" dat Sint Maarten met zijn bloeiende economie een handje kan helpen. "Er is sprake van wederzijds vertrouwen en dat geeft enige zekerheid", aldus Wathey, die enige ogenblikken later melding maakt van de onvermijdelijke 'human factor.' Het is wellicht dit menselijke element geweest die de relatie met vooral de PNP van Curaçao — die buiten de regering gelaten is — vertroebeld heeft. Sint Maarten kan er immers niets aan doen dat dit eiland zo voorspoedig is. "We zijn flexibel en geloven niet in bureaucratie maar 'free- enterprise", benadrukt de bijna 60-jarige politicus, die tussendoor laat weten dat de bevolking op zijn eiland dit beleid kennelijk goedgekeurd heeft. Waaraan heeft hij anders zo'n 'overwhelming victory' aan te danken?

Dat de verhouding met de Nationale partij niet rooskleurig is, geeft Wathey tot slot ietwat gereserveerd toe. Dat het om een "liefde- haat" relatie gaat, niet. "De haat zal dan maar van één kant komen, want ik voel geen haat. Ik heb soms wel het gevoel dat sommige politici jaloers zijn op Sint Maarten. Sommige, niet allen."

Mario Evertsz:

De CDM heeft bestaansrecht

De directeur van de Curaçaose dokmaatschappij (CDM) Mario Evertsz is tamelijk optimistisch gestemd. De trend bij dit weliswaar nog met verlies draaiende bedrijf heeft zich verbeterd en de vooruitzichten zijn goed. Evertsz is ook bijzonder te spreken over de medewerking van de vakbonden en werknemers van het bedrijf waarvan hij nu circa twee jaar directeur is. Deze "uistekende relatie" met de werknemers is volgens de directeur een 'conditio sine qua non" voor de CDM die, volgens plan, in 1987 weer op een 'break- even' basis zal opereren. "Er is het afgelopen jaar inderdaad sprake geweest van een omzetvergroting en dat geeft moed." Hij zegt dat wel rekening gehouden moet worden met het feit dat de scheepvaart- sector onderhevig blijft aan internationale ontwikkelingen die we hier niet in de hand hebben. Voor de CDM is het daarom van extra groot belang de kosten zo laag en het afgeleverde product en de kwaliteit zo hoog mogelijk te houden. Evertsz zegt geen reden tot ontevredenheid te hebben over de arbeidsprestaties van het jaar dat achter ons ligt. "De werknemers weten heel goed dat 'commitment' nodig is om dit bedrijf er bovenop te helpen." Volgens Evertsz was duidelijk minder sprake van die 'commitment' na de invoering van de 10% crisisheffing. Die gold immers ook voor de dokwerknemers die eind 1983 al ruim 20% hadden ingeleverd. Die maatregel werkte bijzonder demotiverend. Gesprekken tussen de vakbond Cadmu en de directie volgden. Die leiden onlangs tot een accoord waarbij eerder gemaakte afspraken over een 'time- back' regeling teruggedraaid zullen worden. Overuren worden nu weer gewoon uitbetaald. Was de ontevredenheid onder de werknemers, waarvoor Evertsz zegt begrip te hebben, blijven bestaan dan had dit zondermeer een negatief effect gehad op de bedrijfsresultaten. Het effect was nu ook al te merken. De dokdirecteur meent dat de 10% maatregel niet bij dat bedrijf afgekondigd had moeten worden. "Zonder een waardeoordeel over die maatregel te willen geven, geloof ik dat de CDM er niet weer bij betrokken moest worden," zegt Evertsz in zijn kantoor op het grote terrein van de dokmaatschappij. Hij kijkt uit op het water. "Deze maatscahappij heeft wel degelijk bestaansrecht."

Wat de algemene situatie op Curaçao betreft, spreekt hij van een "zeer slechte" omstandigheden, ondanks het feit dat zic in 1985 een ontwikkeling van kostenverlaging heeft voorgedaan. "Er moet echter nog heel veel gebeuren. In tegenstelling tot hetgeen tot nu heeft plaats gevonden, moeten we op Curacao, op alle gebieden, leren werken met een struktureel, uitgewerkt beleidsplan. Nu worden steeds met ad- hoc plannen gewerkt." De ontwikkelingen van dit jaar moeten we, volgens Evertsz, als een duidelijke les beschouwen. We moeten leren onze doelen en strategiën te bepalen, opdat niet alles verloren gaat. De raffinaderij- overname moet, aldus de CDM- directeur, als een "keerpunt" gezien worden. Hij laat iets los over plannen die — ondermeer bij de CDM — om de industrie te ontwikkelen. Op de lange duur zal dit het eiland ten goede komen, meent hij. Deviezen zullen gespaard worden, werkgelegenheid zal geschapen worden, terwijl bijscholing plaats vindt. Mario Evertsz is ervan overtuigd dat de 'repair, maintenance and manufacturing'- sector een van de belangrijke onderdelen van het economisch gebeuren zal moeten worden. Met de overname van de raffinaderij is, volgens Evertsz, de eerste steen al gelegd.

Eduardo Halabi:

Er is nauwelijks meer prive-sector

"Niemand wilde zien dat we ons eigen graf aan het graven waren. In 1985 zijn we dan eindelijk met de realiteit geconfronteerd. Het "hoogtepunt" van de vanaf 1969 opgetreden verpaupering werd bereikt." Eduardo Halabi is fel wanneer hij over de Curaçaose situatie praat. Hij is niet te spreken over de rol die zowel het vakbondswezen als de overheid **gespeeld hebben. Allang niet meer. Zij hebben zich, volgens** Halabi, schuldig gemaakt aan een eenzijdig beleid. Een onverantwoordelijk beleid. Men vergat kennelijk dat de prive- sector op Curaçao vooral door deze houding al grotendeels verdwenen is. Het grootste deel van het bedrijfsleven was niet lokaal, maar buitenlands — en dat is, op een paar uitzonderingen na, weg. Er is geen rekening gehouden met de zeer gevoelige staat van onze economie. Het leven is velen hierdoor onmogelijk gemaakt, zegt Halabi, die eraan toevoegt dit niet verwonderlijk te vinden. Curaçao had immers tot voor kort te maken met tijdelijke inkomstenstromen waardoor het

niet nodig was "de kern van de zaak" onder de loep te nemen. Hij neemt het vooral de leiders in de gemeenschap kennelijk toch kwalijk dat men het niet heeft zien aankomen. Ondanks de waarschuwingen van het bedrijfsleven. Dit heeft, volgens deze Curaçaose ondernemer, geleid tot nog grotere problemen. De theorie dat de handel bij voorbaat "klaagt, zeurt en overdrijft" vindt Halabi "achterhaald." "Indien het bedrijfsleven het echt zo gemakkelijk heeft, waar is iedereen nu dan? Waar blijven de zaken? Het is echt erg moeilijk. Zeker hier omdat de kleinschaligheid de mogelijkheid van rentabiliteit en winst erg klein maken."

Om hierin wijziging te brengen zijn, volgens Halabi, "moed en durf" nodig. Daarnaast moet de eerlijkheid opgebracht worden om toe te geven, dat er in het verleden fouten zijn gemaakt. We moeten in het vervolg handelen conform de eisen die onze economie stelt. Gebeurt dit niet, dan ziet Eduardo Halabi het duister in. Dat het bedrijfsleven zelf een steentje kan bijdragen, erkent hij. Veel meer dan dat moet echter niet verwacht worden omdat — hij komt er weer op terug — er simpelweg niet veel van de handel over is. Het bedrijfsleven is te klein om problemen nog in belangrijke mate te beinvloeden.

Een stabiele regering, arbeidswetgeving die in deze regio thuis hoort en een mentaliteit **waaruit blijkt dat het handel bedrijven "echt gezond"** is. Alle voorwaarden om het investeringsklimaat weer gezond te maken en dit eiland weer op de been te helpen. Fiscale maatregelen zijn volgens Halabi van secundair belang. "We zullen allereerst moeten bewijzen dat hier met betrekkelijk weinig risico's geïnvesteerd kan worden. Daar gaat het om."

Eduardo Halabi is de mening toegedaan dat de kosten niet in een klap drastisch verlaagd kunnen worden. Die zullen voorlopig op het huidige niveau gehandhaafd moeten blijven, terwijl de produktie omhoog zal moeten.

Als het aan Halabi ligt, komt wel zo spoedig mogelijk een algemene loonmaatregel die de "halve maatregel" van de crisis- heffing moet vervangen. "De crisisheffing is bij uitstek een belastingverhoging. Voor investeerders zeker geen goede maatregel omdat die kostenverlaging stagneert. Daarentegen, benadrukt hij, zou die 'second best' stap, de 10%, niet opgeheven mogen worden, indien alternatieven — en dan met name een algemene maatregel — uitblijven. Halabi blijkt niet in die alternatieven te geloven.

Wat de prijs- en tarievenverlaging betreft, is hij van mening, dat die niet direct kunnen volgen. Ook niet na een algemene loonmaatregel. Kostenverlaging is immers een proces. Inlevering zal niet direct tot lagere kosten leiden. Het zal wel een aanzet geven om wijzigingen te brengen in de trend. Uiteindelijk zullen dan ook de prijzen en tarieven omlaag kunnen. "De handel heeft, in tegenstelling tot wat velen denken, niets tegen prijsverlaging. Het is zelfs in ons eigen belang als het prijzen- en kostenniveau omlaag gaat." Deze motor achter het op te zetten International Trade Center project (ITC) meent dat daarom ook van de zijde van de handel medewerking verleend zal worden om dat lagere niveau te bereiken. "De eisen moeten evenwel niet onredelijk zijn."

Dat Eduardo Halabi, ondanks zijn nogal negatieve kijk op de gang van zaken, besloot een miljoenen- project door te zetten, is omdat hij blijkbaar toch in de toekomst gelooft. Wil dit project kans van slagen hebben dan moeten, laat hij weten, wel de noodzakelijke randvoorwaarden aanwezig zijn. "Ik waarschuw daarom voor ontwikkelingen die ten nadele van de ITC en de hele gemeenschap zullen werken. Willen we ontwikkeling zien dan moeten de durf opgebracht worden stappen te nemen."

Ewald Ong-A-Kwie:

Het gevaar van een tijdbom is wel reëel

"De gespannen relatie die het afgelopen jaar bestond tussen de "kapitaal-klasse," de "werkende klasse" en de overheid zal niet verbeteren. Tenzij de overheid zijn houding verandert. En drastisch. Een attitude die afgelopen jaar wel heel veel te wensen overliet. Polarisatie in de hand heeft gewerkt." Voorzitter Ewald Ong- A- Kwie van de vakbond CFW en vice- voorzitter van de overkoepelende organisatie Kamara Sindikal meent dat de prive- sector deze "afkeurenswaardige houding" in sommige gevallen wellicht zelfs misbruikt heeft. Zijn grootste bezwaar tegen het overheids- optreden is dat men geen gebruik heeft gemaakt van beschikbare mogelijkheden zoals de accoorden van het topoverleg tussen de sociale partners. "Ze hebben in plaats daarvan eerder — wellicht zelfs bewust — gepolariseerd," zegt Ong- A- Kwie, die er stellig van overtuigd is dat het juist de regering is die de plicht heeft het voortouw in handen te nemen. Richtlijnen aan te geven. Hij spreekt van een "conspiratie" tussen regering en prive- sector, hetgeen natuurlijk geen goede wil bij de werknemers in de hand werkt. Dat dit de positie van de werkende klasse verzwakt heeft, wijst de vakbondsleider van de hand. De kracht van het vakbondswezen is hierdoor juist versterkt, meent hij.

Voor werknemers en vakbonden was het afgelopen jaar nauwelijks goed te nemen. Ong- A- Kwie spreekt zelfs van een "heel hard jaar waarin de meeste klappen zijn gevallen." Inlevering en, erger nog, ontslagen op grote schaal. En de leiders die dit moesten zien aankomen, lieten verstek gaan. De werknemers hebben, zo geeft hij toe, in eerste instantie evenmin willen luisteren. De vakbondsman is hierover niet verbaasd. Men gelooft iets pas als het zover is. Dit jaar was het zover.

Wat betreft de "buiten- parlementaire rol" die de vakbonden in 1985 gespeeld hebben, meent Ong- A- Kwie dat die geïntensiveerd zal worden. Dit, in het belang van de werkende klasse. Hij noemt de kritiek van het vakbondswezen op staatkundige ontwikkelingen. Het Mullet- bay accoord. De "lobby" tussen Den Haag, Caracas en Willemstad om de raffinaderij open te houden. "Wij hebben dit proces op gang gebracht. Niemand anders. We hebben hiermee aan onze plicht voldaan." Volgens Ong- A- Kwie zal het vakbondswezen dit optreden voortzetten, "hoewel we weten dat velen er niet tevereden mee zijn."

Dit brengt hem op de theorie dat "iedere haan toch in zijn eigen straatje blijft kraaien." Hij reageert op de nogal felle kritiek, het afgelopen jaar, van de zijde van de prive- sector op het vakbondswezen. "Dat is heel normaal. Zodra men merkt dat het bestaande systeem aangeraakt wordt, wordt moord en brand geschreeuwd. De werkgever voelde zich immers van oudsher en doet dat nu ook de eerst geroepene om de regering te beïnvloeden. Zolang het advies vanuit die richting komt is het goed, dacht men. Ik begrijp dat men schrikt."

Wat betreft de medewerking van de vakbonden, zegt Ong- A- Kwie dat die zondermeer verwacht kan worden. Uiteindelijk is iedereen erbij gebaat indien maatregelen genomen worden. Die maatregelen moeten wel, zo benadrukt hij, gebalanceeerd zijn. Hij komt terug op het noodzakelijke leiderschap van de overheid. Het gevaar van een 'time-bomb' is reëel. "Ik vrees dat we hier anders spoedig met een anarchie zullen zitten."

Nieuws in vogelvlucht

ISLAMABAD — De Pakistaanse president Zia Ul-Haq heeft vandaag na 8½ jaar de staat van beleg in zijn land opgeheven. Zia blijft als president opperbevelhebber van het leger. De in 1973 buiten werking verklaarde grondwet is weer van kracht, zij het dat deze bij de verkiezingen van voorjaar 1985 ten gunste van de president is aangepast. Het SU-persbureau Tass meent dat de opheffing van de staat van beleg een politieke farce is, door de VS opgelegd en slechts bedoeld om uitbreiding van de oorlog tegen Afghanistan te vergemakkelijken.

*****

ABIDJAN — Mali en Bourkina Fasso hebben toestemming gegeven voor het sturen van een commissie van waarnemers naar het omstreden grensgebied tussen de twee landen. De waarnemers arriveren op zijn laatst op 31 december en komen uit de 7 lidstaten van de organisatie van Afrikaanse landen die een niet-aanvalsverdrag hebben ondertekend uit Benin.

*****

JERUZALEM - De meerderheid van de Palestijnen op de bezette westelijke Jordaanoever heeft de terreuraanslagen op de luchthavens van Rome en Wenen veroordeeld en zich bezorgd getoond over de schade die de aanslagen hebben toegebracht aan de Palestijnse zaak. Sommigen wijzen alle terroristische activiteiten als misdadig af, anderen veroordeelden de aanslagen omdat onder de 18 doden slechts 1 Israëliër was. Algemeen wordt nu aangenomen dat de aanslagen het werk waren van een kleine groepering rondom de radicale Palestijnse leider Abu Nidal.

*****

ATHENE — De Griekse minister van Binnenlandse Zaken en Openbare Orde verklaarde vandaag dat zijn land en de PLO zullen samenwerken bij de bestrijding van het terrorisme," dat het werk is van verschillende zogenaamde Palestijnse milieus".

*****

JOHANNESBURG — Winnie Mandela is wederom gearresteerd, toen zij, ondanks de "banningsorder" toch naar haar woning in Soweto wilde gaan, na een bezoek te hebben gebracht aan haar man in de gevangenis van Pollsmoor.

*****

PEKING — In China zijn 22 personen gearresteerd naar aanleiding van een enorme fraudezaak met valse commerciële contracten ter waarde van 100 miljoen dollar. Zij handelden in filmmateriaal, televisies, horloges en voertuigen.

*****

AUCKLAND — De Nieuwzeelandse douane heeft bij een routine-inspectie aan boord van een Franse vrachtschip in de haven van Auckland een grote partij automatische wapens en munitie ontdekt. De waar was verborgen in het ruim en de reserve- brandstoftanks en was voldoende om een mini-oorlog te beginnen. Volgens geruchten waren de wapens voor rechts Franse kolonisten op Nieuw-Caledonië die tegen onafhankelijkheid voor dit eiland zijn. Eerder dit jaar werden 2 Fransen in Queensland veroordeeld wegens wapensmokkel naar Nieuw-Caledonië.

*****

NEW DELHI — Indische en Russische technici zijn erin geslaagd een oliebrand te bedwingen die ruim 2 weken heeft gewoed en die had geleid tot evacuatie van duizenden mensen. De brand heeft een boorinstallatie van 10 miljoen gulden vernield.

*****

SCHIPHOL - De douane op Schiphol heeft ruim 20 kilo heroïne onderschept in de koffers van vier mensen uit Mauritius die in het bezit waren van officiële diplomatieke paspoorten van hun land. Zij deden geen beroep op hun diplomatieke status, maar ontkenden iets met het heroïne- transport te hebben. Hun verklaringen waren niet eensluidend aldus de politie.

*****

BELGRADO — Het parlement van Joegoslavië heeft zondag zijn goedkeuring gehecht aan het vijfjarenplan 1986-1991. Hierin staat een economische groei van 4 procent per jaar centraal. De industriële productie moet met 4,5 procent groeien, de agrarische met 4 procent. Voor de invoer staat een toename met 5 procent, voor de export met 6 procent, terwijl met de inkomsten uit het toerisme de deviezenreserve opgebouwd moet worden en de rente en aflossing op de buitenlandse schuld van 19 miljard dollar betaald gaat worden.

*****

JAKARTA — De zetel van de Indonesische Nationale Televisie in Jakarta is maandagochtend vroeg door brand beschadigd. Persoonlijke ongelukken zijn niet gebeurd, maar de materiële schade wordt geraamd op 2 miljoen dollar. De brand in de studio's vond plaats 5 maanden nadat de zetel van Radio Republiek Indonesia door brand werd beschadigd. Hierbij werden twee personen gedood en nationale en internationale uitzendingen ontwricht.

*****

DAMASCUS — Koning Hussein van Jordanië is maandag in de Syrische hoofdstad Damascus aangekomen. Tijdens zijn eerste bezoek aan het buurland in zes jaar tijd, waarin Saudi-Arabië bemiddeld heeft, zal hij besprekingen voeren met president Hafez El Assad. De Israëlische minister van Defensie heeft verklaard dat het bezoek van Hussein de kans op rechtstreekse besprekingen tussen Israël en Jordanië in gevaar kan brengen.

*****

MEXICOSTAD — Dieven hebben het Nationaal Instituut voor Anthropologie en Geschiedenis beroofd van pre-Columbiaanse antiquiteiten. Bij de zorgvuldig voorbereidde roof namen zij 140 stukken mee waaronder beelden, maskers, aardewerk en sieraden van de Maya's, Mixteca's en Oaxaca's.

GENEVE TOP SUCCES BIJ UITBLIJVEN VAN MISLUKKING

Terreur en anti-terreur aanpak kosten veel mensenlevens

1985: jaar van natuur- en vliegrampen een vooruitgang democratie

NEW YORK — Het tegen zijn einde lopende jaar 1985 kan gekenschetst worden als een jaar dat voor veel landen desastreus was als gevolg van natuurrampen. Daarbij vielen zo'n veertigduizend doden. Maar ook de ziekte AIDS eiste duizenden doden. Vliegrampen kostten aan honderden mensen het leven en maakten het voor de burgerluchtvaart tot een rampjaar. In Zuid- Afrika werden honderden mensen het slachtoffer van rassengeweld. Terreuracties waren een ander kenmerk van 1985. In Latijns Amerika zette de democratie zijn opmars voort, nam het verzet tegen het militaire bewind in Chili toe en werd nog geen oplossing bereikt voor de crisis in Midden Amerika. Voor het eerst was er weer een top- conferentie tussen de Verenigde Staten en de Sovjet Unie nadat in Moskou wederom een president en partijleider overleden was.

Het jaar 1985 kende een Amerikaanse actie tegen Palestijnse terroristen welke voldoening bood aan hen die de terreur niets willen toegeven. Maar een andere anti- terreuractie van Egypte liep uit op een bloedbad met zestig doden wat ook gebeurde in Bogota waar het leger een einde maakte aan een gijzeling door de M- 19- guerrilla met als tol 115 doden. De kaping van een cruiseschip kwam behoudens het doden van een gehandicapte Amerikaanse passagier tot een vrij gelukkig einde. In hetzelfde Midden Oosten speelde zich ook de kaping van een Amerikaans vliegtuig af waarvan de ontknoping wekenlang op zich liet wachten. Het was ook het jaar dat de opmars van AIDS pas goed duidelijk werd met als een van zijn bekendste slachtoffers de filmster Rock Hudson. Het totale dodencijfer door deze ziekte ligt boven de 7500.

De bitter koele relaties tussen de twee supermachten kreeg als het ware toch nog een «happy end» toen president Ronald Reagan van de Verenigde Staten en de Russische partijleider Michail Gorbatsjov elkaar in Geneve urenlang onder vier ogen spraken, waarbij zij elkaar soms ook de mantel uitveegden, welke top als een succes ervaren werd omdat hij kennelijk niet mislukte. Tastbare resultaten, anders dan een opgehelderde sfeer waren er niet. Gorbatsjov moet een einde maken aan de traditie van de laatste jaren in de Sovjet Unie dat er nagenoeg elk jaar een bejaarde partijleider overleed. Hij deed zich kennen als een man die van daden houdt en die opruiming houdt in het bejaarden- circuit in de top van Moskou. Reagans Starwars- plan oftewel het SDI- plan was en bleef het grote struikelblok tussen de VS en de SU. Het overlopen heen en weer van belangrijke spionnen deed de verhouding ook geen goed. In de beide machtsblokken- Oost en West- werd de veertigste verjaardag van de nederlaag van Duitsland en Japan uitvoerig herdacht.

Bijna dagelijks haalde Zuid-Afrika de internationale pers. Terwijl de blanke regering in Pretoria probeert wat water in de wrange apartheidswijn te doen groeit het verzet tegen deze scheiding, gebaseerd op ras en kleur steeds meer: in Zuid- Afrika en ook daarbuiten, waarbij het Westen niet verder kwam dan enige halfslachtige maatregelen die geen zoden aan de dijk zetten. Sedert augustus 1984 zijn er bij dit geweld zo'n negenhonderd mensen omgekomen. Er werden meer dan negenduizend mensen zonder enige vorm van proces opgepakt.

Het nieuws dat de meeste aandacht trok dit jaar was dat van de natuur- en andere rampen. Vers in het geheugen ligt de vulkaanuitbarsting van de Nevado del Ruiz in Colombia waarbij het stadje Armero grotendeels van de aardbodem werd weggevaagd door een moorddadige modderstroom. Zo'n 25.000 mensen werden onder de modder begraven. Meer dan elfduizend mensen verloren in mei in Bangladesh het leven toen daar een orkaan verwoestend voorbijtrok. Zo'n 250.000 mensen verloren toen have en goed. In september maakte een aardbeving een einde aan het leven van zo'n zevenduizend Mexicanen. De beving trof een gedeelte van de enorme uitgestrekte Mexicaanse hoofdstad.

Bij overstromingen in China verloren vierhonderd mensen hun leven; het doorbreken van een dijkwand in Italie betekende de dood voor 268 mensen en op Puerto Rico deed zich na een grondverschuiving ook een modderramp voor waarbij 186 doden werden geteld en waarna honderden mensen vermist werden.

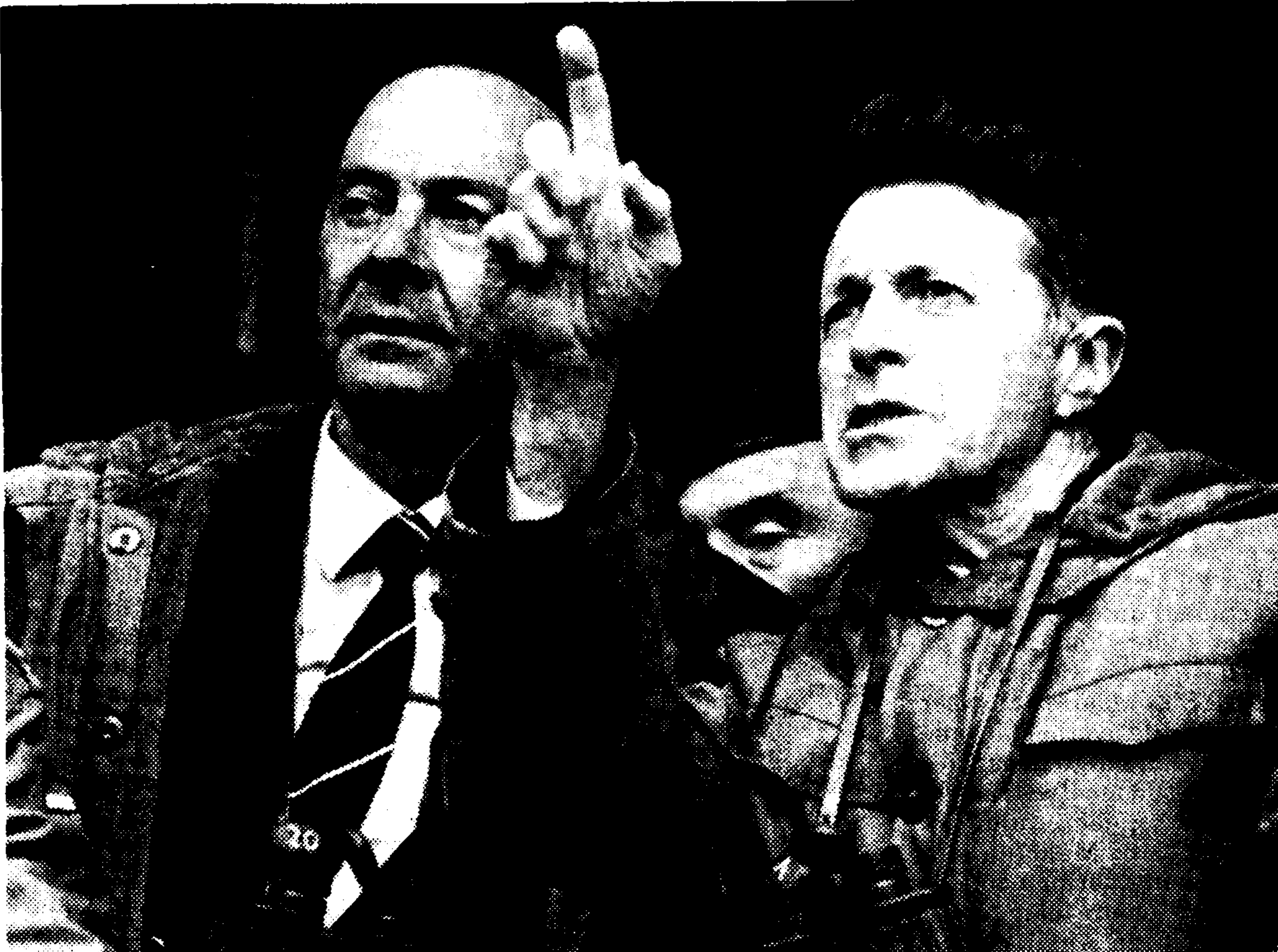
In de burgerluchtvaart kostten vliegrampen tot half december het leven aan 1.946 mensen. De zwaarste ramp deed zich voor in Japan waar een Boeing 747 verongelukte met 524 mensen aan boord, van wie er slechts vier de ramp overleefden. Een andere Boeing verongelukte vlak bij Ierland in de zee, met als tol 329 doden.

De hongersnood in Afrika welke eind 1984 de aandacht van de hele wereld trok en waarbij vooral in het begin van dit jaar overal inzamelingen werden gehouden welke miljoenen dollars opleverden, is naar het schijnt in de loop van dit jaar gedeeltelijk bedwongen. Zo'n achttien miljoen Afrikanen staan nog steeds op de rand van de hongerdood. De Wereldlandbouw- en voedings- organisatie FAO blijft waarschuwen dat in een aantal landen het gevaar nog niet geweken is en er nog steeds een ramp dreigt.

De belangrijkste gebeurtenissen van het jaar in Latijns Amerika volgens de journalisten van het Amerikaanse persbureau AP in dit werelddeel waren 1. De vulkaanramp in Colombia met 25.000 doden, 2. De aardbeving in Mexico met zevenduizend doden, 3. Verkiezing tot president in Brazilië van Tancredo Neves, die voordat hij zijn ambt kon aanvaarden kwam te overlijden. Het burgerbewind keerde echter wel terug in Brazilië en wel onder leiding van president Jose Sarney. Als vierde belangrijkste nieuwsfeit kwam uit deze enquete te voorschijn de berechting van de negen Argentijnse opperofficieren wegens de misdaden onder het militaire bewind waarvan zij de belangrijkste figuren waren. Voor de rest werden nog genoemd: 5. De guerrilla- aanval op het Paleis van Justitie in Bogota en de ontzetting door het leger met als tol 115 doden, onder wie elf rechters; 6. De situatie in Midden Amerika; 7. De kwestie van de buitenlandse schuld van in totaal zo'n 365 miljard dollar: 8. De oppositie tegen president Augusto Pinochet van Chili; 9. De verkiezingen in Midden- en Zuid Amerika en 10. De reorganisatie van de Organisatie van Amerikaanse staten.

Wat de situatie in Midden Amerika betreft is er sprake van een duidelijke verslechtering in de verhouding tussen Nicaragua en de VS. Het Amerikaanse congres "ging om" en keurde niet- dodelijke hulp aan de anti-Sandinistische guerrilla goed. Er kwam een Amerikaans handelsembargo dat de toch al getroffen economie van Nicaragua zwaar belastte. In de Middenamerikaanse landen Honduras en Guatemala werden verkiezingen gehouden. In Guatemala betekent dit het einde van het militaire bewind van jaren her. In Peru kwam de nationalistisch georiënteerde Alan Garcia Perez aan de macht die op schuldengebied tegen de stroom wil gaan op zwemmen en niet meer dan tien procent van de opbrengst van zijn export wil besteden aan de afbetaling van zijn schulden. In plaats van de paar miljard dollar welke hij zou moeten aflossen wil hij niet verder gaan dan ongeveer driehonderd miljoen dollar per jaar. De Amerikaanse regering bij monde van zijn minister van Financien James Baker heeft zijn koers ten opzichte van de schuldenproblematiek gewijzigd en staat nu een beleid voor van meer krediteren voor de bevordering van de economie der schuldenlanden, maar dan wel onder bepaalde voorwaarden. Naast de erkenning van het positieve van deze koerswijziging acht men in Latijns Amerika de verandering niet voldoende groot om echt zoden aan de schulden- dijk te zetten.

Het 1985 loopt een jaar met veel verdriet ten einde maar ook van vreugde over op verschillende gebieden gemaakte vooruitgang. Zoals dit eigenlijk elk jaar het geval is.

BONN — Reagan's Starwars-project beheerste dit jaar voor een belangrijk deel de internationale discussie. Op de foto: Casper Weinberger met zijn Westduitse collega, Manfred Worner, die hij trachtte over te halen zijn medewerking aan het project te geven.

Ondanks ontkenning persbureau Tass

Geruchten rondom emigratie Joden uit Sovjetunie blijven

MOSKOU — Met de publikatie van een kort bericht door het officiële persbureau Tass heeft de Sovjetunie maandag geen eind kunnen maken aan de geruchten over een ophanden zijnde akkoord over de emigratie van een groot aantal joden uit de Sovjetunie. Dat de geruchten blijven aanhouden, hangt samen met de dubbelzinnigheid van het Tass-bericht dat weliswaar tegenspreekt dat Israël en de SU een akkoord hebben bereikt over het vertrek van een groot aantal joden naar de Joodste staat, maar dat niet ontkent dat er over een akkoord gesproken wordt.

Volgens het Tass-bericht zijn de geruchten over een Sovjet-Israëlische akkoord in de wereld gebracht door "imperialistische media die in verbinding staan met de Zionisten" en hebben ze onder meer tot doel twijfel te wekken over de politiek van Moskou ten opzichte van het Midden-Oosten. Deze komt er op neer, dat de betrekkingen tussen de Sovjetunie en Israël pas hersteld kunnen worden als Israël de gebieden ontruimt die het sinds de zesdaagse oorlog van 1967 bezet houdt, en als het een zelfstandige Palestijnse staat toestaat, zo schreef het persbureau Novosti eerder op de dag.

De Sovjetunie verbrak de diplomatieke betrekkingen met Israël in 1967. Met uitzondering van Roemenië volgden alle Oosteuropese landen het voorbeeld van Moskou. Maar kort geleden besloot Israël en Polen tot het openen van wederzijdse vertegenwoordigingen, terwijl eenzelfde ontwikkeling ophanden is in Hongarije en Bulgarije.

Dat Tass op de geruchten over een ophanden zijnd akkoord tussen Israël en de Sovjetunie reageert, is opmerkelijk. Moskou spreekt zelden over het probleem van joden die liever naar Israël emigreren. Partijleider Michail Gorbatsjov verklaarde begin oktober in een vraaggesprek met de Franse televisie dat joden, die de SU willen verlaten om naar Israël te vertrekken, hiervoor toestemming krijgen als het om familiehereniging gaat. Maar in het Westen schat men dat ongeveer 400.000 joden de SU willen verlaten.

De Sovjetunie heeft zelf een duidelijk belang bij een akkoord over de emigratie van joden uit het land. Premier Shimon Peres van Israël heeft in het recente verleden herhaaldelijk verklaard dat Moskou een rol kan spelen bij het vredesproces in het Midden-Oosten, mits het aan twee voorwaarden voldoet: herstel van de diplomatieke betrekkingen en een versoepeling van het emigratiebeleid ten opzichte van joden die het land willen verlaten.

Maar omdat de laatste jaren steeds meer emigrerende joden in Wenen, waar ze normaliter heen gebracht worden, kiezen voor de Verenigde Staten als nieuw vaderland, wordt er naar verluidt gewerkt aan een luchtbrug tussen Moskou en Israël. De SU zou de emigrerende joden per vliegtuig naar Warschau brengen, vanwaar Franse toestellen hen naar Israël zouden vervoeren. Het aantal joden dat de SU mocht verlaten, bedroeg in 1979 51.000, wat een absoluut record was. Maar dit aantal daalde in de jaren erna drastisch, tot 900 in 1984 en naar verwachting 1.200 in 1985.

Brazilië: voor 700.000 dollar smokkelwaar gevonden

RIO DE JANEIRO — De Braziliaanse douane heeft een goede slag geslagen met de aanhouding van een trein in de grensstad Corumba. De trein bleek een grote partij smokkelwaar te bevatten.

De gezamenlijke actie van douane en politie werd met Kerstmis ondernomen in de genoemde plaats welke aan de grens met Bolivia ligt en wel op ruim tweeduizend kilometer ten noordwesten van Rio de Janeiro. Daar werd een trein van elf wagons aangehouden. Men heeft het nieuws een paar dagen achtergehouden om de gelegenheid te hebben de smokkelaars aan te kunnen houden. Deze vlieger ging echter niet op, want na vijf dagen had men nog niemand aangehouden. Wel heeft men enige verdachten op het oog.

Tot de smokkelwaar behoorden een tractor, drie generatoren om stroom op te wekken, kunstmest, electronische apparatuur en tientallen kratten rum. De totale waarde van de smokkelwaar wordt geschat op zevenhonderdduizend dollar. De bedoeling was geweest deze artikelen in de Boliviaanse grensstad Santa Cruz de la Sierra te verkopen.

Het is de grootste partij smokkelwaar welke in één keer in beslag kon worden genomen in de loop van 1985. De smokkelaars waren er kennelijk vanuit gegaan dat het met Kerstmis gemakkelijk zou zijn de grens over te steken. Dit omdat de grensbewaking dan minder groot is dan normaal, zo werd meegedeeld. De spullen werden vervoerd in wagens van het semi- overheidsspoorwegbedrijf Refasa. Daar had men verzekerd dat de goederen voldoende gedocumenteerd waren. Maar toen men daar bevestiging probeerde te krijgen van de inhoud van de wagons gaf men niet thuis.

Het gebied van Corumba staat bekend als smokkelgebied bij uitstek. Maar de voornaamste smokkelwaar in dit gebied is cocaïne, waartoe uit Brazilië de chemicaliën worden ingevoerd voor de bewerking van de cocaïne.

Chili en geweld: tientallen doden

SANTIAGO — Het politieke geweld heeft in 1985 in Chili aan zeker 67 mensen het leven gekost, onder wie burgers en militairen. Dit werd meegedeeld door de burger- politie en ook van kerkelijke zijde bevestigd. Beide instelllingen benoemen de omstandigheden waaronder dit gebeurde heel uiteenlopend.

Beide instanties gaven het bericht onafhankelijk vel elkaar. Generaal buiten dienst Fernando Paredes deed dit als hoofd van de Onderzoekingsdienst, de burger- politie en het Vicariaat van de Solidariteit, een oecumenisch- kerkelijke instelling, deed het in een communiqué. De oud- generaal had het over «gewelddadige acties», welke term meestal wordt gebruikt voor terreur- acties. Deze veroorzaakten de dood van 56 mensen, van wie 47 burgers en negen militairen. Het aantal gewonden bij deze acties bedroeg 344, van wie 289 burgers en 55 militairen. Er werden 774 bomaanslagen genoteerd. Dit was het werk van extremistische cellen. Doel daarvan was het leger en de politie schade te berokkenen en ook om aan geld te komen en om angst te verspreiden onder het publiek.

Solidariteit sprak slechts over gewelddaden en vermeldt onder meer dat zes mensen zijn overleden terwijl zij gevangen gehouden werden door de politie, waarbij de verdenking gefundeerd is dat zij het slachtoffer werden van martelingen en andere typen van straffen. De kerkelijke instelling noemt ook 21 doden als gevolg van het optreden van leger en politie. Er kwamen ook vijf mensen om door «onbekende groepen». Er zijn eveneens achttien mensen omgekomen onder onbepaalde omstandigheden. Bij bomaanslagen lieten elf mensen het leven, onder wie drie soldaten en politiemannen.

Het Vicariaat van de Solidariteit herinnert aan de algemene beroering welke er ontstond toen drie tegenstanders van het bewind plotseling verdwenen en uiteindelijk vermoord werden teruggevonden. Aan deze driedubbele moord blijft de naam van de geheime dienst van de politie verbonden. Dit was een nieuwe manier van het elimineren van tegenstanders door het militaire bewind van president Augusto Pinochet, dat al twaalf jaar aan de macht is.

Honduras bleef nee zeggen, wel welkom in Guatemala

Vredesmars: hopelijk toch naar El Salvador

MANAGUA — De deelnemers aan de Vredesmars voor en door Midden Amerika hebben afgezien van hun plan ook Honduras te bezoeken. Daar zijn zij niet welkom. Men probeert nu alsnog door El Salvador te gaan.

Volgens de Amerikaanse dominee Blase Bonpane zijn de ruim tweehonderd deelnemers aan deze Vredesmars teruggekeerd naar de Nicaraguaanse hoofdstad in afwachting van de voortzetting van hun trektocht. Men hoopt alsnog dat El Salvador hen zal toelaten. Mocht ook El Salvador de toegang weigeren dan zal men per vliegtuig naar Guatemala gaan om vandaaruit verder de trekken. **Guatemala heeft de verdesmanifestanten laten weten dat men dit land binnen mag komen.**

Volgens de 56-jarige Bonpane heeft men afgezien van het plan Honduras toch binnen te gaan. Dit had men willen doen bij het grensplaatsje La Playa. Dit ligt op 267 kilometer ten noorden van Managua en op slechts vijf kilometer van de grens met Honduras. El Salvador heeft eerder meegedeeld dat de vredeslopers niet welkom zijn op zijn grondgebied. Dit in navolging van Honduras waar het besluit al op 20 december werd meegedeeld. Eerder moest de groep zich met spoed terugtrekken uit Costa Rica waar men door de hoofdstedelijke bevolking vijandig werd bejegend. In Nicaragua werd men met open armen ontvangen. Ook Guatemala heeft geen bezwaren tegen de komst van deze vredesactivisten uit Europa, Azie en Amerika. Ondertussen heeft het mensenrechtencomite in Honduras de regering verweten de grondwettelijke garanties te schenden door de toegang te weigeren aan de deelnemers aan de Vredesmars. Men vindt dat de Hondurese regering op deze manier ook het recht op vrijheid van meningsuiting muilkorft evenals het recht om vreedzame manifestaties te houden. De Hondurese minister van Justitie Arnulfo Pineda Lopez verwees naar de moeilijkheden welke de Vredesmars heeft ondervonden in Costa Rica. Wij hebben de verplichting soortgelijke gebeurtenissen op ons grongebied te verhinderen en te voorkomen. Voor hem was daarmee de kous af.

Ministers spoedig bijeen

Nieuwe Contadora is in oprichting

BUENOS AIRES — Op 11 en 12 januari wordt in de Venezolaanse hoofdstad een vergadering gehouden van de ministers van Buitenlandse zaken van de Contadoralanden, zo meldt het Argentijnse dagblad La Nacion. **Tijdens deze bijeenkomst van Colombia, Mexico, Panama en Venezuela zal de «Nieuwe Contadora» of Contadora II worden opgericht, zo zou hun Italiaanse collega Giulio Andreotti het tijdens zijn bezoek aan Argentinië geformuleerd hebben. Naast de Contadoragroep bestaat er sinds kort een ondersteuningsgroep welke uit Argentinië, Brazilië, Peru en Uruguay bestaat. De nieuwe Contadoragroep zou bestaan uit de Contadoralanden en de ondersteuningsgroep. De mogelijkheid bestaat dat ook andere landen worden opgenomen in het Contadora- proces waarbij men denkt aan Canada en Europese landen.**

Argentijnse minister naar SU

BUENOS AIRES — De Argentijnse minister van Buitenlandse zaken Dante Caputo gaat eind januari naar de Sovjet Unie om het bezoek van president Raul Alfonsin aan Rusland voor te bereiden, zo is officieel meegedeeld. Volgens plan gaat Alfonsin in juni naar Moskou. Minister Caputo blijft vier dagen in Moskou en zal onder meer ontvangen worden door de Russische partijleider Michail Gorbatsjov. Het is voor het eerst dat een Argentijnse minister van Buitenlandse zaken Moskou bezoekt. Argentinië voert een onafhankelijke politiek ten opzichte van Oost en West en behoort tot de ongebonden landen.

Aanslag op consul Venezuela

VALENCIA — De Venezolaanse consul in de Spaanse stad Valencia, Oswaldo Rodriguez, is gewond geraakt door schoten uit een vuurwapen dat door zijn secretaresse Magali Coronel, werd bediend. Verschillende kogels hebben de vijftigjarige diplomaat verwond maar volgens de politie is hij er niet ernstig aan toe. De 37- jarige secretaresse is aangehouden. Zij heeft na de aanslag op de consul geprobeerd zelfmoord te plegen. Een en ander gebeurde in de woning van de consul.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek) maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers) woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk: dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol: dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon: dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

Hoogtepunten tweede halfjaar 1985:

Regatta, stembus en Berenschot- rapport

KRALENDIJK — Bleken vooral de eerste maanden van het afgelopen jaar toegespitst op het wel niet vermeende drugsgebruik van twee vooraanstaande politieke leiders, de tweede helft van 1985 werden ongetwijfeld gekenmerkt door de acties van het onderwijzend personeel dat zelfs gedurende negen dagen het gehele onderwijs plat legde en natuurlijk ook de aanloop naar de komende verkiezingen waaraan behalve de beide grote partijen de UPB en de PDB ook een tweetal splinter- partijen zouden deelnemen: de PAN en de POB. De verkiezingen waren voor de komende struktuur van de Antillen van Vijf uiterst belangrijk, vooral omdat Bonaire over drie zetels zou kunnen beschikken. De verkiezingscampagne zelf was tamelijk lauw en hoewel de Partido Democratico Bonairiano (PDB) twee van de drie zetels en de portefeuille van Ontwikkelingssamenwerking wist te behalen, bleek het toch een krappe overwinning op de UPB, die de volle winst aan zich voorbij zag gaan door het stemmenaantal dat dissident Wout op Rincon wist te behalen.

JULI

In de eerste week van deze vakantie- maand werd de gemeenschap opgeschrikt door de wrede moord op de Amerikaanse duikinstructrice Kerrigan Laura Wirs. Enkele dagen later arresteerde de politie reeds Wim the Fugitive die zijn daad bekende. De oudste bewoonster van Bonaire Paulina de Palm vierde haar 104e verjaardag. Ing. Jopie Giskus kondigde het windmolen- project van het WEB aan dat rond 35 procent van de lokale energie kan bestrijken. Caledonian Hotel Management (CHM) benoemt de Europese Nederlander Kees Fekkes tot algemeen manager van Bonaire Beach hotel. Tijdens de begrotings- debatten kaart de PDB wederom de slepende gezaghebbers- kwestie aan. Algemeen adviseur Abraham en het BC uitten zich in felle bewoordingen over het optreden van de plaatselijke politie- autoriteiten en zegt de politie leiding op Bonaire de wacht aan. Om het toerisme te bevorderen wordt de Bonaire Hotel and Tourism Association (Bonhata) opgericht. Kees Fekkes wordt eerste voorzitter. Een onaangename verrassing is de gebruikelijke uitbetaling van een half salaris voor ambtenaren en leerkrachten.

AUGUSTUS

Bij het halfjaarlijkse bestedings- bezoek van minister Jan de Koning geeft het BC alle prioriteit aan de bunker- faciliteiten op de luchthaven. Het BC wil extra fondsen voor aankoop Klein Bonaire en plantage Fontein, maar De Koning ziet geen mogelijkheden tot extra bijdragen. Abraham dreigt met Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Minister De Paula komt met saneringsplan over de brug en vraagt de Staten een krediet van 13,6 miljoen gulden.

Het organisatie- bureau Berenschot licht het overheids- apparaat door en publiceert stringente aanbevelingen. Overheids- apparaat kan draaien met 15 tot 20 procent minder personeel. De 70 ton zware 3 MgW dieselmotor voor het WEB arriveert. Het Stafbureau werkt verre van optimaal, kosten EVD ruimschoots te hoog, DOW erg ondoorzichtig, verschillende knelpunten. Toeristenbureau, gebrek aan middenkader LVV, aldus een bloemlezing van organisatie- deskundige drs Harm Swierenga. BC snoeit subsidie Stichting Zieken- verzorging met twee ton voor de komende maanden. Sand- dollar- project in de lift en Habitat breidt uit met een drietal bungalows. De Credit Union Lourdes uit Rincon bestaat 25 jaar en Bonhata veroorzaakt storm in een glas water over het vluchtschema van de ALM.

SEPTEMBER

Gedeputeerde Franklin Crestian wil de komende ontwikkelings- projecten in eigen beheer uitvoeren, maar minister Rudy Ellis noemt het beleid van het BC maar chaotisch. Op 6 september wordt naar ieders verrassing plotseling de Dag van Bonaire gevierd. Het met Nederlands geld gefinancierde slachthuis van Bonaire wordt officieel geopend. Als een donderslag bij heldere hemel blijkt minister Rudy Ellis van Ontwikkelingssamenwerking zijn ontslag aan te bieden aan minister president Liberia Peters. Ellis was het wel eens met de Crisisheffing van tien procent, maar Statenlid Wout is tegen de heffing. De leerkrachten spannen een kort geding aan tegen de beide schoolbesturen die door de rechter gehouden worden om de salarissen uit te betalen. Statenlid Wout voelt zich door de UPB in de steek gelaten en besluit na ruim vier maanden opening van zaken te geven. Wout doet dat in een exclusief interview met de Amigoe en zegt Statenzetel noch raadszetel in te leveren. Abraham bezoekt de vaste Kamercommissie voor de Antilliaanse zaken in de Tweede Kamer en belooft te zijner tijd op de stoep te komen zitten van de Nederlandse Regering. Spantenbier bij de uitbreiding van de veertig kamers van Flamingo Beach hotel. PDB secretaris Arthur Domacassé besluit op te stappen omdat hij het niet eens is met het beleid van de partij. Een ernstig verkeersongeval op de weg Nikiboko Tera Cora eist het leven van de beide zusjes Juliana en Geraldine Pop.

OKTOBER

De voorzitter van de Kamer van Koophandel Aubrey Sealy besluit het weekeind bezoek van de Nederlandse minister van Economische Zaken drs G.M.V. van Aardenne te negeren. Arts van der Kouwe verlaat Bonaire en de dokterskliniek van Noord di Saliña wordt gesloten. Verschillende verrassingen op de verkiezings- lijsten voor de Staten: bij PAN als no. 1 Toontje Nicolaas; bij POB als no. 3 exstatenlid en ex fraktieleider UPB Humphry Wout; bij de UPB als no. 2 Urba Pourier en twee overlopers; bij de PDB stapt Cai Marsera op. Frater Adelbrecht Nieuwland staat zijn plaats in het R.K. Schoolbestuur af aan Papa Statia. Bistro ziet chefkok Wilfried naar Amerika vertrekken en introduceert chefkok Wil Heemskerk. Het marineschip Los Llanos brengt 246 Venezolaanse deelnemers aan de regatta; een marine- officier van de Koninklijke Marine is daarover nogal gebelgd. De Rinconse arts Chris Schaapveld levert tijdens de om Bonaire race een opvallende prestatie; Ismael Soliana wint traditie getrouw de race van de vissersboten en de Chamba 2 van Jan Akkerman doorbreekt de Venezolaanse hegemonie en wordt overall winnaar. Robert Seket van restaurant Egretta heeft het vertrouwen in het Lagun Villas- project verloren. Aansluiting op het electriciteitsnet wordt al drie jaar beloofd, maar de realisering lijkt nog ver weg. Juventus wordt voetbalkampioen van Bonaire. Theo Tijssen kondigt zijn ontslag als directeur van de Bopec aan, maar zal wel aanblijven als adviseur.

NOVEMBER

De nieuwe brigade- commandant inspecteur eerste klas Stanley Kwidama wordt geïnstalleerd. De bijzondere schoolbesturen spannen een kort geding aan tegen het eilandgebied en winnen naar verwachting. De door de UPB aangevraagde raadsvergadering ontaardt in een marathon- zitting. Hoewel de UPB in eerste instantie winst boekt, blijkt het resultaat van de zitting toch positief voor de PDB. Het schip Nevanco arriveert om de Sterke Yerke III te bergen. De PDB verhoogt de huurgronden met 300 procent, waar de UPB fel tegen is.

De Bonaireaanse Domino Bond (BDB) bestaat twintig jaar. De eilandsraad neemt een anti- Crisisheffing motie aan. UPB stemt tegen. Deskundigen van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) stellen jaarrekeningen op vanaf 1972 maar ontberen talrijke gegevens en zijn vier miljoen gulden kwijt. De eilandsraad machtigt wnd gezaghebber Cicilia een kort geding aan te spannen tegen de Centrale Regering. Inzet art. 110 van de ERNA. Eerder dan verwacht opent Flamingo Beach de veertig kamers van de uitbreiding. De dag voor de verkiezingen bij de stemming voor de Staten doen Wout en Rincon de UPB de das om: UPB 2153 stemmen; PDB 2272 stemmen; PAN 204 stemmen; POB 503 stemmen. Meeste persoonlijke stemmen Rudy Ellis 1395; zwager Jopie Abraham 1281. De UPB krijgt één statenlid; de PDB krijgt twee statenleden en de ministerspost.

DECEMBER

Heer Van Galen levert de beloofde decompressie- tank af. Ook Sint Nicolaas brengt zijn jaarlijks bezoek aan Bonaire. Humphry Wout besluit de politiek te verlaten en geeft de raadszetel terug aan de UPB. De voorzitter van de Kamer van Koophandel Aurbey Sealy richt een stuurgroep economische ontwikkeling op. Papa Lucia wordt de eerste voorzitter. Het vrijheidsbeeld van Frans Booi krijgt een bestemming bij het jeugdhuis Bonaire. Bonaire Beach- hotel wordt opgenomen in de Copthorne keten. De Nederlandse minister van justitie mr F. Korthals Altes brengt een werkbezoek aan Bonaire. Wnd notaris mr George Soliana wordt gezaghebber van Bonaire. Vader Monchin Soliana en Netto Melaan worden afgevaardigd naar de Staten terwijl Jopie Abraham een ministerspost ambieert van Ontwikkelings- samenwerking en evenaart dus zijn zwager Rudy Ellis. Dive Bonaire viert het tweede lustrum en heeft aanzienlijk bijgedragen tot de ontwikkeling van het toerisme. De persstichting Ceptura Bonaire wordt opgericht. Eerste poging tot het lichten van Sterke Yerke mislukt. De hoop wordt niet opgegeven. Agencia Multro, Amigoe, Nobo en Ultimo Noticia kiezen de man en de vrouw van het jaar: gedeputeerde Franklin Crestian vanwege zijn vasthoudendheid om de geëntameerde ontwikkelings- projecten tot een goed einde te brengen en Anchi Wong Loi Sing wegens haar sociaal bewogenheid voor de Bonaireaanse gemeenschap.

Zo is dan ook het jaar 1985 weer ten einde gekomen. Het oog is nu gericht op de toekomst. Per 1 januari een nieuwe Antilliaanse constellatie en voor Bonaire een nieuwe uitdaging. De drie nieuwe Statenleden wordt alle succes toegewenst in het behartigen van de Bonaireaanse belangen. Ex algemeen adviseur Jopie Abraham op het moeilijke pad van uitvoerende macht wordt eveneens succes maar vooral sterkte toegewenst in het belang van de Antilliaanse maar zeker in die van de Bonaireaanse gemeenschap.

HET PROGRAMMA van het hele karnavals- seizoen is klaar. Vandaag en ook begin januari kan men het overal krijgen. Het eerste weekeinde van januari is het al druk. Men start op vrijdag 3 januari met «Karnaval ta ranka sali» oftewel de bekende T-shirt- optocht. Op zaterdag 4 januari is de jeugd aan de beurt en wel vertrekkende van Koraal Specht naar het Dr. Antoine Maduro stadion. Die optocht begint om vier uur 's middags.

* * * * *

En vandaag is het de laatste dag van 1985. Een jaar dat niet helemaal probleemloos is verlopen. Laten wij hopen dat het jaar 1986 ons betere vooruitzichten biedt. En om twaalf uur middernacht vooral rustig aan met vuurwerk en drank.

* * * * *

En natuurlijk zullen wij meteen 1986 met onze grootste volksfeest starten: ons karnaval. Wij wensen eenieder een zalig uiteinde en een voorspoedig 1986.

* * * * *
BON ANJA NOBO
* * * * *

KRALENDIJK — Afgelopen zaterdag hielden Billoneros op Bonaire een langspeelplaat ten doop. De padrino's waren Cathi Constancia en Aubrey Sealy. Agostien Kroon hield de plaat ten doop en hij was het die het liedje Dianan di Regatta — een ode aan Bonaire — heeft gecomponeerd.

Op de foto de kleine man in het midden Agostien Kroon en naast hem schenkt Aubrey Sealy met vaardige hand de campagne.

Ook Papa Zimmerman was aanwezig en hij bood Agostien Kroon en de Billoneros een plakkaat aan uit waardering voor de prestaties van de muziekgroep.

MALTA AMSTEL
SPORTAGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
09.00-12.00/14.00-17.00 uur open voor publiek.

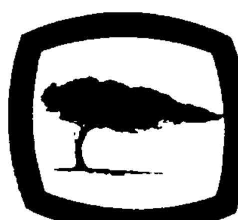
* * * * *

Primeur voor PSV

NOTTINGHAM — Nottingham Forest wordt de eerste Engelse club, die sinds de ban is opgeheven, een wedstrijd speelt tegen een club uit het Europese vasteland. PSV krijgt op 15 januari in Nottingham de primeur. Op 12 december besloot de wereld- voetbalbond FIFA het verbod voor Engelse clubs op internationale wedstrijden in te trekken. Dit gold alleen de vriendschappelijke wedstrijd. Engeland werd geïsoleerd na het drama in het Heizelstadion te Brussel bij de laatste Europa cup- finale eind mei.

Paus en Moeder Teresa

MONTEVIDEO — Paus Johannes Paulus II en Moeder Teresa van Calcuta zijn voor de inwoners van Uruguay de Man en de Vrouw van het jaar 1985 geworden. Een onderzoek door Gallup wees dit uit en het dagblad El Pais publiceerde de uitslag daarvan. De meest belangrijke internationale gebeurtenis was de ramp met de Nevado del Ruiz- vulkaan in Colombia en in eigen land was dat de terugkeer van de democratie. De paus kreeg 44 procent van de ondervraagden achter zich. Tweede werd de Argentijnse president Raul Alfonsin met twintig procent en derde werd zijn Cubaanse collega Fidel Castro met negen procent. Een flink deel van de kiezers in Uruguay is links georiënteerd. Moeder Teresa kreeg 47 procent der stemmen. Tweede vrouw van het jaar werd de Britse premier Margareth Thatcher met 29 procent en derde werd de Spaanse koningin Sofia met zestien procent.

Om Olympische Spelen naar A'dam te brengen

Nederlandse lobby bij Amerikaanse sportwereld

WASHINGTON — Nederland probeert de Amerikaanse sportwereld voor de Olympische Spelen van 1992 in Amsterdam te winnen.

Met dat doel maakt de Stichting Olympische Spelen Amsterdam 1992 in de Verenigde Staten propaganda. Ook andere ambassades in het buitenland werken mee aan activiteiten om een meerderheid te krijgen voor de keuze van Amsterdam als organisator van de spelen over zeven jaar. De 92 leden van het Internationaal Olympisch Comite moeten in oktober 1986 kiezen uit een aantal kandidaten, waarvan Barcelona, Parijs en Amsterdam als kanshebbers gelden.

Als een van de belangrijkste sportlanden heeft Amerika een belangrijke stem in het kapittel. De lobby- activiteiten verlopen in de Verenigde Staten via de vijf consulaten- generaal en worden gecoördineerd door een lid van de ambassade in Washington. „Nederland is politiek stabiel en rustig", zegt de functionaris. Hij gelooft dat na de spelen in Moskou, Los Angeles en Seoel het zaak is een land te kiezen dat politiek minder gevoelig ligt. Dat is ook het voornaamste argument tijdens zijn gesprekken met Amerikanen. Gesprekspartner was in de eerste plaats Julien Roosevelt, evenals de beroemde president van Nederlandse afkomst, een voormalig Olympisch zeilkampioen en lid van het Amerikaanse Olympische Comite. Verder is een sleutelfiguur in Amerika Robert Helmick, voorzitter van het Amerikaanse Olympische Comite en Herman Rickerhof, de vertegenwoordiger van Porto Rico.

Naar de mening van de ambassade- functionaris steekt de politieke rust in Nederland met name gunstig af tegen Spanje, waar de kans van terreur groter is, onder meer als gevolg van Baskische activiteiten. Ook Frankrijk wordt internationaal wat controversieler geacht dan Nederland. Terreuraanslagen vallen volgens de functionaris in Nederland niet te vrezen. Dat vertelt hij ook zijn Amerikaanse gesprekspartners. Sinds de gijzelingsacties van de Molukkers nu acht jaar geleden heeft Nederland geen terreur gekend, en de aanpak van deze acties gelden ook in de Verenigde Staten volgens de functionaris als een voorbeeld van bestrijding van terrorisme.

Nederland heeft nog meer voordelen die Amerika aanspreken: een volk dat zijn vreemde talen beter spreekt dan de Fransen en Spanjaarden en verder een goede infra- structuur. De ambassade beoogt niet alleen de Amerikaanse sportwereld voor Amsterdam te winnen, maar ook een internationale sportorganisaties, die hun hoofdkwartier in de Verenigde Staten hebben. Het land heeft in het Internationale Olympische Comite twee stemmen. Tot op heden hebben de Amerikanen geen voorkeur uitgesproken. Behalve de stemmen van de Verenigde Staten zelf is het de vraag hoe groot de invloed daarvan op andere landen is. In de internationale politiek is die aanzienlijk.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS
tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer f. 0,25
UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

VW KEVER f.1.250,-, tel.: 87051.

EETHOEK: OVALE tafel plus 4 stoelen van donkerbruin hout met gevlochten zitting, f.750,-, tel.: 80271.

OPEL ASCONA, vraagprijs f.3.500,-; Nikonos IV onderwater-camera incl. flitser en 35mm lens, vraagprijs f.700,-; VW Jeep, tegen elk aannemelijk bod. Inl. tel.: 616012, Puttenstraat 3.

RADIO SHACK TRS-80, colour computer-2, keyboard nobo, tel.: 648319.

IJSKAST MERK Frigidaire, i.z.g.s., f.375,-. Te bevr. tel.: 614638.

SURFPLANK (HOUTEN giek) f.300,-; slaapbank f.100,-; ijskast 2-deurs (automatic ice-maker) f.800,-; tafel f.100,-; tv-videorek f.150,-; kastje (49x54) f.75,-; kastje (74x1.44) f.200,-; ronde toilet-tafel f.25,-; les-materiaal Sportvliegtuig-cursus A - B[3] en navigatie-calculator f.200,-; nw. duikpak (mt. 2) f.150,-; compressor f.390,-; transistor-radio f.10,-; eetset (1.00x2.00) incl. 6 stoelen f.400,-, tel.: 77524 na 13.00 uur.

TOYOTA STARLET Stationwagon, bouwjaar 1979; motorfiets Honda CB400N; eénpersoonsbed. Inl.: tel.: 82914.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

GEM. OF ONG. 3 slaapk.-woning, Tamanacostraat 40A. Voor inl. tel.: 615206.

GEMEUBILEERD HUIS aan het Spaanse Water, 2 slaapkamers m/airco, f.1.000,- p/mnd. Inlichtingen: tel.: 75540/78298.

GEMEUBILEERD WOONHUIS in rustige buurt, 2 sl.-kamers, prijs f.680,- per mnd., 3 mnd. vooruitbet. Bel.: 673809.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

BABYSIT 4x p/w, halve dag, Nijmegenstraat 11.

DIVERSEN CURACAO

CO-ASSISTENT ZOEKT zeer dringend oppashuizen, periode 2/1-28/2, Frans van der Steen, tel.: 87051.

GEZOCHT: OPPASHUIS 15 januari tot 7 februari voor 4 personen, bereid te betalen. Bel: Pieter Nieuwenhuis, tel.: 624900 toestel 312 (apotheek St. Elisabeth hospitaal).

WEGENS ONTBREKEN van logeer-gelegenheid oppashuis gezocht voor 2 personen, maand maart, tel.: 675550.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

RUIM GEMEUBILEERD APPARTEMENT, aparte zit-slaapkamer en aparte keuken, tel.: 26352.

PER 1 JANUARI woonhuis, 3 slaapkamers, mooie tuin, omgeving Ponton. Informaties: tel.: 27318.

DEPARTEMENT VAN ECONOMISCHE ZAKEN

BEKENDMAKING

Het Departement van Economische Zaken maakt bekend, dat krachtens beschikkingen van de Minister van Economische Zaken, met ingang van **1 januari 1986** de hoogst toelaatbare prijzen aan de consument van asfaltbeton op de eilandgebieden **Bonaire** en **Curaçao** als volgt zijn vastgesteld:

Bonaire: Naf. 89,00 per ton
Curaçao: Naf. 83,00 per ton

Voor een omschrijving van asfaltbeton wordt verwezen naar bovengenoemde beschikkingen.

De plv. Direkteur.

DEPARTEMENT VAN ECONOMISCHE ZAKEN

BEKENDMAKING

Het Departement van Economische Zaken maakt bekend, dat krachtens beschikkingen van de Minister van Economische Zaken, met ingang van **1 januari 1986**, het navolgende is vastgesteld voor de eilandgebieden **BONAIRE** en **CURAÇAO:**

Maandverband en Papieren zakdoekjes:
Op maandverband (sanitary napkins) en papieren zakdoekjes (facial tissues), welke worden ingevoerd in de eilandgebieden Bonaire en Curaçao, is een heffing verschuldigd van:

Per 1 januari 1986: 49,5%
Per 1 januari 1987: 39,5%
Per 1 januari 1988: 29,5%
Per 1 januari 1989: 19,5%

Betonstaalmatten:
In de eilandgebieden Bonaire en Curaçao is bij de invoer van voor gebruik gerede betonijzeren matten (bouwstaalmatten) in dikte van 0,4 mm tot en met 0,9 mm, een heffing verschuldigd van:

Per 1 januari 1986: NAfl. 0,60 per kilogram
Per 1 januari 1987: NAfl. 0,50 per kilogram
Per 1 januari 1988: NAfl. 0,40 per kilogram
Per 1 januari 1989: NAfl. 0,30 per kilogram
Per 1 januari 1990: NAfl. 0,20 per kilogram

Verlenging Importregulerende Maatregel:
In de eilandgebieden Bonaire en Curaçao mogen de hieronder vermelde goederen, waarbij tussen haakjes de betreffende tariefpost van het Tarief van Invoerrechten is vermeld, zonder vergunning van de Minister van Economische Zaken, niet worden ingevoerd:

— tarwemeel, tarwebloem met inbegrip van huishoudbloem (T.P. 11.01, letter A);
— limonade-siroop (T.P. 17.05);
— consumptie-ijs (T.P. 21.02, letter B);
— limonade (gearomatiseerd mineraalwater en gearomatiseerd spuitwater daaronder begrepen) en andere alcoholvrije dranken m.u.v. vruchten- en groentesappen alsmede alcoholvrije dranken bestemd voor gebruik door diabetici (T.P. 22.02);
— bier, met uitzondering van stoutbier (T.P. 22.03, letter B);
— verf, verflakken, vernis, waterverf, stopverf, mastiek en plamuur, met uitzondering van verf voor kunstschilders, voor onderwijsdoeleinden, voor vermaak e.d. en van harsmastiek en harscement voor huishoudelijke doeleinden (T.P. 32.01, letter A);
— zeep, was- en reinigingsmiddelen, alsmede bleekmiddelen (T.P. 34.01);
— kaarsen, theelichtjes, devotielichtjes, nachtlichtjes en dergelijke artikelen (T.P. 34.03, letters A en B);
— veevoeder (T.P. 23.01);
— voor gebruik gerede bedrukte en onbedrukte, kraftpapieren, kruidenierszakken (grocery bags), modezakken (notion en millenery bags) en draagzakken alsmede bedrukte en onbedrukte "ersatz" papieren modezakken (notion en millenery bags) en bedrukte en onbedrukte plastic zakken (T.P. 48.01, letter B);
— uitwendig maandverband (sanitary napkins) en papieren zakdoekjes (facial tissues) (T.P. 48.03);
— voor gebruik gerede toiletpapier in rollen (T.P. 48.03);
— illustraties op papier of op karton zoals platen en prenten, gravures, foto's, drukwerk van alle soorten zoals prentbriefkaarten, kalenders van alle soorten, alles uitgezonderd indien ingelijst (T.P. 49.05, letter B) en uitgezonderd gelegenheidskaarten;
— overalls en uniformen (T.P. 61.01 letters A en B);
— vloertegels van cement en granieten vloertegels (T.P. 68.01, letter C);
— gegalvaniseerd- en geplastificeerd harmonicagaas, booggaas en pantanetgaas en ijzeren draadnagels in de maten 1" t/m 4-3/4" (2,54 cm. t/m 12,065 cm.) en varierende in draaddikte BWG 8 t/m 15 (T.P. 73.02);
— matrassen met uitzondering van springbakken (T.P. 94.04 letter A);

In bepaalde gevallen kan ontheffing worden verleend. Voor nadere informatie hieromtrent gelieve te wenden naar Departement Economische Zaken, afdeling I.P.E., Wilhelminaplein op Curaçao, en Departement Economische Zaken, Bonaire.

De plv. Direkteur.